

17R.00262

Indiener: college van burgemeester en wethouders
Datum: 18 april 2017
Portefeuillehouder(s): Wethouder Haring
Portefeuille(s): Financien
Contactpersoon: M. van Kuilenburg
Tel.nr.: 8401 **E-mailadres:** kuilenburg.m@woerden.nl

Onderwerp: jaarverslag en jaarrekening (jaarstukken) 2016

De raad besluit:

- 1) Het voorlopig jaarverslag en jaarrekening (excl. Programma 3, sociaal domein) vast te stellen
- 2) Het netto saldo vooralsnog als volgt te bestemmen:
 - € 625.000 toe te voegen aan de algemene reserve, Hiervoor komen aparte raadsvoorstellen voor besteding op het terrein van volkshuisvesting (€ 425.000, 15R.00794) en sport (€ 200.000, 09R.00033)
 - € 1.438.121 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve "investeringsfonds grote infrastructurele projecten".
- 3) een bedrag van € 3.183.792 vanuit het Fonds Infrastructurele Werken (FIW) ten gunste van de exploitatie te brengen;
- 4) een bedrag van € 230.731,- te storten in de reserve schilderskwartier ten behoeve van herontwikkeling van PIUS X e.o.;
- 5) vanuit de exploitatie grondbedrijf een 'winstneming' te doen van € 624.790 ten gunste van de algemene reserve Grondbedrijf;
- 6) een bedrag van € 624.790 vanuit de reserve grondbedrijf te storten in het FIW.
- 7) de definitieve jaarstukken (inclusief Programma 3 en de stukken van de accountant) te behandelen en vast te stellen in juni.

Inleiding:

De jaarstukken (jaarverslag/jaarrekening) 2016 zijn in concept gereed. In de auditcommissie van februari is afgesproken dat het vaststellen van het jaarverslag / jaarrekening in twee fasen verloopt. De inhoudelijke behandeling van de stukken (exclusief Programma 3) vindt plaats in mei en de definitieve vaststelling (en behandeling Programma 3) vindt plaats in juni.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

Gemeentewet.

Beoogd effect:

Vorbereiding op vaststellen jaarrekening-jaarverslag in juni.

Argumenten:

Het jaarverslag en de jaarrekening geven inzicht in de realisatie van de programma's na het uitbrengen van de programmabegroting 2016.

In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de programma's. Per programma is er een samenvatting met de belangrijkste ontwikkelingen waarbij wordt ingegaan op de thema's van de programma's. Vervolgens wordt gerapporteerd over de realisatie van de programmadoelen en volgt een financiële analyse van het programma.

In de jaarrekening treft u onder meer de balans, waardingsgrondslagen, programmarekening en de bijbehorende bijlagen aan:

De volgende opstelling kan worden gemaakt:

Resultaat jaarrekening 2016		€ 3.933.111
Af: Budgetreserveringen	-/-	€ 1.869.990
Netto positief saldo		€ 2.063.121

Dit voordelige saldo is het resultaat na mutaties in reserves en voorzieningen.

De nieuwe accountant is van mening dat de gemeenteraad een apart een besluit dient te nemen over onderstaande mutaties (in bestemmingsreserves). Deze besluiten zijn conform de bestaande en door de raad vastgestelde uitgangspunten (notitie: Financiële Sturing) en zijn al verwerkt in bovenstaande telling:

- 1) een bedrag van € 3.183.792 vanuit het FIW ten gunste van de exploitatie te brengen;
- 2) een bedrag van € 230.731,- te storten in de reserve Schilderskwartier ten behoeve van de herontwikkeling Pius X e.o.;
- 3) vanuit de exploitatie grondbedrijf een 'winstneming' te doen van € 624.790 tgv AGRB;
- 4) een bedrag van € 624.790 vanuit de reserve grondbedrijf te storten in het FIW.

Zoals bekend zijn in deze opstelling de cijfers van het sociale domein nog niet verwerkt. Het sociaal domein is een gesloten circuit. De financiële uitkomst over 2016 van dit programma heeft dus geen invloed op het netto saldo.

Kanttekeningen:

De accountant zet eind april / begin mei de controle voort (voornamelijk sociaal domein). Naar aanleiding van het accountantsonderzoek is het mogelijk dat er bijstellingen komen.

De verwachting is niet dat het 'netto saldo' van de jaarrekening aan grote veranderingen onderhevig zal zijn.

Financiën:

n.v.t.

Uitvoering:

Na behandeling in de maand mei volgt de definitieve behandeling en vaststelling door de raad in de maand juni

Communicatie:

Samenhang met eerdere besluitvorming:

Bijlagen:

- jaarverslag en jaarrekening 2016 geregistreerd onder corsanummer 17.008215.

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

drs. M.H.J. van Kruijsbergen
MBA

V.J.H. Molkenboer

**Jaarverslag en
Jaarrekening
2016**

INHOUDSOPGAVE

	Pag.
VOORWOORD	3
ALGEMENE en FINANCIËLE BESCHOUWINGEN	4
I. JAARVERSLAG	
Programma's	
<i>Programma 1</i> Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	9
<i>Programma 2</i> Fysiek beheer openbare ruimte en Vervoer	13
<i>Programma 3</i> Sociaal domein	17
<i>Programma 4</i> Cultuur, Economie en Milieu	24
<i>Programma 5</i> Onderwijs en Sport	28
<i>Programma 6</i> Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen	33
<i>Programma 7</i> Algemene inkomsten	37
Paragrafen	
<i>Paragraaf 1</i> Lokale heffingen	41
<i>Paragraaf 2</i> Verbonden partijen	47
<i>Paragraaf 3</i> Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
<i>Paragraaf 4</i> Bedrijfsvoering	66
<i>Paragraaf 5</i> Financiering	69
<i>Paragraaf 6</i> Kapitaalgoederen	73
<i>Paragraaf 7</i> Grondbeleid	83
Bijlagen	
<i>Bijlage 1</i> Lasten en baten per programma	89
<i>Bijlage 2</i> Afgesloten kredieten 2016	90
<i>Bijlage 3</i> Lopende kredieten mee naar 2017	92
<i>Bijlage 4</i> Budgetreserveringen	94
<i>Bijlage 5</i> Programmadoelen 2016	97
II. JAARREKENING	
II.1 Balans	115
II.2 Waarderingsgrondslagen	117
II.3 Toelichting balans	120
II.4 Programmarekening	136
II.5 Toelichting programmarekening	137
II.6 Overzicht lasten en baten per programma	138
II.7 Algemene dekkingsmiddelen	139
II.8 Dotaties/vrijval reserves per programma	140
II.9 Wet normering topinkomens	141
II.10 Overzicht incidentele baten en lasten	142
II.11 SISA	
- toelichting SiSa-verantwoording 2016	143
- SiSa-verantwoording (<i>separaat document</i>)	
II.12 Subsidies	145
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	146
Vaststellingsbesluit	147

VOORWOORD

Aan de raad van de gemeente Woerden

Hierbij bieden wij u ter vaststelling het jaarverslag en de jaarrekening 2016 van de gemeente Woerden aan.

Jaarverslag en jaarrekening zijn opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de door de raad in oktober 2003 vastgestelde 'Financiële beheersverordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet', gewijzigd bij raadsbesluit van 29 januari 2015.

Het jaarverslag en de jaarrekening geven inzicht in de realisatie van de programma's na het uitbrengen van de programmabegroting 2016.

In het *jaarverslag* leggen wij verantwoording af over de programma's. Per programma is er een samenvatting met de belangrijke ontwikkelingen waarbij wordt ingegaan op de thema's van de programma's (conform de programmabegroting). Vervolgens rapporteren we over de realisatie van de programmadoelen, maar uitsluitend op de doelen die niet zijn gerealiseerd (score 3) en de doelen die deels zijn gerealiseerd (score 2). In bijlage 5 treft u een overzicht aan van alle doelen (gerealiseerd, niet of deel gerealiseerd) aan.

In de *jaarrekening* treft u onder meer de balans, waarderingsgrondslagen, programmarekening en de bijbehorende toelichtingen aan. Daarnaast zijn de controleverklaring van de onafhankelijke accountant en het vaststellingsbesluit opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders

ALGEMENE en FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

Algemene beschouwing

Ook in Woerden waren de positieve effecten van een zich verder herstellende economie merkbaar. Met name de huizenmarkt en de verkoop van kavels profiteerden van een groeiend herstel.

Woerden doet het goed als het gaat om de kwaliteit van dienstverlening. De klanttevredenheid scoort gemiddeld een ruime 8. Verder laat de criminaliteit in 2016 een aanzienlijke daling zien, daar waar in 2015 nog sprake was van een aanzienlijke stijging.

De samenwerking in de regio Utrecht is verder versterkt. Zo heeft het samenwerkingsverband Alphen-Gouda-Woerden een bestuursakkoord gesloten om projecten sneller ter hand te kunnen nemen.

In 2016 is binnen de Openbare Ruimte gestart met de om het beheer & onderhoud van de openbare ruimte op orde te brengen. Hierin zijn flinke stappen gezet en zijn de ambities voor 2019 bepaald. Uiteraard zijn wij ook verder gegaan met de uitvoering en zijn er in 2016 een aantal projecten gerealiseerd en andere projecten in voorbereiding genomen.

Ook op het gebied van verkeer en vervoer zijn in 2016 belangrijke stappen genomen. Gezamenlijk met bewoners en ondernemers is gewerkt aan een Verkeersvisie Woerden 2030.

De organisatie ontwikkeling is in 2016 verder doorgezet en heeft onder andere geresulteerd in een nieuwe organisatievisie "WOW!". Deze nieuwe visie moet leiden tot een nog beter presterende organisatie, uiteraard allemaal ten dienste van de burgers en ondernemers!

Voor het sociaal domein was 2016 een dynamisch jaar, een jaar dat vooral werd gekenmerkt door de verdere transformatie binnen het sociaal domein, waarbij "Inwoner centraal", "Integrale benadering met aandacht voor specifieke doelgroepen" en "Inwoner heeft regie" de centrale thema's waren. Door middel van een werkconferentie Sociaal Domein wordt samen met de raad gewerkt aan de doorontwikkeling van de sturing op het sociaal domein en het tegemoetkomen aan de informatiebehoefte van de raad.

Door de teruglopende bekostiging van de regiobibliotheek door enkele partnergemeenten en de invoering van de nieuwe bibliotheekwet kijken wij anders naar onze bibliotheek. Niet in elke kern van het werkgebied is een vestiging aanwezig. In de cultuurhistorische waardenkaart worden de in onze gemeente aanwezige cultuurhistorische waarden bijeengebracht en gewaardeerd. De kaart is via Woerden.nl te raadplegen. In het licht van het duurzaamheidsdoel wordt de renovatie van het gemeentehuis duurzaam uitgevoerd. In november 2016 heeft een breed maatschappelijk debat plaatsgevonden over klimaatneutraal met als doel het actieprogramma duurzaamheid om te zetten in een langetermijnstrategie en uitvoeringsprogramma klimaatneutraal 2030. In 2016

Met vertegenwoordigers van het toeristisch-recreatief bedrijfsleven en organisaties is de "Koers voor recreatie en toerisme" opgesteld. In het najaar is een actieprogramma opgesteld met hierin een overzicht van diverse projecten die bijdragen aan de koers. Verder is gestart met de TIP organisatie om Woerden nog beter op de kaart te zetten. Daarnaast is gestart met de realisatie van het Kaaspakhuis.

In 2016 is de zoektocht naar schuifruimte ten behoeve van de herstructurering voortgezet. Een begeleidingsgroep levert in 2017 een gedragen herstructureringsplan op. In overleg met het POVW is het Economisch Actie Plan geüpdated. Een van de resultaten hiervan is het hernieuwde aanbestedingsbeleid. Ook is in 2016 een onderzoek uitgevoerd naar de zondagopenstelling en de draagvlak en maatschappelijke en economische effecten hiervan. Dit heeft geleid tot een wijziging van de Winkeltijdenverordening.

In 2016 is besloten dat alle leerlingen gedurende hun schoolcarrière op de basisschool hun zwemdiploma moeten kunnen behalen. Verder was de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt een belangrijk thema. Onderzocht is welke combinaties er zijn om leerlingenvervoer te combineren met andere vormen van doelgroepenvervoer. Dit heeft geleid tot het gezamenlijk aanbesteden van het leerlingenvervoer voor het schooljaar 2018-2019. Het scholencluster Harmelen is in 2016 in gebruik genomen. De raad heeft de weg vrijgemaakt om ook in Kamerik een nieuw schoolgebouw neer te zetten. Er komt één gebouw voor twee scholen. Verder is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om onze wettelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting door te decentraliseren.

In 2016 is gestart met de voorbereiding van het deelplan Sportstimulering. We trekken hierin ook samen op met het Sportoverleg. De uitzending van "Zembla" over het gezondheidsrisico van het sporten op kunstgrasvelden heeft veel losgemaakt in de voetbalwereld. Het Sportoverleg, de voetbalverenigingen en de GGD hebben gezamenlijk overlegd over noodzakelijke maatregelen.

Speerpunten in 2016 waren de prestatieafspraken met corporaties en de uitvoering van de woonvisie. Ook is de strategische woningbouwplanning herijkt. De druk op de voorraad sociale huurwoningen neemt toe. Bovendien heeft de raad de ambitie vastgesteld met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders. Om aan de vraag tegemoet te komen is hard ingezet om extra woningaanbod toe te voegen. Door het herstel van de economie en de woningmarkt zijn veel woningbouwprojecten in uitvoering gekomen en zijn nieuwe projecten opgestart. In 2016 is de sloop van het gemeentehuis aanbesteed. De organisatie is verhuisd naar een tijdelijke huisvesting.

Het jaar 2016 was op vele fronten, zo ook op bestuurlijk/politiek, maar ook op organisatorisch vlak, een bewogen jaar. Voor de dienstverlening aan de burgers en ondernemers en de informatievoorziening aan de raad heeft dit geen gevolgen gehad. Wij danken onze medewerkers dan ook voor hun inzet en loyaliteit. !

Programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij per programma de afwijkingen: niet de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd (score 1), maar uitsluitend doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (score 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (score 3, kleur rood). In bijlage 5 zijn alle programmadoelen 2016 opgenomen. Van de resultaten die in de programmabegroting 2016 opgenomen zijn, is 84% gerealiseerd. Ter vergelijking: in 2015 was 76% van de programmadoelen gerealiseerd.

progr.	aantal doelen	score 1		score 2 of 3	
		aantal	%	aantal	%
1	35	33	94%	2	6%
2	33	29	88%	4	12%
3	32	23	72%	9	28%
4	33	28	85%	5	15%
5	23	18	78%	5	22%
6	18	13	72%	5	28%
7	14	14	100%	0	0%
Totaal	188	158	84%	30	16%

In het onderdeel 'Programma's' van dit jaarverslag wordt per programma uiteengezet welke resultaten (nog) niet geboekt zijn en waardoor dit is veroorzaakt.

FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

Algemeen: in de financiële beschouwingen zijn de cijfers van het sociaal domein vooralsnog niet geïntegreerd. Deze komen in een latere versie.

In de raadsvergadering van oktober 2015 heeft de gemeenteraad de begroting 2016 vastgesteld. Het meerjarenperspectief liet een sluitende begroting zien. De begroting 2016 liet een overschot zien van € 786.300,-. Het saldo van de jaarrekening 2016 toont het saldo tussen de begrote en de werkelijke cijfers over 2016. Het rekeningresultaat 2016 is € 3.933.111 positief. Verminderd met het voorgestelde bedrag aan budgetreserveringen ontstaat een netto positief saldo van **€ 2.063.121**

De volgende opstelling kan worden gemaakt:

Resultaat jaarrekening 2016		€ 3.933.111
Af: Budgetreserveringen	-/-	€ 1.869.990
Netto positief saldo		€ 2.063.121

Dit voordelige saldo is het resultaat na mutaties in reserves en voorzieningen.

Op verzoek van de nieuwe accountant dient de gemeenteraad een apart een besluit te nemen over onderstaande mutaties (in bestemmingsreserves). Deze besluiten zijn conform de bestaande en door de raad vastgestelde uitgangspunten (notitie Financiële Sturing) en zijn reeds verwerkt in bovenstaande telling:

- een bedrag van € 3.183.792 vanuit het FIW ten gunste van de exploitatie te brengen;
- een bedrag van € 230.731,- te storten in de reserve Schilderskwartier ten behoeve van herontwikkeling van PIUS X e.o.;
- vanuit de exploitatie grondbedrijf een 'winstneming' te doen van € 624.790 tgv AGRB;
- een bedrag van € 624.790 vanuit de reserve grondbedrijf te storten in het FIW.

Analyse rekeningssaldo

Het netto positief saldo van de jaarrekening bedraagt € 2.063.121 (excl. toevoeging reserve sociaal domein). begroot was een positief saldo van € 786.300. Het verschil van € 1.276.821 wordt met name veroorzaakt door een aantal (incidentele) meevallers (veelal pas inzichtelijk eind 2016 en begin 2017) en (deels) al gemeld in een RIB (17R.00003). Hieronder een analyse op hoofdlijnen van de belangrijkste posten:

Programma 6: Omgevingsleges (voordelig, € 375.200 incidenteel)

In het vierde kwartaal 2016 zijn er nog grote bouwplannen vergund (o.a. de verbouwing van het stadskantoor) waar hoge legesbedragen aan gekoppeld waren. Uw raad is via een RIB (17R.00003) in januari 2017 geïnformeerd over dit voordeel.

Programma 6: Afkoop Koopgarantieregeling (voordelig, € 425.000 incidenteel)

Conform de gemaakte afspraken met GroenWest wordt de koopgarantieregeling afgebouwd. In februari 2017 is een bedrag ontvangen van €. 425.000 Over 2016. Conform de gemaakte afspraken (zie RIB 15R.00794) wordt dit bedrag toegevoegd aan de algemene reserve.

Programma 7: Algemene uitkering (voordelig € 689.500 incidenteel)

Dit voordeel is het gevolg van bijstellingen en verrekeningen (voorgaande jaren) van de algemene uitkering gemeentefonds. Deze bijstellingen werden eind 2016 / begin 2017 bekend gemaakt door het Rijk. De belangrijkste afwijkingen zijn het gevolg van de hogere rijksuitgaven dan eerder begroot. Door de zgn. 'trap op, trap af systematiek' is er meer geld voor gemeenten. Uw raad is via een RIB (17R.00003) in januari 2017 geïnformeerd over dit voordeel.

Programma 7: Algemene baten en lasten (voordelig € 1.333.800 incidenteel)

Een deel van dit voordeel (462.900) is aan uw raad is via een RIB (17R.00003) in januari 2017 gemeld. Dit hield verband met een fiscaal voordeel en een vrijval van een reservering ISV-gelden.

Bij de analyse van de voorziening dubieuze debiteuren bleek deze aan te hoge kant, deze kan voor een bedrag van € 174.700 vrijvallen. De resterende voorziening is afdoende om het lopende debiteurenrisico op te vangen. Daarnaast zijn er (op aangeven van de accountant) diverse oude verplichtingen afgeboekt. Omdat het fiscale voordeel van € 200.000 een verband heeft met het sportbesluit wordt voorgesteld dit bedrag te alloceren te behouden voor de sport en deze te storten in de algemene reserve. Dit is in overeenstemming met het raadsbesluit uit 2009 (09R.00033).

Programma 7: Geldleningen/liquiditeitenbeheer/beleggingen (nadelig - € 324.900, incidenteel)

Dit onderdeel sluit met een nadeel van € 324.900,-. Dit is ontstaan door een kleiner renteresultaat dan begroot. De werkelijke rentelasten en boekwaarden kunnen verschillen van de begrote rentelasten en boekwaarden die als basis hebben gediend voor het gecalculeerde omslagrentepercentage. Hierdoor kunnen de werkelijke rentelasten die aan de taakvelden moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten die aan de taakvelden zijn doorbelast.

Programma 7: netto resultaat saldo kostenplaatsen (nadelig € 627.500 incidenteel)

Per saldo sluit dit product met een 'voordelig' saldo van € 883.600. Analyse van het voordeel:

- Op aangeven van de accountant worden opgenomen verplichtingen 2016 anders behandeld. Deze verplichtingen worden omgezet in budgetreserveringen (€ 511.175)
- Een verplichting 'renovatie stadhuis' die via de reserves verloopt (€ 1.000.000).

Als bovenstaande posten buiten beschouwing worden gelaten, ontstaat een nadeel van € 627.500. Dit netto nadeel wordt met name veroorzaakt door boekhoudkundige voorschriften. De inhuur van extern personeel (voor losse projecten/extra werkzaamheden) vindt plaats via de kostenplaatsen (vakteams) terwijl de hieraan gerelateerde baten op de producten naar voren komt. Voorbeelden hiervan zijn opbrengst kostenverhaal (200K, programma 6), fiscaal voordeel sport (200K, programma 7) en Regionaal Bureau Leerplicht (130K bijdrage vanuit bestemmingsreserve RBL, programma 7).

Naast bovengenoemde afwijkingen zijn er diverse (minder substantiële) voordelige en nadelige afwijkingen. Per programma worden deze toegelicht (> € 50.000)

Formeel dient uw raad te besluiten over de resultaatbestemming, voorgesteld wordt het netto saldo als volgt te bestemmen:

Formeel dient uw raad te besluiten over de resultaatbestemming, voorgesteld wordt het netto saldo als volgt te bestemmen:

€ 625.000 toe te voegen aan de algemene reserve, Hiervoor komen aparte raadsvoorstellen voor de besteding op het terrein van volkshuisvesting (€ 425.000, 15R.00794) en sport (€ 200.000, 09R.00033) € 1.438.121 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve "investeringsfonds grote infrastructurele projecten".

De algemene reserve kent in 2016 het onderstaande verloop:

Saldo 1-1-2016	42.012.486	
Bij:		
saldo jaarrekening 2015	2.945.926	
aanvulling resultaat 2015	121.000	
Brediusboerderij inbrengen in GREX Brediuspark	550.732	rbs 21-12-16
Af:		
<i>Raadsbesluiten:</i>		
Steinhagen en Internationale samenwerking	-1.750	rbs 17-12-2014
Rijnstraat	-65.000	rbs 23 juni 2016
HNW	-361.448	rbs 23 juni 2016
Parkeergarage Defensie eiland	-2.850.000	prioriteit 2016, bestuursrapportage 2016 blz. 15
Parkeerterrein sportpak Cromwijk	-58.000	rbs 3 november 2016
Investeringsfonds 2015 budgetreservering	-367.967	budgetreservering 2015
Overschot investeringsfonds sociaal domein 2016	-808.633	conform amendement dekking t.l.v. AR
Opvang vluchtelingen etc.	-250.316	rbs 26 mei 2016
Nadelig saldo Bestuursrapportage 2016	-849.373	rbs september 2016
Maatschappelijk nut	-3.581.202	dekkingsplan begroting 2017
Organisatieverbetering openbare ruimte	-500.000	prioriteit begroting 2016-2019
City marketing	-50.000	begroting 2015
Raming saldo 31-12-16 voor winstbestemming	35.886.456	
Bij: resultaat bestemming 2016	625.000	
Raming saldo 31-12-16 na winstbestemming	36.511.456	

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement wordt aan de hand van indicatoren verder duiding gegeven aan de financiële vermogenspositie van de gemeente Woerden.

Sociaal domein

Bij het vaststellen van de programmabegroting heeft de raad als uitgangspunt gesteld dat schommelingen in de lasten en baten in het sociaal domein opgevangen worden binnen het sociaal domein. In feite betekent dit dat financieel gezien binnen programma 3 moet worden gebleven. Hierdoor is het ontschot werken mogelijk en kan het sociaal domein integraal worden ingestoken. Het saldo van programma 3 wordt toegevoegd of onttrokken aan de reserve Sociaal Domein. Voor 2016 betekent dit een mutatie van de reserve. Volgens afspraak volgen de cijfers / analyses sociaal domein bij de behandeling in juni.

Zie paragraaf weerstandvermogen voor een verloop en analyse van de reserve sociaal domein.

PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Samenvatting

Kwaliteit van dienstverlening

Klanttevredenheid

In enquêtes naar de klanttevredenheid gaven onze inwoners ons in 2016 gemiddeld deze rapportcijfers:

Balie:

- Werken op afspraak 7,89
- Vriendelijkheid van de medewerker 7,90
- Dienstverlening gemeente Woerden 7,65

Huwelijken / geregistreerd partnerschap:

- Melding 8,27
- Optreden medewerker tijdens melding 8,33
- Trouwlocatie 8,47
- Huwelijksvoltrekking/geregistreerd partnerschap 8,78

Thuisbezorging reisdocumenten

In 2016 is Woerden gestart met een proef voor het gratis thuisbezorgen van reisdocumenten. Hierbij hoeven onze inwoners nog maar één keer, bij de aanvraag van hun document, naar het stadhuis te komen. Daarna wordt het reisdocument bij de aanvrager bezorgd: thuis, op het werk of elders in Nederland. In 2017 wordt de proef geëvalueerd.

Veiligheid

In 2016 heeft de gemeente ingezet op verlaging van criminaliteit. En met resultaat! Daar waar in 2015 sprake was van een aanzienlijke stijging van criminaliteit, laat 2016 een aanzienlijke daling zien. Kort samengevat zijn de volgende integrale effectieve maatregelen genomen.

- de PersoonsGerichte Aanpak (PGA)
- actieve inzet jongerenwerk/streetcornerwork
- buurtaanpak
- aanpak ondermijning door sluiting horecapand, woning, theehuis.
- inzet cameratoezicht en whatsappgroep
- specifieke aanpak oud & nieuw o.a. organisatie voetbalwedstrijd, extra gesprekken, commitment en verbinding vanuit buurt

Toelichting criminaliteitscijfers (bron: persbericht/artikel Minder Misdrijven in de Woerdense Courant):

De politiecijfers over 2016 laten een gunstig beeld zien. We zitten weer op het niveau van 2013 of eerder. De samenwerking met inwoners is door het ontstaan van buurt-WhatsAppgroepen gegroeid. Door middel van actief jongerenwerk is het aantal meldingen van overlast van jongeren gedaald.

De gemiddelde ontwikkeling in Midden-Nederland is een daling van 6% van het aantal geregistreerde misdrijven. De Woerdense cijfers steken daar in 2016 in positieve zin tegen af met een daling van 20%.

Het totale aantal misdrijven is in 2016 fors gedaald ten opzichte van de cijfers van het voorgaande jaar. Zo daalde het aantal geslaagde woninginbraken van 184 in 2015 naar 98 in 2016, een daling van 47%. Ook het aantal pogingen nam af van 118 naar 71.

Het aantal straatroven daalde van 16 naar 8, het aantal meldingen van huiselijk geweld van 35 naar 27, autokraken van 307 naar 286, fietsendiefstallen van 290 naar 195, vernielingen van 293 naar 243. Het aantal bedrijfsinbraken daalde van 103 naar 63, winkeldiefstallen van 72 naar 46 en het aantal meldingen overlast door jongeren ging van 293 in 2015 naar 215 in 2016.

Deze cijfers zijn gebaseerd op aangiften, er is geen zicht op zaken waarvan geen aangifte is gedaan. Het aantal mishandelingen steeg van 61 naar 78 en het aantal bedreigingen van 38 naar 42.

Ons beleid is om inwoners die herhaaldelijk de openbare orde verstoren of de veiligheid van anderen bedreigen aan te pakken. In de meeste gevallen is een reguliere aanpak voldoende, soms niet. Hiervoor is in 2016 een aparte aanpak gekomen, de persoonsgerichte aanpak (PGA). Hierbij wordt een integraal op de persoon én met aandacht voor zijn (gezins-)systeem toegesneden mix van interventies toegepast.

De gemeente streeft ernaar hiermee criminaliteit en ernstige overlast bij de pleger aan te pakken en zo nieuwe aanwas te voorkomen en recidive te verminderen.

In 2016 is het aantal personen op de PGA-lijst ten gevolge van deze persoonsgerichte aanpak gedaald van 21 naar 4 (exclusief personen die op de lijst staan van het veiligheidshuis). Uitstroom is grotendeels positief. Ook is in een aantal gevallen bewust gestuurd op verhuizing. In 2016 is, naast inzet op personen, gewerkt aan ketenaanpak, geïnvesteerd in opbouw van contacten met samenwerkingspartners, digitalisering, privacyaspecten en preventieve aanpak (sociaal domein, scholen, openbare ruimte).

De buurtaanpak past binnen gebiedsgericht werken. Buurtaanpak is een intensieve vorm hiervan. De buurtaanpak is een opgavegerichte manier van werken die aanvullend is op reguliere werkzaamheden. Het wordt gekenmerkt door een directe benadering (in actie en contact). Liever aanbellen dan een brief versturen. Maar ook nee verkopen en dat uitleggen.

Bij de buurtaanpak wordt gekeken naar onconventionele werkwijzen bijvoorbeeld ad hoc mensen spreken i.p.v. bewonersgroep oprichten. Ook buiten de kaders werken past bij deze aanpak. Voorbeeld is inzet IBOR-gelden om problemen in de openbare ruimte op te lossen terwijl deze niet gepland waren. In Lekoord waar deze aanpak is toegepast zijn nu de grootste ergernissen afgenomen en neemt de betrokkenheid van de bewoners bij hun buurt weer toe. Het streven is dat deze manier van werken gebruikelijk wordt met behoud van de ruimte voor onconventionele oplossingen.

Regionale samenwerking

In het jaarverslag van 2015 werd gesproken over versterking van de samenwerking in de regio Utrecht (U10) en het Groene Hart (AGW). Deze lijn is voortgezet waarbij Woerden verblijd werd met bestuurlijk bezoek: de Commissaris van de Koning van de provincie Utrecht, de heer Van Beek, heeft een werkbezoek aan Woerden gebracht op 15 september en de directeur-generaal van het Ministerie van BZK, dhr. Buitendijk, bezocht Woerden in het kader van de samenwerking tussen Alphen, Midden Holland (regio Gouda) en Woerden (AGW) op 19 december. In november waren de directies van Alphen en Gouda te gast.

Afgezien van deze bezoeken zijn er ook concrete resultaten geboekt. Het samenwerkingsverband AGW heeft een bestuursakkoord gesloten met de provincie Zuid-Holland, waarmee diverse projecten op het gebied van economie, recreatie, infrastructuur en wonen sneller ter hand kunnen worden genomen. De ambitie is om zo'n zelfde akkoord tussen AGW en de provincie Utrecht te sluiten. Om dit te bewerkstelligen is de gebiedscommissie Utrecht-West in 2016 betrokken bij de ontwikkelingen in het Groene Hart. In U10-verband zijn stappen gezet om de netwerksamenwerking verder vorm te geven via de bestuurstafels en de zgn. U10-beraad(t)-overleggen. Ook met afzonderlijke gemeenten worden contacten onderhouden. Zo zijn de raad van Papendrecht en het college van Bodegraven-Reeuwijk op bezoek geweest. In 2016 stelde Woerden samen met de andere gemeenten in Utrecht West het kader vast voor het inkopen van zorg en ondersteuning vanaf 2017. Een belangrijke ontwikkeling. Hierin staan onze uitgangspunten voor de samenwerking met zorgorganisaties. De gemeenten in Utrecht West zetten in op een constructieve samenwerking met zorgorganisaties. Tot slot heeft Woerden opgetreden als gastheer van een bijeenkomst van het Platform Middelgrote Gemeenten op 29 april.

Verbonden partijen

Het overlegmoment is in 2016 gecancelled door de raad. Vorig jaar is gekeken hoe we de sturing en beheersing van verbonden partijen kunnen verbeteren. Woerden denkt nu ook in regionaal verband mee over verbonden partijen. Ook wordt gekeken hoe we de stuurinformatie over verbonden partijen kunnen verbeteren en standaardiseren. Dit moet in 2017 leiden tot verbeteringen.

Rapportage programmadoelen

Bij de verantwoording op de programmadoelen rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood). Zie voor het volledige overzicht van (de realisatie van) de programmadoelen bijlage 5.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 1	35	33 (94%)	2 (6%)

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
2	Kwaliteit van dienstverlening				
2.2	Digitale producten	Ten Hagen			
2.2.1	Verder ontwikkelen digitale dienstverlening door het vergroten van het aanbod van digitale producten/ diensten aan burgers en bedrijven, maatwerk leveren waar nodig.	Ten Hagen	Q4 2016	3	In de organisatievisie is een visie op dienstverlening opgenomen, deze wordt in 2017 vertaald in de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening. Daarnaast lag in 2016 de focus op invoering van het nieuwe werken (HNW).
6	Informatievoorziening en ICT				
6.0.1	Uitvoering van het informatie-beleidsplan en het beleidsplan informatieveiligheid en privacy.	Ten Hagen	2016 e.v.	2	In 2016 was beperkt formatie voorhanden voor informatieveiligheid en privacy. De raad heeft voor de begroting 2017 extra middelen beschikbaar gesteld. Implementeren maatregelen Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG) gaat naar 2017 (raad dient nog in te stemmen met nieuw beleid inzake Informatieveiligheid en privacy)

Programma 1

BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID FINANCIËN

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr. wijz. 2016	Rekening 2016	Saldo
Lasten	10.586.552	12.553.785	11.599.967	953.818
Baten	-1.066.627	-1.235.427	-1.379.859	144.432
Saldo programma 1	9.519.925	11.318.358	10.220.108	1.098.250

Programma 1 sluit met een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 1.098.250. Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning konden plaatsvinden, wordt voorgesteld een bedrag van € 1.015.876 over te hevelen naar 2017. Hierdoor resteert een netto voordelig saldo van € 82.374. De belangrijkste afwijkingen (> € 50.000) die het saldo veroorzaken, zijn:

Bestuursorganen

Per saldo sluit dit product met een nadeel van € 40.230. Dit wordt veroorzaakt door de hogere lasten wachtgelden wethouders. In 2016 maakten twee wethouders extra gebruik van wachtgeld.

Bestuursondersteuning college

Per saldo sluit dit product met een voordeel van € 822.936. Na aftrek van de hieronder voorgestelde budgetreserveringen voor HNW papierloos/zaakgericht, ICT, opslag semi statisch en dynamisch archief en frictiekosten van € 813.774 resulteert een voordelig saldo van € 9.162.

Burgerzaken / Secretarieleges burgerzaken

Per saldo sluiten deze producten met een voordeel van € 69.352,-. Dit wordt veroorzaakt door aan ene kant een nadeel van € 52.308, veroorzaakt door hogere lasten vanwege het initiatief 'bezorging reisdocumenten' en aan de ander kant een voordeel van € 121.660, veroorzaakt door hogere leges reisdocumenten en huwelijken. Met name het aantal afgegeven reisdocumenten viel hoger uit.

Bestuurlijke samenwerking

Dit product kent een voordelig saldo van € 176.801. Na aftrek van de hieronder voorgestelde budgetreserveringen € 168.102 voor WOW-gelden, MD-trajecten en de Regionale Samenwerking Groene Hart) resteert een voordelig saldo van € 8.699.

Bestuursondersteuning raad en rekenkamer

Per saldo sluit dit product met een voordeel van € 41.167. Na aftrek van de budgetreservering voor de rekenkamercommissie en de C3 group fase 3 programmering van € 34.000 resteert er een saldo van € 7.167.

Budgetreserveringen

Omdat niet alle werkzaamheden conform planning in 2016 konden plaatsvinden wordt voorgesteld om over te hevelen naar 2017:

Investerings organisatie ontwikkeling	€ 614.522
Opslag semi statisch en dynamisch archief	€ 20.175
investerings HNW	€ 179.077
Regionale samenwerking Groene Hart	€ 100.000
Rekenkamercommissie	€ 20.000
WOW-gelden	€ 44.895
MD-trajecten	€ 23.207
C3 Group fase 3 programmering	€ 14.000
Totaal	€ 1.015.876

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

PROGRAMMA 2 FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE en VERVOER

Samenvatting

Binnen het domein Openbare Ruimte is in 2016 gestart met een enorme opgave: het (zichtbaar) verbeteren van het beheer & onderhoud van de openbare ruimte. Deze verbeteringslag wordt uitgevoerd aan de hand van een 7 sporen-aanpak, namelijk:

Proces	beschrijven bedrijfsprocessen, toewijzen verantwoordelijkheden en vervolgens verbeteren van processen;
Control	op orde brengen van de basisgegevens (door inventarisaties, inspecties e.d.) en verzorgen managementinformatie tbv. P&C-cyclus;
Beleid, beheer en programmering	opstellen beleidsplannen, beheerplannen, jaarplanning en verbeteren van Meerjarig Onderhoudsprogramma (MOP);
Realisatie	effectief en doelmatig uitvoeren van werkzaamheden: (planmatig en service) onderhoud, groot onderhoud, vervanging en reconstructie;
Organisatie	3 teams (Afval & Reiniging, Realisatie & Beheer en Wijkonderhoud) waarvan per team en eigen verbetertraject met 1 algemene lijn;
Inkoop	inkoop regulier en groot onderhoud in 15 raamovereenkomsten, inkoop van reconstructies en inkoop van engineering & specialistische onderzoeken;
Communicatie & Participatie	participatie bij beleid, beheer en onderhoud, informeren over werkwijze en investeren in nieuwe manieren van communicatie (van analog naar digitaal).

Afgelopen jaar zijn binnen elk van de sporen stappen gezet om de basis op orde te brengen. In het ene spoor heeft dit een grotere stap betekend dan in het andere. Dit heeft als oorzaak de gekozen logische opeenvolging van stappen. Zonder vastgesteld beleid is bijvoorbeeld het opstellen van een beheerplan niet mogelijk. En zonder een goede beschrijving van de bedrijfsprocessen is het niet mogelijk om in control te komen. Daarnaast is per spoor een ambitie voor 2019 bepaald. Onze stip aan de horizon. Voor een uitgebreide toelichting op de inhaalslag verwijzen wij naar de paragraaf Kapitaalgoederen.

	0-20%	21-40%	41-60%	61-80%	81-100%
Proces					
Control					
Beleid, beheer & progr.					
Realisatie					
Organisatie					
Inkoop					
Communic. & particip.					

Bovenstaande tabel geeft de voortgang aan. Het is de bedoeling dat in 2019 alle kleuren op groen staan.

Conform het spoor Realisatie zijn in 2016 vele kilometers aan straten en wegen onder handen genomen. Diverse projecten zijn inmiddels gereed. Denk hierbij aan de Dorpsstraat in Harmelen, de Prins Hendrikkade en Oostsingel/Oostlaan fase 1 in Woerden, en het Overzicht en het voorterrein van de begraafplaats aan de Van Teijlingenweg in Kamerik. Daarnaast zijn de werkzaamheden voor de Slotenbuurt in Zegveld, de Molenbuurt in Harmelen en De Kanis verder voorbereid. Afgelopen jaar zijn ook de 1^e en 2^e fase van het Singelproject afgerond. Er zijn goed ingerichte aanligplaatsen gemaakt, de slechte beschoeiing is vervangen en de historische lijnen van het vroegere vestingwerk zijn weer zichtbaar. Diverse voetgangers- en fietsbruggen en duikers zijn vervangen. Ook ondergingen tientallen bomen en plantvakken een grote onderhoudsbeurt.

Verkeer en vervoer

Op het gebied van verkeer en vervoer zijn in 2016 eveneens belangrijke stappen genomen: Met participatie van bewoners en ondernemers is gewerkt aan een Verkeersvisie Woerden 2030, die naar verwachting in 2017 door de gemeenteraad zal worden vastgesteld.

Het project Verbeteren doorstroming Woerden-West is in een volgende fase gekomen: de eerste voorbereidende werkzaamheden hebben plaatsgevonden en achter de schermen wordt gewerkt aan het verder uitwerken van de schetsontwerpen naar een uitvoerbaar plan. In 2016 zijn twee straten voorzien van een zgn. zakpaal. Zowel de Rijnstraat als 's Gravensloot zijn vanaf nu op bepaalde tijden in de week gesloten voor autoverkeer. In regionale samenwerking zijn diverse verkeerskundige vraagstukken onderzocht en voorstellen voor verbetering aangedragen. De voorstellen worden vervolgens in 2017 aan de betrokken gemeentebesturen voorgelegd ter besluitvorming. Tot slot zijn er diverse (kleine) verkeersmaatregelen en onderzoeken uitgevoerd en adviezen uitgebracht om de verkeersveiligheid en doorstroming te bevorderen.

Begraven & cremeren

In 2016 is een vervolg gegeven aan projecten die in het voorgaande jaar zijn ingezet. Voor het project Crematorium Woerden is een uitvoerige bestemmingsplanprocedure doorlopen; het bestemmingsplan zal inclusief zienswijzerapportage in april 2017 aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd. Ook is gestart met het opstellen van het beleidsplan voor de gemeentelijke begraafplaatsen. In februari stelde het college het projectplan vast, waarna een klankbordgroep gevormd is bestaande uit 13 experts, geïnteresseerden en enthousiaste inwoners namens diverse platforms. Naar verwachting wordt het beleidsplan in mei 2017 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

Rapportage programmadoelen

Bij de verantwoording op de programmadoelen rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood). Zie voor het volledige overzicht van (de realisatie van) de programmadoelen bijlage 5.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 2	33	29 (88%)	4 (12%)

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
1	Openbare ruimte				
1.5	Burgerparticipatie en communicatie				
1.5.2	We stoten snippergroen af via verkoop en adoptie en nemen maatregelen om illegaal grondgebruik tegen te gaan.	Ten Hagen	Q1 2016	2	De blauw-groene structuurkaart is op orde en daarmee ook het beschikbare (uitgeefbare) snippergroen. Uitgifte loopt tot dusverre op aanvraag. Er is ook sprake van illegaal gebruik van (al dan niet uitgeefbaar) snippergroen. Het handhaven hierop kan, met name bij langjarig illegaal gebruik, tijdrovend zijn. En als je het oppakt, moet je doorzetten. Er is in 2016 geen handhavingcapaciteit geprioriteerd voor dit type gebruik. Wij willen dit in 2017 oppakken. Dit vraagt capaciteit en dus keuzes maken. Indien nodig zullen wij in het juni overleg 2017 hierop terugkomen.
2	Wijkonderhoud				
	Tractie vervangen	Ten Hagen		2	Omdat op de uitgezette tender geen inschrijvingen zijn ontvangen, wordt de tender opnieuw in de markt gezet. Investering en levering vinden nu in 2017 plaats i.p.v. in 2016.
2.9	Tussentijdse evaluatie uitvoering hondenbeleid	Ten Hagen		2	De uitvoering van het hondenbeleid zou in 2016 afgerond zijn. Dit is niet gelukt i.v.m. de benodigde zorgvuldigheid in het betrekken van inwoners en dorpsplatforms. Er is een RIB naar de raad verstuurd over de afgeronde projecten en de projecten die in 2017 plaatsvinden.
4	Verkeer en vervoer				
4.1	Doorstroming				
4.1.2	Aansluiting BRAVO 3 op kruising Wulverhorstbaan-Middellandbaan	Ten Hagen		3	T.g.v. zettingsproblemen op een aantal locaties is vertraging ontstaan. Afronding en openstelling wordt begin 2018 verwacht.

Programma 2 FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE en VERVOER

FINANCIËN

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr.wijz.	Rekening 2016	Saldo
Lasten	26.658.906	33.249.254	36.748.037	-3.498.783
Baten	-13.256.800	-13.188.760	-13.740.991	552.231
Saldo programma 2	13.402.106	20.060.494	23.007.046	-2.946.552

Programma 2 sluit met een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 2.946.552. Na aftrek van de budgettaire neutrale posten en de budgetreservering van € 14.000 bedraagt het nadelig saldo € 161.307.

Budgettaire neutraal:

Lagere bijdrage randwegen t.l.v. reserves (Fonds infrastructurele werken (FIW)) € 3.093.859.

De tegenboekingen - lagere onttrekkingen (nadelen) zijn opgenomen in programma 7.

De belangrijkste afwijkingen (> € 50.000) die het saldo veroorzaken, zijn:

Wegen, straten en pleinen

Per saldo sluit dit product met een voordelig saldo van € 3.081.512. Dit komt met name door lagere uitgaven aan de randwegen als gevolg van het nog niet ontvangen hebben van de declaraties van de provincie Utrecht. Deze uitgaven worden gedekt uit het FIW. Binnen programma 7 valt de onttrekking aan de reserve FIW ook lager uit. Per saldo heeft het ook geen effect op het rekeningresultaat 2016.

Parkeren

Per saldo sluit dit product € 76.232 voordelig. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere onderhoudskosten vanuit het meerjaren-onderhoudsprogramma (€ 93.543). Dit resulteert in programma 7 tot een lagere onttrekking aan de onderhoudsvoorziening.

Baten parkeerbelasting

Per saldo sluit dit product € 134.869 voordelig door hoger uitgevallen baten (straat)parkeren, toe te schrijven aan de hogere economische groei in 2016 ten opzichte van 2015, waardoor het aantal parkeerders is toegenomen. Daarnaast is Parkeerservice in 2016 beter/strikter gaan handhaven, waardoor enerzijds de inkomsten uit naheffingsaanslagen met € 45.000 gestegen zijn en anderzijds de betalingsbereidheid fors is toegenomen.

Overige recreatieve voorzieningen

Per saldo sluit dit product € 51.012 voordelig. Na aftrek van de voorgestelde budgetreservering voor evenementensubsidies van € 18.000 resteert er een voordelig saldo van € 33.012.

Openbaar groen en openluchtrecreatie

Per saldo sluit dit product € 59.304 nadeliger. Dit houdt verband met de (incidenteel) hoger uitgevallen kosten voor de handhaving/opstarten van het hondenpoepbeleid.

Afvalverwijdering en verwerking

De onttrekking aan de voorziening afvalstoffen is € 89.165 lager uitgevallen dan geraamd: er is € 361.269 onttrokken aan de voorziening waar € 450.434 was begroot. De lager uitgevallen kapitaallasten en hoger uitgevallen subsidie Nedvang zijn daarvoor de verklaring. De voorziening afvalstoffen bedraagt per 31-12-2016 € 2.815.454.

Riolering

De storting in de voorziening riolering is € 143.341 hoger geworden dan geraamd. De storting was begroot op € 83.383 maar is uitgekomen op € 226.724, voornamelijk door hogere baten rioolrechten. De voorziening riolering bedraagt per 31-12-2016 € 1.922.707.

Baten begraafplaatsen

De baten van de begraafrechten zijn € 78.292 lager uitgevallen dan geraamd. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Landelijk is er een toename te zien van het aantal crematies ten koste van het aantal begrafenissen.

- Ten opzichte van 2015 is er een daling van 30 begrafenissen, dit betekent een inkomstenafname van € 37.500. Dat is een grotere daling dan voorgaande jaren.
- Er zijn 12 nieuwe graven minder uitgegeven dan verwacht. Dat betekent een inkomstenafname van € 36.600.
- Door het intensief aanschrijven en aanbieden van betalingsregelingen zijn de baten van verlengingen tot op heden redelijk stabiel gebleven.

Budgetreserveringen

Omdat niet alle werkzaamheden conform planning in 2016 konden plaatsvinden wordt voorgesteld om over te hevelen naar 2017:

Recreatieve voorzieningen	<u>€ 18.000</u>
Totaal	€ 18.000

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN

Samenvatting

Het Sociaal Domein stond in 2016 in het teken van doorontwikkelen. Nieuwe taken werden omgezet in routine. Kansen in resultaten. Transitie in transformatie. Waar nodig boden we zowel individueel als collectief passende ondersteuning. Dat hoeft gelukkig niet altijd: Woerden beschikt van zichzelf al over een rijke sociale infrastructuur. Het is geweldig dat er zo veel mensen zijn die zich inzetten voor familie, vrienden, burens, cliënten, nieuwe inwoners en vele anderen.

Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente waar nodig de best passende ondersteuning regelt en daarbij het beschikbare geld goed beheert.

Inwoner centraal

Terugkijkend kunnen we vaststellen dat er momenteel een mooie basis ligt. Maar we constateren ook dat het allemaal nog veel passender, nog veel beter kan. Daar komen we in deze samenvatting op terug. Uit de cliëntervaringsonderzoeken blijkt dat inwoners de kwaliteit van zorg en ondersteuning waarderen tussen de 7,6 en de 8,5. Ook de ondersteuning van verwijzers krijgt een mooie 7,6. Meer dan 1 op de 5 inwoners verleent intensief mantelzorg aan familie, vrienden of burens. En tot slot is meer dan de helft van onze inwoners actief als vrijwilliger. Mooie statistieken waar veel andere gemeenten met scheve ogen naar zullen kijken.

“Mensen Eerst!” was het mantra voor 2016. Niet de systeemwereld van wet- en regelgeving, maar de leefwereld van de inwoners stond centraal; passende arrangementen waren het uitgangspunt voor beleid en uitvoering.

Integrale benadering met aandacht voor specifieke doelgroepen

Woerden streeft ernaar om mensen de best passende zorg en ondersteuning te bieden. Dat willen we zo dichtbij en toegankelijk mogelijk doen. In 2016 liep er een aantal belangwekkende initiatieven. De hierna volgende ontwikkelingen willen wij niet onvermeld laten. Het Sociaal Domein is zo in ontwikkeling dat een samenvatting eigenlijk niet volstaat. Als een initiatief hier niet genoemd wordt, ligt dat dus niet aan de inzet of het belang, maar aan de veelheid aan ontwikkelingen, waaruit wij hier een keuze moesten maken.

Het functioneren van en de samenwerking met FermWerk is verbeterd. Er is veel aandacht besteed aan de inrichting van de organisatie, de informatievoorziening naar de gemeente(raad) en er wordt beter aangesloten op de P&C-cyclus van de gemeente. Op het terrein van Werk en Inkomen ontwikkelden wij een aantal nieuwe instrumenten. Zo is er een regionale samenwerking opgezet om jongeren beter te bereiken. Daarnaast ontstond er een samenwerking om het bestand van mensen in de bijstand te screenen op kansen en mogelijkheden om in aanmerking komen voor een garantiebaan of beschermt werk. Dit, omdat wij, door een gebrek aan kandidaten, onze doelstellingen op dit gebied niet realiseren. Deze screening was succesvol, maar het resultaat is onzeker door de strenge criteria die het UWV hanteert. .

In 2016 zijn wij gestart met ‘Welzijn op recept’. Huisartsenpraktijken en welzijnsinstellingen werken daarbij samen voor mensen met lichte psychosociale problemen of chronische klachten. Wanneer de huisartsen constateren dat een medische behandeling niet nodig is, kunnen zij mensen met een ‘recept’ doorverwijzen naar welzijnsinstellingen. De doorverwijzing met Welzijn op recept kan inwoners helpen om zelfstandig te kunnen blijven wonen, maar ook om andere mensen te ontmoeten of activiteiten te ondernemen.

In Zegveld is, met een beetje steun van de gemeente, het initiatief gestart van de coöperatie ‘Zegveld Zorgt’: bij ‘Zegveld Zorgt’ is een consulent aangesteld die inwoners begeleidt naar zorg en ondersteuning. Daarnaast is er binnen WoerdenWijzer een ambassadeur voor het Netwerk Informele Organisaties (NIO) aangesteld. Deze ambassadeur vormt de brug tussen de consultants van WoerdenWijzer en de vrijwilligersorganisaties.

Afgelopen jaar startte tevens met het Zorgpension de respijtzorg in het Hofpoort Ziekenhuis. Samen met zorgaanbieders en zorgverzekeraars gebruiken wij de mogelijkheden in het ziekenhuis voor tijdelijk verblijf. Bijvoorbeeld om te herstellen van een ziekte, om even op adem te komen, of het thuisfront te ontlasten. Met deze pilot proberen wij deze vorm van ondersteuning voor kwetsbare mensen zo veel mogelijk dicht bij huis binnen onze regio te organiseren.

Voor jongeren startte een belangwekkende samenwerking met het onderwijs. Gemeenten en scholen zorgen er in Woerden samen voor dat jeugdhulpverleners jongeren vanuit hun schoolomgeving kunnen

helpen met zorg en ondersteuning. Wij geloven hier als gemeente Woerden sterk in. We moeten jongeren vanuit hun eigen leefwereld bereiken. Deze zogenoemde onderwijszorgarrangementen kunnen daar goed bij helpen.

Ook was er afgelopen jaar (landelijk) veel te doen over mensen met verward gedrag. Na de bevindingen van de taskforce Verward Gedrag is ook de gemeente samen met anderen om tafel gegaan om een plan van aanpak te maken. De gemeenteraad bespreekt dit plan van aanpak in 2017. Vooruitlopend op de aanpak startte in Woerden al een pilot voor mensen met een Ernstig Psychiatrische Aandoening (EPA-proeftuin).

Wij hebben het beeld dat we er afgelopen jaar in Woerden in zijn geslaagd om inwoners te ondersteunen zonder dat er wachtlijsten zijn ontstaan. Daarbij signaleren diverse samenwerkende organisatieonderdelen zoals WoerdenWijzer, de Sociaal Makelaars en Schuldhulpverlening, dat de complexiteit van de werkvoorraad toeneemt. Er is meer en zwaardere GGZ-problematiek. De trajecten zijn langduriger en intensiever. Ook wordt er vanuit de uitvoering al enige tijd een gebrek aan passende woonruimte (voor doelgroepen) ervaren. Dit bleek ook uit de quick scan die de gemeente in 2016 uitvoerde in het Sociaal Domein.

In 2016 stelde Woerden samen met de andere gemeenten in Utrecht West het kader vast voor het inkopen van zorg en ondersteuning vanaf 2017. Een belangrijke ontwikkeling. Hierin staan onze uitgangspunten voor de samenwerking met zorgorganisaties. De gemeenten in Utrecht West zetten in op een constructieve samenwerking met zorgorganisaties. Dit willen wij doen door het aanbod beter aan te sluiten op de leefwereld van onze inwoners en door middel van een innovatieperceel goede vernieuwende ideeën van aanbieders te belonen.

Daarbij loopt het contact met ketenpartners doorgaans voorspoedig. De nieuwe verantwoordelijkheden voor de veiligheid van kinderen hebben de afspraken met de uitvoerende organisatie SAVE belangrijk gemaakt. Geen kind mag buiten de boot vallen binnen deze samenwerking. Met het oog daarop is met de gemeente Woerden als opdrachtgever een onderzoek gestart om de samenwerking te optimaliseren.

Wij vinden ons eigen functioneren een belangrijke sleutel tot succes. Met het cultuurtraject ondersteunen wij de medewerkers van de gemeente zo goed mogelijk, zodat zij in staat zijn om onze doelen te bereiken. 'Mensen Eerst' geldt ook voor de mensen die werken in het sociaal domein. Dit jaar leerde ons dat de transitie van zorg en ondersteuning wellicht te veel eiste van de medewerkers die het uitvoeren. De werkdruk en het personeelsverloop zijn te hoog in het sociaal domein. Het gegeven dat er geld onbesteed blijft, komt mede door capaciteitsproblemen. Het is onze inzet om goed te blijven presteren en permanent het gesprek te voeren over de balans, haalbaarheid en beschikbare personele capaciteit.

Inwoner heeft regie

In Woerden voeren mensen regie op hun eigen leven. Dat is een belangrijk punt voor ons als gemeente en daarmee onderscheiden wij ons. Als onze inwoners hun eigen hulpvraag niet kunnen verwoorden of hun eigen budget niet kunnen beheren, organiseren wij ondersteuning. Het is echter niet de bedoeling om de regie over te nemen. Dat gebeurt alleen als het niet anders kan.

In de jaarrekening zien wij dat Woerden meer uitgaf aan PGB dan begroot. Dat juichen wij toe. Het zelf beheren van je budget – en de daarbij horende keuzes – is belangrijk voor eigen regie. De toename van PGB-gebruik betekent dat meer mensen de keuze maken om zorg en ondersteuning niet langer voor hen te laten inkopen, maar om het zelf te doen! De pilot Integraal PGB is in 2016, na veel hobbels te hebben genomen, volop van start gegaan en sluit daarmee naadloos aan bij het streven naar eigen regie.

Daarnaast voerden wij een pilot uit om de onafhankelijke cliëntondersteuning te ontwikkelen naar regieondersteuning. Inwoners die moeite hebben met het formuleren van hun hulpvraag kunnen met deze pilot zelf een deskundige uitkiezen. Omwille van de onafhankelijkheid en objectiviteit krijgt de (anonieme) inwoner een voucher van de gemeente. Zo betaalt de inwoner zelf en niet de gemeente. We kunnen nog veel verbeteren. Daarom gaan wij in 2017 verder met het uitbouwen van breed inzetbare onafhankelijke regieondersteuning. Op basis van 2016 willen wij onder andere meer aandacht besteden aan de bekendheid van dit initiatief.

Zoals bekend liep de ontwikkeling van Cumulus en daarmee de Inwonercloud vertraging op. Het onderliggende idee is echter onverminderd relevant: de manier waarop inwoners toegang hebben tot (hun eigen) informatie in het sociaal domein, bepaalt in belangrijke mate de regie die zij kunnen voeren. Inwonercloud en Cumulus vormen respectievelijk de voor- en achterkant van deze ontwikkeling. Om de Inwonercloud mogelijk te maken, moet het registratiesysteem van WoerdenWijzer.nl naadloos aansluiten. Zo zien inwoners wat WoerdenWijzer doet en hebben zij zelf de regie. Daarom zetten wij deze ontwikkeling in 2017 met enthousiasme en urgentie voort.

Rapportage programmadoelen

Bij de verantwoording op de programmadoelen rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood). Zie voor het volledige overzicht van (de realisatie van) de programmadoelen bijlage 5.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 3	32	23 (72%)	9 (28%)

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
2	Integrale benadering met aandacht voor specifieke doelgroepen				
2.2	Inwoners met een ondersteuningsbehoefte in werk en inkomen				
2.2.1	Doelstelling is de uitstroom uit de bijstand t.o.v. 2015 met 5% te laten toenemen over de populatie die langer dan een half jaar in bestand is, waarbij dit doelpercentage ook wordt gehanteerd voor de groepen jongeren en 50+.	Koster	Q4 2016	2	In december heeft de raad de rapportage Ferm Werk Q3 2016 ontvangen. Daarin zijn de resultaatafspraken 2016 geëvalueerd. Prognose is dat doelstelling niet wordt gehaald door na-ijlen economische recessie en 'hardheid' van het bestand. Op dit moment vindt screening van het bestand plaats om meer zicht te krijgen op mogelijkheden om uitstroom te bevorderen.
2.2.2	Met partners in de regio worden in 2016 minimaal 3 nieuwe instrumenten ontwikkeld om het voor werkgevers aantrekkelijk te maken inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Met minimaal 1 nieuw instrument start in 2016 een daadwerkelijke pilot.	Koster	Q4 2016	2	Zie hierboven. Instrumenten door gemeente ingezet: aantal projecten ikv besteding investeringsbudget SD, regionale samenwerking op het terrein van aanpak kwetsbare jongeren en screening van het bestand
2.2.3	Ferm Werk gaat in 2016 naast de reeds gehanteerde instrumenten/werkwijzen minimaal 2 nieuwe instrumenten uitwerken en inzetten om (arbeids)participatie te bevorderen. Deze richten zich met name op het wegnemen van bezwaren van zowel betrokken inwoners als werkgevers.	Koster	Q4 2016	2	In relatie tot hierboven: met Ferm Werk in gesprek over meer systematische benadering van werkgevers. Vanwege capaciteitsgebrek bij Ferm Werk is het niet gelukt een campagne te starten in 2016. In de Resultaatafspraken 2017 is dit item opnieuw opgenomen voor het eerste half jaar
2.2.4.2	Het college heeft als doelstelling om ieder collegelid maandelijks minimaal 1 bedrijfsbezoek af te laten leggen bij werkgevers binnen de gemeente, waarbij werk onderwerp van gesprek is en gestuurd wordt op concrete vervolgafspraken op dit terrein.	Koster	Q4 2016	2	EZ heeft overleg met Ferm Werk over planning, gespreksprotocol is inmiddels door college vastgesteld. Indruk: gesprekken komen moeizaam van de grond
3	Inwoner heeft regie				
3.1	Inwoner stelt eigen ondersteuningsplan op				
3.1.1	Het aandeel inwoners dat zelf of met hulp van het eigen netwerk een ondersteunings-plan opstelt is ten minste 60%	Koster	31-12-2016	2	
3.2	Inwoner koopt zelf ondersteuning in				
3.2.5	65 inwoners doen mee aan de pilot iPGB	Koster	31-12-2016	2	In stuurgroep iPGB

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
					afgesproken dat Woerden met 9 à 10 deelnemers start. Raad is met RIB geïnformeerd.
3.3	Inwoner is eigenaar van dossier				
3.3.1	Er is een samenwerking van ten minste 7 gemeenten die de Inwonercloud ontwikkelen.	Koster	31-12-2016	2	Er is vertraging opgetreden in het proces vanwege het raadsonderzoek ca. Najaar 2016 is het proces voortvarend vervolgd en november-december intensief met de raad besproken. Een van de actiepunten is zoeken van samenwerking met andere gemeenten. Dit zal in 2017 veel aandacht krijgen.
3.3.2	Er is een functionerende Inwonercloud die door inwoners gebruikt wordt en waarin de digitale ondersteuning wordt gewaardeerd.	Koster	31-12-2016	2	Zie hierboven. Inmiddels is de inwonercloud qua aanpak en proces gekoppeld aan Cumulus, website en sociale kaart. Medio 2017 zal de inwonercloud functioneren.
3.3.3	Er is een projectomgeving waarin inwoners, organisaties en gemeenten samen de Inwonercloud ontwikkelen.	Koster	31-12-2016	2	Najaar 2016 heeft er een herstart plaatsgevonden. De ontwikkeling is in volle gang en dit gebeurt interactief met organisaties en inwoners.

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr.wijz.	Rekening 2016	Saldo
Lasten				
Baten				
Saldo programma 3				

De cijfers en een aantal toelichtingen komt in de juni versie.

Programma 3 sluit met een voordelig saldo van €..... volgt later
Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning konden plaatsvinden, wordt voorgesteld een bedrag van € 1.561.057 over te hevelen naar 2017. Tevens heeft een bedrag van € 808.633 betrekking op het restantbudget Investeringsfonds, dat conform het aangenomen amendement is toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein, en heeft een bedrag van € 667.493 betrekking op correcties vanuit de jaarrekening 2015. Hierover is uw raad geïnformeerd bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 met bijbehorende accountantsverklaring. Hierdoor ontstaat een netto saldo van €volgt later.
De belangrijkste afwijkingen (> € 50.000) die het saldo veroorzaken, zijn:

Bijstandsverlening

Aan de lastenkant wordt de overschrijding veroorzaakt door hogere kosten Ferm Werk.
Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van sociale werkvoorziening naar bijstandsverlening. Per saldo valt deze verschuiving voordelig uit voor Woerden.
Het standcijfer op 1 januari 2016 bedraagt 511. Ten opzichte van deze beginstand is het aantal uitkeringen t/m december toegenomen met 100 oftewel een stijging van 19,6%. De overschrijding wordt echter gecompenseerd door een hogere rijksuitkering BUIG.

Aan de batenkant is een voordeel ontstaan door een hogere rijksbijdrage BUIG. Over 2016 is deze definitief vastgesteld op € 7.084.244 (begroot was € 6.682.130). De rijksbijdrage BBZ viel € 43.386 lager uit. Tevens is in 2016 een nabetaling ontvangen over 2015 van € 35.422.

In 2016 is een extra rijksvergoeding BUIG ontvangen van € 143.605 in verband met de verhoogde asielinstroom. Dit betreft een voorschot op de BUIG dat voor de jaren 2018 t/m 2025 wordt verstrekt. Gedurende deze periode wordt het verstrekte voorschot weer gekort op de rijksbijdrage. Doordat de instroom pas in december heeft plaatsgevonden, is in 2016 geen beroep gedaan op het voorschot. Dit beroep zal in voorkomende gevallen plaatsvinden in 2017 en verder. Het betreffende bedrag is opgenomen als budgetreservering. Zie ook RIB 17R.00183.

Sociale werkvoorziening

De onderschrijding komt door een incidentele baat door verkoop van Kringloop Midden Holland en door het feit dat in de wintermaanden extra werkzaamheden in het Groen konden worden uitgevoerd.
Daarnaast heeft een kostenverschuiving plaatsgevonden van Sociale werkvoorziening naar Bijstand. Dit valt voor Woerden per saldo voordelig uit.
Vanaf 2015 is er geen nieuwe instroom in de WSW meer mogelijk. Dit betekent dat er vanaf 2015 sprake is van een afnemend bestand. Zie ook RIB 17R.00183.

Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid

Het onderdeel kwijtschelding gemeentelijke belastingen geeft een onderschrijding te zien van afgerond € 30.000. Het onderdeel Inkomensondersteuning wordt uitgevoerd door Ferm Werk en geeft een onderschrijding te zien van afgerond € 108.000. Totaal uitgaven afgerond € 1.262.000. Ten opzichte van 2015 is er sprake van een stijging van uitgaven. In 2015 is aan Inkomensondersteuning € 1.114.054 uitgegeven. Het aantal aanvragen inkomensondersteuning steeg in 2016 met 16% ten opzichte van 2015. In 2016 zijn 1.678 aanvragen ontvangen (in 2015 1.451).

Tevens is een budgetreservering opgenomen van € 10.000 voor onderzoek Kwiz.

Vreemdelingen

De eerste helft van 2016 liep Woerden achter op de taakstelling. Pas in de tweede helft van 2016 met de nadruk op december is deze achterstand met succes ingelopen. Voor de nog te maken kosten is een budgetreservering opgenomen van € 330.000.

Participatie

Het voordeel aan de batenkant is veroorzaakt door hogere bijdrage van het COA in het kader van statushouders/vluchtelingen.

Binnen participatie heeft een kleine onderbesteding plaatsgevonden.

Tevens zijn budgetreserveringen opgenomen voor kosten PGA en preventief beleid Schuldhulpverlening. Zie ook RIB 17R.00183.

Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo

Deze toelichtingen komen in de juni versie.

Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo

Een budgetreservering is opgenomen van € 176.000.

Deze toelichtingen komen in de juni versie.

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo

In 2016 is de door het CAK opgelegde en geïnde eigen bijdrage hoger dan geraamd. Ten opzichte van 2015 heeft een stijging plaatsgevonden.

Het kabinet heeft besloten om, met ingang van 2017, meerpersoonshuishoudens waarbij een van de partners chronisch ziek is en daardoor niet kan werken, financieel tegemoet te komen via een verlaging van de eigen bijdragen Wmo 2015. Hierdoor ontvangen de gemeenten een lager bedrag aan eigen bijdragen. Dit wordt gecompenseerd door een toevoeging aan de algemene uitkering gemeentefonds.

Algemene voorzieningen Wmo en jeugd

Dit onderdeel geeft een voordeel te zien van € 1.102.261. Er is een bedrag van € 229.289 opgenomen als budgetreservering. Tevens is het restantbudget Investeringsfonds van € 808.633 toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein, conform het door de raad ingediende en aangenomen amendement.

Deze toevoeging aan de reserve loopt via programma 7, conform de begrotingsvoorschriften.

Eerstelijnsloket Wmo en jeugd

Voordeel op dit onderdeel bedraagt € 568.823. Budgetreserveringen bedraagt € 502.163, zodat per saldo een voordeel ontstaat van € 66.660. Dit wordt veroorzaakt door een mix van afwijkingen.

PGB Wmo en Jeugd

Deze toelichtingen komen in de juni versie.

Individuele voorzieningen Natura Jeugd

Deze toelichtingen komen in de juni versie.

Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd

Deze toelichtingen komen in de juni versie.

Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg)

In 2016 is een grote slag gemaakt in het vormgeven van het beleid preventie Jeugd. Door wisseling van portefeuillehouder is dit gedurende het jaar echter vertraagd, waardoor e.e.a. is stil komen te liggen. Er is derhalve gewacht met investering op het gebied van preventieve jeugdvoorzieningen, zoals op het gebied van complexe echtscheidingen. In 2017 is dit weer opgepakt.

Budgetreserveringen

Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning konden plaatsvinden, wordt voorgesteld om over te hevelen naar 2017:

Kosten PGA	€	15.000
Preventief beleid Schuldhulpverlening	€	106.000
Inclusie	€	43.866
Buurtaanpak Lekoord	€	17.000
UX-design	€	68.240
Website WoerdenWijzer	€	36.000
Voorschot BUIG ivm verhoogde asielinstream	€	143.605
Gemaal Kamerik	€	25.000
Speelbos Molenvliet	€	14.000
HHT Mantelzorgbudget	€	176.000
Uitvoering onderzoek Kwiz	€	10.000
Scholing medewerkers RMC op educatiemeter	€	10.000
Wmo subsidies	€	130.000
Preventie Jeugd	€	12.423
Wijkgericht werken	€	26.000
Statushouders	€	330.000
Uitvoeringskosten	€	397.923
Totaal	€	1.561.057

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

PROGRAMMA 4 CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU

Samenvatting

Bibliotheek

In 2016 is het onderzoek afgerond naar de bibliotheek nieuwe stijl. Door teruglopende bekostiging van de regiobibliotheek door de gemeenten Montfoort en Oudewater, en de invoering van de nieuwe bibliotheekwet, kijken we anders naar onze bibliotheek. Dit betekent dat er niet in elke kern van het werkgebied van de regiobibliotheek een vestiging is – in de gemeente Montfoort zijn de vestigingen gesloten – maar dat wel de vijf functies vanuit de nieuwe bibliotheekwet gewaarborgd zijn voor de inwoners van de drie deelnemende gemeenten. De bibliotheek is een warehouse, wegwijzer en werkplaats tegelijkertijd. De bibliotheekvestiging in Harmelen is verhuisd naar het nieuwe Dorpshuis.

Cultuurhistorie, archeologie

In 2016 is gestart met het maken van de cultuurhistorischewaardenkaart. In de kaart worden de in onze gemeente aanwezige cultuurhistorische waarden bijeengebracht en gewaardeerd, om te kunnen worden gebruikt voor het speerpuntenbeleid monumenten, bestemmings- en omgevingsplannen en recreatie en toerisme. De cultuurhistorischewaardenkaart is een digitaal document dat wordt opgenomen in een geografisch informatiesysteem en als pdf is in te zien via woerden.nl.

De kunst- en cultuurhistorische collectie van de gemeente is fysiek overgedragen aan en geplaatst in (een depot van) het Stadmuseum. De gemeente heeft de kosten van inrichting en verhuizing voor haar rekening genomen. Het Stadmuseum beheert voortaan de collectie.

In het kader van de UNESCO-nominatie is extra onderzoek gestart naar de archeologische betekenis van een aantal kansrijke locaties voor het aantreffen van archeologische relictten in Barwoutswaarder en Harmelen. Ook is gewerkt aan een invulling van de (landelijke) Limesfietsroute. De Romeinse helm is getaxeerd en de mede-eigenaar is voornemens de deze te verkopen. Het Rijksmuseum van Oudheden is benaderd om het particuliere deel te kopen.

In 2016 is de nieuwsbrief Waardevol Woerden digitaal gepubliceerd en heeft het symposium erfgoed in de Oude Hollandse Waterlinie plaatsgevonden. Monumentenwacht Utrecht heeft de uitkomsten van het project 'inspectie gemeentelijke monumenten' gepresenteerd en er is subsidie verleend voor het funderingsherstel en restauratie van Rietveld 25.

Milieu en duurzaamheid

De Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU) was afgelopen jaar geheel op orde: de taken die gepland waren, zijn goed uitgevoerd en werden strak begeleid vanuit onze eigen organisatie.

In 2016 zijn 11 duurzaamheidsleningen verstrekt met een totaalbedrag van € 68.000. Het gemiddeld bedrag per lening kwam uit op € 6.200. Deze leningen waren vooral bestemd voor de financiering van zonnepanelen en voor de isolatie van daken/vloeren/wanden van de woning.

Op het gebied van duurzaamheid is Woerden in 2016 verder gegaan op de ingeslagen weg. Om het doel 'klimaatneutraal in 2030' te kunnen behalen is het essentieel om de krachten te bundelen Woerdense inwoners, bedrijven en gemeente. De gemeente Woerden als organisatie geeft hierbij het goede voorbeeld, zoals bij de renovatie van het gemeentehuis.

In het voorjaar 2016 is samen met Duurzaam Woerden een prijsvraag uitgeschreven voor het beste duurzaamheidsinitiatief. Hier zijn vijf winnende initiatieven uit naar voren gekomen die op dit moment worden begeleid bij de uitvoering van hun plan. In november 2016 heeft een breed maatschappelijk debat plaatsgevonden over klimaatneutraal. In het 1^e kwartaal 2017 volgen bijeenkomsten met inwoners, ondernemers en stakeholders, zodat het huidige Actieprogramma Duurzaamheid wordt omgezet in een langetermijnstrategie en uitvoeringsprogramma Klimaatneutraal 2030. Hierin zal uiteengezet worden hoe Woerden in de komende 13 jaar aan de slag gaat met haar bewoners, bedrijven en de eigen organisatie.

Natuur- en milieueducatie (NME)

In 2016 hebben alle basisscholen in de gemeente Woerden gebruikgemaakt van het NME-lesprogramma. Gemiddeld kwam een leerling daarmee drie keer in aanraking. Zo vonden er excursies plaats in het Brediuspark en De Kievit, begeleid door 17 vrijwilligers. Ook op het Oortjespad hebben excursies voor de groepen 1-3 plaatsgevonden; deze excursies worden met ingang van 2017-2018 volledig opgenomen in het reguliere NME-aanbod voor de basisscholen. Bijzondere projecten waren 'Warmetruieendag' en 'de Gouden Gripper Trofee'.

Verder zijn in het project 'Groen doet Goed' initiatieven vanuit de maatschappij gestimuleerd op basis van de aanpak 'Woerden zegt ja, tenzij'. Hieraan wordt de komende jaren een vervolg gegeven. Vanuit de meerjarige NEDVANG-subsidie wordt NME vanuit het team Afval en Reiniging Woerden ingezet voor preventie en aanpak van zwerfafval. Het gaat hierbij onder andere om stimuleren en ondersteunen van de zwerfafvalambassadeurs en afvalvrije scholen. In 2017 vinden rondleidingen op de milieustraat plaats voor verschillende doelgroepen.

Citymarketing, Recreatie en toerisme

In 2016 heeft een zgn. koersgroep, met vertegenwoordigers van toeristisch-recreatief bedrijfsleven, organisaties en gemeente, het document 'Koers voor recreatie en toerisme 2016-2022' opgesteld, dat in april 2016 door de gemeenteraad is vastgesteld. In het najaar is een actieprogramma opgesteld met een overzicht van diverse projecten die bijdragen aan de realisatie van de koers.

In 2016 is gestart met de TIP-organisatie in haar nieuwe vorm, namelijk een samenwerking tussen stichting Groene Hart en Woerden Marketing. Woerden Marketing heeft vele acties ingezet om Woerden toeristisch-recreatief nog beter op de kaart te zetten.

Het recreatieschap Stichtse Groenlanden heeft onderzoek gedaan naar de toekomst van de recreatieschappen in Midden-Nederland, vanwege de toekomstige opheffing van de schappen Vinkeveense Plassen en Utrechtse Heuvelrug/Kromme Rijnstreek. De oprichting van een routebureau voor de gehele provincie is daar onderdeel van. In 2017 wordt besluitvorming hierover verwacht.

In 2016 is op basis van een inschrijvingsleidraad opnieuw gestart met het aantrekken van een ondernemer voor een recreatieconcept aan de recreatieplas Cattenbroek. Inmiddels wordt met een geselecteerde ondernemer gesproken over de voorwaarden en mogelijkheden van de locatie.

Het brede project Boerenmarktstad heeft verder vorm en inhoud gekregen o.a. met de start van de realisatie van het Kaaspakhuis en het vastleggen van afspraken met de organisatoren van de markten in de marktverordening.

Economische zaken

In 2016 is gewerkt aan een ontwikkelingsvisie voor bedrijventerrein Middelland. In samenwerking met belanghebbenden uit het gebied en stedenbouwkundig bureau Urhahn zijn co-creatiesessies georganiseerd, waarin bleek dat transformatie van het noordelijk deel naar een aantrekkelijk woongebied kansrijk is.

De zoektocht naar 6 hectare schuifruimte ten behoeve van herstructurering van bedrijventerreinen is voortgezet door middel van het instellen van een begeleidingsgroep van gemeente, provincie, Platform Ondernemersverenigingen Woerden (POVW) en de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU). De groep levert in 2017 een gedragen herstructureringsplan op dat als basis dient voor het creëren van de benodigde schuifruimte.

POVW en gemeente hebben in het afgelopen jaar intensief samengewerkt op de thema's Ondernemersklimaat, Werkgelegenheid, Infrastructuur en Merk Woerden. In thematische werkgroepen met een afvaardiging vanuit het POVW is onderzocht waar behoefte aan is en op welke manier dit kan worden opgepakt. Dit heeft geleid tot een update van het Economisch Actieplan (EAP) waarin acties zijn benoemd waarop wordt samengewerkt met het POVW. Een van de concrete producten die hieruit is voortgekomen is het hernieuwde aanbestedingsbeleid, waarmee lokale ondernemers beter de weg wordt gewezen bij aanbestedingen van de gemeente.

De gemeente heeft in 2016 een faciliterende rol gespeeld bij verlenging van de Bedrijveninvesteringszones (BIZ) voor het centrumgebied en Honthorst. Hiervoor zijn met de BIZ-verenigingen uitvoeringsovereenkomsten en verordeningen opgesteld. Daarnaast zijn de wettelijke draagvlakmetingen uitgevoerd.

Ook heeft de gemeente Woerden onderzoeken uitgevoerd naar de supermarktenstructuur en de zondagsopenstelling. De uitgangspunten van het rapport 'Supermarktenstructuur in de gemeente Woerden' zijn door het college vastgesteld om actuele en nieuwe initiatieven in de branche te kunnen beoordelen. Met het onderzoek naar de zondagsopenstelling zijn het draagvlak en de maatschappelijke en economische effecten voor verruiming van de zondagsopenstelling in beeld gebracht, waarna de raad een initiatiefvoorstel heeft aangenomen voor wijziging van de Winkeltijdenverordening.

Woerden heeft in 2016 geparticipeerd in twee regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van economie. In U10-verband is in 2016 een regionale peilnota gemaakt: input voor de in 2017 vast te stellen ruimtelijk-economische koers. Daarnaast werken we in de driehoek Alphen a/d Rijn - Gouda - Woerden in drie bestuurlijke tafels. Een daarvan - Groene Hart Werkt! - is gericht op de ontwikkeling van

de regionale economie. Wethouder Haring is trekker van de bestuurlijke tafel. Binnen dit samenwerkingsverband worden (regionale) projecten uitgevoerd, zoals Kom Binnen bij Bedrijven, Centrum voor Innovatief Vakmanschap – Smart Technology en Groene Hart Circulair.

Rapportage programmadoelen

Bij de verantwoording op de programmadoelen rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood). Zie voor het volledige overzicht van (de realisatie van) de programmadoelen bijlage 5.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 4	33	29 (88%)	4 (12%)

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
1	Cultuur en historie				
1.2	Historie van Woerden				
1.2.3	Wij ontwikkelen gericht speerpuntenbeleid voor onze monumenten.	Ten Hagen	2016	3	Speerpuntenbeleid monumenten wordt opgesteld na oplevering van de cultuurhistorische waardenkaart (Q2, 2017).
2	Economie				
2.3	Ontwikkeling stedelijke omgeving				
2.3.4	Meer branche- en belangenorganisaties in Woerden aantrekken samen met vastgoedeigenaren en ondernemers	Haring	2 branche- en belangen-organisaties	3	Oproep is begin 2017 geplaatst voor een student/stagiair, die hier onderzoek naar gaat doen.
2.4	Schuifruimte				
2.4.1	Een akkoord met de provincie over de locatie voor 6 ha. schuifruimte in Woerden.	Haring	Q4 2016	3	Complex traject i.s.m. provincie. Raad is hierover geïnformeerd met RIB 16R.00649. Startbijeenkomst werkgroep provincie / gemeente gestart, gezamenlijk PvA/onderzoek Herstructurering en schuifruimte (Q1,2 2017).
2.6	Citymarketing				
2.6.2	De verblijfsduur van bezoekers in de gemeente Woerden neemt toe.	Molkenboer	Nulmeting NBTC in 2016 naast onderz. door Woerden Marketing. Stijging op alle cat. bezoekers. Totaal 7%.	2	Woerden Marketing heeft zelf globaal onderzoek gedaan waaruit stijging blijkt. Het uitvoeren van een NBTC nulmeting is kostbaar. Het aantal bezoekers kan worden gemeten via de toeristenbelasting.

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr.wijz.	Rekening 2016	Saldo
Lasten	5.257.926	5.705.289	5.260.550	444.739
Baten	-1.145.053	-1.218.843	-1.199.316	-19.527
Saldo programma 4	4.112.873	4.486.446	4.061.235	425.211

Programma 4 sluit met een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 425.211. Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning hebben plaatsgevonden, wordt voorgesteld een bedrag van € 268.056 over te hevelen naar 2017. Hierdoor ontstaat een netto voordelig saldo van € 157.155. De belangrijkste afwijkingen (> € 50.000) die het saldo veroorzaken, zijn:

Milieubeheer:

Voor advies- en onderzoekskosten zijn per saldo in 2016 geen kosten gemaakt. Dit geeft een eenmalig voordeel van € 64.000.

Kinderopvang

Per saldo sluiten deze producten met een voordelig saldo van € 127.473.

Ook dit jaar is er minder gebruik gemaakt van de peuteropvangtoeslag dan verwacht. Er heeft een onderzoek plaatsgevonden bij het onderwijs, jeugdgezondheidszorg en de kinderopvangorganisaties zelf. Hieruit is naar voren gekomen dat we met deze regeling onze doelstelling bereiken met minder inzet van middelen. Opvallend is dat er een groter beroep gedaan wordt op het (goedkopere) VVE-aanbod. De indicatiestelling in relatie tot de hoogte van de peuteropvangtoeslag wordt opnieuw bekeken. De kwaliteit van de kinderopvangorganisaties is goed op orde zodat er minder gehandhaafd hoeft te worden.

Budgetreserveringen

Doordat niet alle werkzaamheden conform planning in 2016 hebben plaatsgevonden wordt voorgesteld om over te hevelen naar 2017:

• Amateuristische kunstbeoefening	€ 23.200
• Aanschaf en plaatsing oplaadpunten elektrisch rijden	€ 29.000
• Kosten markten en kaasexperience	€ 50.000
• Kosten PGB	€ 77.834
• Project Groen doet Goed	€ 14.503
• Project tegen olie- en gaswinning	€ 24.400
• EED	€ 16.099
• Energieambassade (aanjagen duurzame buurten)	€ 33.020
	€ 268.056

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS en SPORT

Samenvatting

Onderwijs

Onderwijs algemeen

In 2016 is een start gemaakt met het opzetten van een lokale onderwijsagenda. Diverse landelijke ontwikkelingen, verband houdend met de transitie sociaal domein, hebben hun intrede gedaan. De opgave is om deze veranderingen te borgen en vervolgstappen in beeld te brengen. Dit vraagt om een intensieve samenwerking tussen gemeente en het onderwijsveld. Het leveren van een bijdrage aan een goede doorlopende leer- of ontwikkellijn is een belangrijk thema, ook in het kader van 'een leven lang leren'.

Op het terrein van het bevorderen van doorlopende leerlijnen en de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt wordt nauw samengewerkt tussen de beleidsvelden Onderwijs, Werk & Inkomen en Economie (Woerden Werkt). Het is belangrijk dat het onderwijs onze jongeren mogelijkheden biedt waarmee wordt aangesloten op kansen op de arbeidsmarkt. In 2016 is een nauwe samenwerking gestart tussen de VO-scholen, het Woerdens Techniek Talent, het bedrijfsleven en de gemeente met als doel het technisch onderwijs binnen Woerden te versterken. Daardoor kunnen leerlingen een goede opleiding krijgen om een plekje op de (lokale) arbeidsmarkt te verwerven. In dat kader is ook de samenwerking rond de opleiding MBO Elektronica bij het bedrijf DARE voortgezet.

In 2016 is besloten dat alle leerlingen gedurende hun schoolcarrière op de basisschool hun zwemdiploma moeten kunnen behalen. Daartoe is de samenwerking tussen GGD, Woerden Sport, Ferm Werk en gemeente versterkt. Geregeld is dat indien nodig (financiële) ondersteuning kan worden geboden via de bijzondere bijstand, de declaratieregeling en de stichting Leergeld.

In het kader van 'een leven lang leren' was er ook aandacht voor volwassenonderwijs. In 2015 is het Taalhuis opgericht, een samenwerkingsverband tussen verschillende maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor taalbegeleiding aan volwassenen. Taalvragers en taalaanbieders, waaronder taalmaatjes, worden gematcht waardoor vragers taalbegeleiding krijgen die aansluit bij hun behoeften. In 2016 zijn ruim 100 volwassenen via het Taalhuis begeleid in hun taalontwikkeling.

De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is een belangrijk thema. Daarbij gaat de aandacht vooral uit naar jongeren in een kwetsbare positie. We zijn voortdurend in gesprek met onderwijsinstellingen en (vertegenwoordigers van) het bedrijfsleven om de aansluiting te versterken. In het kader van Woerden Werkt is onderzoek gedaan naar vraag en aanbod van personeel in de regio en de discrepantie daartussen. Op basis daarvan zijn gerichte activiteiten ontwikkeld waarbij meerdere (ook regionale) partijen zijn betrokken, bijvoorbeeld Ferm Werk, het Platform OndernemersVerenigingen Woerden, het Woerdens Techniek Talent en het Actieplan Jeugdwerkloosheid. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan de regionale School Werkt Agenda die zich richt op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

Om de groep van jongeren in een kwetsbare positie beter te kunnen ondersteunen draait bij het Regionaal Bureau Leerplicht het project Jongeren Onderwijs Werkt JOW! In 2016 is besloten het project voort te zetten en verder te ontwikkelen richting een outreachende aanpak in de zin dat ook jongeren worden bereikt die nu uit beeld zijn. JOW! spreekt deze jongeren (en hun ouders/verzorgers) en begeleidt deze jongeren richting een traject gericht op terugkeer naar het onderwijs, een traject richting (aangepast) werk of dagbesteding en/of noodzakelijke zorgondersteuning. Jow! werkt in dat verband intensief samen met lokale instanties binnen het sociaal domein zoals Woerden Wijzer en Ferm Werk.

Onderwijsachterstandenbeleid.

Het onderwijsachterstandenbeleid is erop gericht om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen van 2 tot 4 jaar en bij leerlingen in de eerste groepen van het basisonderwijs vroegtijdig op te sporen en te bestrijden. De voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is een belangrijke pijler. Een van de activiteiten in 2016 was het creëren van een goede onderwijsvoorziening voor kinderen van statushouders. Kinderen in de basisschoolleeftijd krijgen les in de eerste opvang anderstaligen. Zodra het taalniveau voldoende is, kunnen de kinderen starten op een school in de buurt. Oudere kinderen gaan naar de internationale schakelklas (ISK) in Utrecht of Stichtse Vecht. Na een tot anderhalf jaar starten deze kinderen binnen reguliere scholen voor voortgezet onderwijs.

Samen met de bibliotheek is veel aandacht besteed aan taal. Alle kinderdagverblijven waar kinderen zitten die gebruikmaken van het VVE-programma hebben scholing gekregen in het taalstimuleringsprogramma Boekstart. Het doel van dit programma is om bij kinderen op jonge leeftijd het leesplezier en

de taalontwikkeling te vergroten. Daarnaast is het programma Taalvisite gestart waarbij jonge kinderen voorgelezen worden en andere taalactiviteiten aangeboden krijgen. Ouders worden nauw betrokken bij deze activiteiten zodat zij kunnen zien op welke manieren je nog meer de taalontwikkeling kunt stimuleren.

Leerlingenvervoer

De gemeente Woerden heeft samen met de gemeente Zeist onderzocht welke mogelijkheden er zijn om het leerlingenvervoer te combineren met andere vormen van gemeentelijk doelgroepenvervoer (Wmo en Jeugd) en tegelijkertijd het gebruik van het openbaar vervoer en alternatieve vormen van vervoer te stimuleren. Woerden wil hierbij samenwerken in de regio Utrecht-West. Een van de eerste acties is het gezamenlijk aanbesteden van het leerlingenvervoer voor het schooljaar 2018-2019. Om in de pas te lopen met de verschillende contractperioden heeft Woerden het leerlingenvervoer voor het schooljaar 2017-2018 voorlopig voor één jaar aanbesteed.

Onderwijshuisvesting

In januari 2016 is de nieuwbouw in gebruik genomen van het scholencluster Harmelen, waarin opgenomen obs De Horizon, pc basisschool De Fontein, kbs de Notenbalk en KMN Kind & Co.. Daarmee is een modern, multifunctioneel gebouw gerealiseerd dat voldoet aan de eisen van de tijd. Bij het ontwikkelen van het gebouw heeft een goed werk- en leefklimaat voor leerlingen en leerkrachten vooropgestaan. Het gebouw is voorzien van moderne apparatuur. Er wordt gebruik gemaakt van zonnepanelen en een warmtepomp waardoor het gebouw zo energiezuinig mogelijk is.

Met het vaststellen van de nota 'In Kamerik staat een school!' en het opnemen van het benodigde budget in de meerjarenraming, heeft de raad eind 2015 de weg vrijgemaakt om ook in Kamerik een mooi, eigentijds, duurzaam en functioneel schoolgebouw neer te zetten. Er komt één gebouw voor twee scholen, te weten De Wijde Blik en de Eben Haëzerschool. Het gebouw komt tussen de sportvelden en De Schulenburg. Het overleg over de exacte locatie duurt langer dan aanvankelijk gedacht, reden waarom de ingebruikname van het nieuwe schoolgebouw uitgesteld is naar eind 2019.

In 2015 zijn wij samen met de besturen van het primair en voortgezet onderwijs begonnen met een onderzoek naar de mogelijkheden rond de doordecentralisatie van onze wettelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting. We worden hierbij begeleid door adviseurs van HEVO. Het onderzoek bestaat uit drie besluitvormingsfasen, waarvan de 2^e fase naar verwachting medio 2017 wordt afgesloten. Na afloop daarvan hebben we zicht op de voor- en nadelen van vier doordecentralisatie-scenario's. De 3^e fase – waarin het voorkeursscenario wordt uitgewerkt – wordt alleen gestart als de uitkomst van fase 2 daarvoor voldoende draagvlak biedt. Ongeacht de uitkomst van het onderzoek staan wij rond de vernieuwing van de onderwijshuisvesting een planmatige aanpak voor, gekoppeld aan de meerjarenraming.

Sport

Sportbeleid

Het in 2015 vastgestelde visiedocument 'Spelen, Sporten en Bewegen in Woerden 2015-2024' kreeg dit jaar steeds meer invulling. Na buurtwandelingen met kinderen, 'pizzaoverleg' met jongeren, gesprekken met ketenpartners en een enquête onder inwoners, zijn de eerste concrete ideeën over de toekomst van speelplekken op papier gezet. Het concept uitvoeringsplan is klaar om met de buurtbewoners te worden gedeeld. Ook is in 2016 gestart met de voorbereiding van het deelplan Sportstimulering.

De uitvoering van het beleidskader is in beweging. We trekken hierin ook samen op met het Sportoverleg: een groep met betrokken Woerdense inwoners, van docenten lichamelijke opvoeding tot sportbestuurders. Zij komen met goede ideeën, feedback en signalen vanuit de sportgemeenschap. In 2016 heeft het Sportoverleg zich sterk gemaakt voor het garanderen van sportkansen aan kinderen en jongeren uit gezinnen waar niet genoeg geld is om te sporten binnen een sportvereniging. Dit heeft in 2016 geleid tot dossieronderzoek door Ferm Werk waardoor aantallen bekend werden. In 2017 zal Ferm Werk in staat zijn om generieke rapportages te leveren over het gebruik van de declaratieregeling voor sportactiviteiten.

De uitzending van tv-programma 'Zembla' over het gezondheidsrisico van het sporten op kunstgrasvelden heeft veel commotie veroorzaakt in de voetbalwereld. Het Sportoverleg, voetbalverenigingen en GGD waren bereid om op zeer korte termijn gezamenlijk na te denken over noodzakelijke maatregelen. De betrokken partijen waren blij met de proactieve houding van alle belanghebbenden op dit dossier. Met snelle en transparante communicatie is de verbinding gelegd tussen sportbestuurders, gezondheidsdeskundigen, gemeente en bezorgde sporters en ouders.

Rapportage programmadoelen

Bij de verantwoording op de programmadoelen rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood). Zie voor het volledige overzicht van (de realisatie van) de programmadoelen bijlage 5.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 5	23	18 (78%)	5 (22%)

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
1.3	Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt				
1.3.1	In aansluiting op de behoefte van het lokale bedrijfsleven streven we naar vestiging van mbo-opleidingen in Woerden. Vanuit de wens van het bedrijfsleven ligt de nadruk daarbij op technische mbo-opleidingen, met als doel een betere aansluiting tussen mbo-onderwijs en arbeidsmarkt.	Haring	2 ^e mbo in 2016	2	We zijn in gesprek met het beroepsonderwijs over bevordering doorlopende leerlijnen, bevordering leerwerkplekken, en onderzoeken de mogelijkheid van een techniekcollege.
1.4	Passend onderwijs en ketensamenwerking				
1.4.4	Er is ketensamenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Gemeente, RBL, praktijkonderwijs, beroepsonderwijs, Ferm Werk en werkgevers werken samen om een betere doorstroming van onderwijs naar arbeidsmarkt te bewerkstelligen, waarmee uitval van m.n. kwetsbare jongeren wordt voorkomen. Deze samenwerking wordt in 2016 geïntensiveerd. Ten minste eenmaal per kwartaal overleggen de partijen over activiteiten en resultaten.	Haring	Q4 2016	2	Het overleg met de ketenpartners (beroepsonderwijs, RMC, Ferm Werk, OKW) is nog incidenteel; we zoeken nog naar een structurelere vorm.
2	Onderwijshuisvesting				
2.0.2	Indien er voldoende draagvlak is, valt eind 2016 het besluit om een van de volgende scenario's uit te werken: <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaan met de huidige gescheiden financiering, met dien verstande dat de aanpak vanaf nu planmatig ter hand wordt genomen; • doordecentralisatie van de rijksmiddelen voor nieuwbouw en uitbreiding naar de individuele schoolbesturen. • het vormen van een gezamenlijk fonds, waarin de middelen voor nieuwbouw/uitbreiding en onderhoud/exploitatie worden samengebracht. 	Haring	eind Q4 2016	2	Is uitgesteld naar een later tijdstip in het proces, waarschijnlijk Q3 2017. E.e.a. conform het actuele Plan van Aanpak voor fase 2 van het proces, dat de instemming heeft van schoolbesturen en waarover de raad bij RIB 16R.00645 is geïnformeerd.
3	Sport				
3.1	De vastgestelde Visie en doelen voor spelen, sporten en bewegen wordt uitgewerkt in deelplannen				
3.1.1	<u>Deelplan Sportstimulering</u> In dit deelplan worden onderstaande doelen nader uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> • In 2020 is het aantal Woerdenaren dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) minimaal stabiel ten opzichte van 2012 en ligt boven het gemiddelde in de regio. Het gaat daarbij om het bevorderen van spelen, sporten en bewegen, m.n. bij de volgende doelgroepen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeugd 4-18 jaar 	Stolk	plan gereed Q1 2016	2	Deelplan sportstimulering wordt 2017 Q1 aan de raad aangeboden. Het co-creatieve totstandkomingsproces heeft meer tijd gekost dan verwacht.

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
	2. Ouderen 65+ jaar 3. Mensen met een beperking 4. Mensen met een lage SES (Sociaal Economische Status) <ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van de toekomstbestendigheid van sportverenigingen. • Bevorderen van een sociaal veilig sportklimaat 				
3.1.3	Beheerplan Buitensportaccommodaties In dit deelplan wordt onderstaand doel nader uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal handhaven van het huidige aanbod aan accommodaties en voorzieningen. 	Stolk	Plan gereed Q2 2016	2	Vanwege gebrek aan ambtelijke capaciteit is het opstellen van het plan later gestart dan gepland. In 2016 zijn de voorbereidende werkzaamheden begonnen, zoals gesprekken met sportverenigingen en technische analyse. In 2017 wordt het beheerplan afgerond.

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr.wijz.	Rekening 2016	Saldo
Lasten	13.448.996	13.615.808	12.827.786	788.022
Baten	-2.518.723	-2.419.211	-2.442.822	23.611
Saldo programma 5	10.930.273	11.196.597	10.384.964	811.633

Programma 5 sluit met een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 811.633.

Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning hebben plaatsgevonden, wordt voorgesteld een bedrag van € 471.303 over te hevelen naar 2017. Hierdoor ontstaat een netto voordelig saldo van € 340.330. Het voordeel wordt veroorzaakt door een mix van afwijkingen. De belangrijkste afwijkingen > € 50.000 zijn:

Basisonderwijs, onderwijshuisvesting

Per saldo sluiten deze producten met een nadelig saldo van € 68.419. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere belastingen en rechten. De hogere belastingen zijn met name voor de gemeente zelf, onroerendzaakbelasting. Aan de batenkant (zie programma 7) komen deze terug.

In het lopende boekjaar (2017) worden de baten en lasten geanalyseerd en begrotingstechnisch op elkaar afgestemd.

Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs

Per saldo sluit dit per product met een voordelig saldo van € 417.039. Hiervan heeft € 395.121 betrekking op de budgetreserveringen zodat nog een voordelig saldo resteert van € 21.918. Dit saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- *Onderwijskansenbeleid* € 296.839

Na aftrek van de voorgestelde budgetreservering (€ 361.550) ontstaat een 'nadeel' van € 64.711. De reden hiervoor zijn hogere uitgaven onderwijskansenbeleid dan wij dit jaar van het Rijk hebben ontvangen. In voorgaande jaren werd er minder uitgeven dan ontvangen. In deze jaren is een reserve (onderwijskansenbeleid) opgebouwd, die we nu voor het nadeel aanspreken.

- *Stichting Gebouwen Beheer Woerden* € 84.901 (voordelig)

Van de Stichting Gebouwen Beheer Woerden zijn meer baten ontvangen dan geraamd. Jaarlijks declareert de gemeente Woerden de gemaakte uren/kosten t.b.v. Stichting Gebouwen Beheer Woerden op basis van werkelijkheid. In 2016 zijn er meer declarabele uren voor de Stichting gemaakt en is de exploitatiebijdrage aan de stichting lager dan geraamd.

Sport

Per saldo sluiten deze producten met een voordelig saldo van € 454.367.

Hiervan heeft € 76.182 betrekking op budgetreserveringen voor buurtsportcoaches/ combinatiefuncties zodat nog een voordelig saldo resteert van € 378.185. Dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat minder is uitgegeven aan het meerjarig onderhoud van de zwembaden, sporthallen en gymnastieklokalen.

Daartegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve MOP op programma 7, dus budgettair neutraal voor de jaarrekening.

Budgetreserveringen

Doordat niet alle werkzaamheden conform planning in 2016 hebben plaatsgevonden wordt voorgesteld € 471.303 over te hevelen naar 2016:

• Onderwijsbeleid 2015-2018	€ 361.550
• Brede scholen t.b.v. aanpak versterking preventie jeugd	€ 33.571
• Buurtsport coaches/combinatiefuncties	€ 76.182
	<u>€ 471.303</u>

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

PROGRAMMA 6 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN

Samenvatting

Wonen

De speerpunten in 2016 waren de vaststelling van de prestatieafspraken met corporaties 2015-2019, de uitvoering van de woonvisie en van de prestatieafspraken. Daarnaast is een herijking gemaakt van de strategische woningbouwplanning. In de prestatieafspraken staan de wederzijdse inspanningen voor goed en betaalbaar wonen in Woerden en is vastgelegd welke vraagstukken op dit gebied samen met de corporaties aangepakt worden. Lopende 2016 hebben het college en de corporaties afspraken (deels aanvullend op de prestatieafspraken) gemaakt en uitgevoerd om de druk op de sociale huurwoningmarkt te verlichten. Deze maatregelen zijn het terugdringen van het scheefwonen, het stoppen van de verkoop van sociale huurwoningen, het opnemen van meer sociale huurwoningen in de strategische woningbouwplanning, het verleiden van scheefwoners om door te stromen en het liberaliseren van huurwoningen voor scheefwoners.

De komende vijf jaar zijn er voldoende (190) woningen opgenomen in de strategische woningbouwplanning om aan de vraag (155) te voldoen. De sociale huurwoningen worden pas vanaf 2018 opgeleverd en de druk op de voorraad neemt toe. Bovendien heeft de raad de ambitie vastgesteld om van 2016 t/m 2018 400 vergunninghouders te huisvesten. Om op tijd aan de vraag tegemoet te komen, is hard ingezet om in 2017 extra woningaanbod toe te voegen om de druk op de sociale huurwoningmarkt te verlichten.

Ruimtelijke ontwikkeling – woningbouw

In 2016 heeft het herstel van de economie en de woningmarkt duidelijk een vlucht genomen. Hierdoor is een flink aantal woningbouwprojecten in uitvoering gekomen en zijn nieuwe projecten opgestart. Zo is voor drie appartemententorens op het voormalige Campinaterrein de eerste paal geslagen, zijn de woningen op het middendeel van Defensie-eiland verkocht en is de ontwikkelovereenkomst voor bouw van 30 sociale huurwoningen op de locatie Pius X ondertekend.

In Snel en Polanen (Waterrijk) is de bouw op eiland IV in volle gang. Plan Mozaïek (woningen en horecagelegenheid) is in 2016 geheel opgeleverd en de eerste particuliere zelfbouwers wonen inmiddels in hun droomhuis. Villa Berlage is in aanbouw en heeft in 2016 het hoogste punt bereikt, waardoor dit appartementengebouw in 2017 wordt opgeleverd.

Voor locaties Den Oudsten, Zegveld Zuidoost (Weidz) en Hof van Harmelen is de haalbaarheid onderzocht en deze is voor de Johan de Wittlaan (Campinaast) opgestart met het sluiten van de intentieovereenkomst met de eigenaar-ontwikkelaar. De kopers van de uitgegeven kavels in Kamerik NoordOost-2 zijn begeleid bij het ontwerpen van hun droomhuis.

In de strategische woningbouwplanning is de planning van alle 27 grotere woningbouwprojecten geactualiseerd.

Bestemmingsplannen

Door de toename van het aantal actieve woningbouwlocaties worden er meer bestemmingsplannen voorbereid. Daarnaast zijn er in 2016 ook 50% meer haalbaarheidsverzoeken ingediend en behandeld. Er is gestart met het programma Invoering omgevingswet. Dit programma zal de komende jaren worden uitgebreid.

Voor het perceel Meije 300 (Blauwe Meije) is in november een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Dit was een gecompliceerde en tijdrovende procedure doordat veel zienswijzen werden ingediend en vrijwel zeker daarop volgende beroepsprocedure. Het dossier Meije 300 vergde ook in 2016 veel ambtelijke inzet, mede doordat veel handhavingsverzoeken werden ingediend.

Vergunningen – handhaving

Voor vergunningverlening lag de prioriteit bij het goed en tijdig vergunnen van activiteiten waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. Het aantal verleende vergunningen was redelijk in overeenstemming met de verwachting. Er werden 332 aanvragen ingediend voor een omgevingsvergunning, voorbereid met een reguliere procedure. Hiervan zijn er 251 verleend, 11 geweigerd, 15 buiten behandeling gesteld en 18 ingetrokken. In 22 gevallen kon vergunningsvrij gebouwd worden.

Voor een omgevingsvergunning voorbereid met een uitgebreide procedure werden 25 verzoeken ingediend, waarvan er 9 zijn verleend, 3 buiten behandeling gesteld en 5 ingetrokken.

Van de 178 ingediende sloopmeldingen werden er 151 geaccepteerd.

Vastgoed

In 2016 hebben we een start gemaakt met het 'MeerjarenPerspectief Woerdens Vastgoed'. Dit heeft voor wat betreft het verkopen van objecten een voorlopige longlist opgeleverd, die ons helpt om objecten actief te prioriteren en in de vorm van een businesscase nader uit te werken. In 2016 is wel grond (kavels) verkocht, maar geen objecten. Wel is begonnen met de verkoop van de Minkema, de Pius X en een woning aan de Barwoutswaarder 35. In 2017 beginnen we met twee panden die boven aan de longlist staan, de Bleek 6 en 10, de kantoren die nu worden gebruikt als tijdelijke huisvesting voor de ambtelijke organisatie.

De renovatie van het stadhuis liep in 2016 nog steeds op schema en binnen de financiële kaders. Het Definitief ontwerp is vastgesteld en de sloop is aanbesteed en gegund aan een lokale ondernemer, die met name goed scoort op duurzaamheid en recycling (maar liefst 98%). De verhuizing van de gemeentelijke organisatie naar Bleek 6, 7 en 10 is naar tevredenheid en precies volgens planning verlopen. Het geschikt maken van de gebouwen konden we realiseren binnen de bestaande budgetten.

Rapportage programmadoelen

Bij de verantwoording op de programmadoelen rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood). Zie voor het volledige overzicht van (de realisatie van) de programmadoelen bijlage 5.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 6	18	13 (72%)	5 (28%)

Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score 2 of 3	Toelichting bij oranje of rood
1	Ruimtelijke ontwikkeling				
1.1	Organisch ontwikkelen Snellerpoort				
1.1.1	Eerste ontwikkeling van initiatiefnemer(s).	Ten Hagen	2016	2	Vanwege versnelling Ontwikkeling Snellerpoort Oost vinden exclusieve gesprekken plaats met Groen West. Oorzaken vertraging (discussies omleggen Steinhagenseweg, verkeersvisie, ambities duurzaamheid etc.) zijn toegelicht in RIB 16R.00557)
1.3	Den Oudsten-terrein				
1.3.1	Bestemmingsplan in procedure om transformatie te regelen.	Ten Hagen	Q1 2016	3	Bestemmingsplan kan in procedure na sluiten van anterieure overeenkomst. Deze is afhankelijk van de uitkomsten van bodemonderzoek en saneringsmaatregelen, waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
1.4	Ontsluiting Harmelerwaard				
1.4.1	Eind 2016 plan aanbesteed met als doorkijk een bouwstart in 2017 en een oplevering in 2019, e.e.a. afhankelijk van de gerechtelijke uitspraak m.b.t. het ingestelde hoger beroep.	Ten Hagen	Q4 2016	3	Definitieve tracékeuze is vanwege hoger beroep van THC vertraagd. Gemeente is in januari 2017 in gelijk gesteld, waarna de inhoudelijke voorbereiding weer gestart is.
1.7	Recreatiegebied Cattenbroekerplas				
1.7.1	In 2016 nog gemeentelijke beheerkosten, daarna worden kosten gebied gedekt uit opbrengsten ondernemer, onder de vlag van het Recreatieschap.	Stolk	Overdracht Q2 2016	3	In 2016 is een nieuwe selectieprocedure gestart omdat in de eerste ronde geen geschikte kandidaat kon worden geselecteerd. Definitieve selectie naar verwachting in Q2 2017. Overdracht wordt dan Q1 2018.
5.0.2	Mogelijkheden voor herverkaveling en herbesteding winkelgebied benutten	Haring	2016	3	Juridische mogelijkheden voor wijzigen van bestemmingen blijken beperkt; daarom is dit resultaat niet meer opgenomen in de programmabegroting 2017.

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr.wijz.	Rekening 2016	Saldo
Lasten	7.592.192	7.698.251	16.277.034	-8.578.783
Baten	-3.748.736	-3.523.736	-14.029.767	10.506.031
Saldo programma 6	3.843.456	4.174.515	2.247.267	1.927.248

Programma 6 sluit met een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 1.927.248. Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning hebben plaatsgevonden, wordt voorgesteld een bedrag van € 112.207 over te hevelen naar 2017. Hierdoor ontstaat een netto voordelig saldo van € 1.815.041,-. Het voordeel wordt met name veroorzaakt door een mix van afwijkingen. De belangrijkste afwijkingen > € 50.000 zijn:

Ruimtelijke ordening

Dit onderdeel sluit per saldo met een positief verschil ten opzichte van de begroting van € 209.998. Dit verschil heeft betrekking op het onderdeel kostenverhaal. In de praktijk lopen ontvangsten t.g.v. kostenverhaal en de hiervoor te maken (ambtelijke) kosten niet gelijk op in het betreffende jaar. Er worden inkomsten ontvangen ter dekking van kosten die in het voorgaande jaar hebben plaatsgevonden of die op basis van gesloten overeenkomsten vooraf worden betaald. Het betreft voor 2016 met name de projecten Herontwikkeling Zorgcentrum Woerden (ZUWE), Ontwikkeling Haanwijk 27 en de uitbreiding van Revicon.

Overige Volkshuisvesting

Dit onderdeel sluit met een positief saldo van € 815.882. Dit wordt veroorzaakt door de volgende zaken:

Van de Stichting Urgentieverlening West-Utrecht is een bedrag ontvangen van € 425.000 voor 'Afbouw koopgarant, boetebeding Kallahof/Vierwouden'.

Het beheer van onroerende zaken geeft een nadeel (€ 74.500) te zien door hogere onderhoudslasten en lagere huuropbrengsten.

In verband met de vaststelling van een grondexploitatie (GREX) is de aankoop van de Brediusboerderij ingebracht in de GREX Bredius. Dit geeft een voordeel van € 550.000. Dit voordeel wordt op programma 7 gecompenseerd door een mutatie in de Algemene Reserve.

De geraamde opbrengst van € 103.000 met betrekking tot verkoop onroerend goed is niet gerealiseerd. Lopende onderhandelingen hebben nog niet geleid tot verkoop.

Door een betere bezetting van de te verhuren ruimten van het pand 'de Sluisgroep' is er € 104.000 meer aan huuropbrengst gerealiseerd dan geraamd. Dit is een incidentele meevaller in verband met aflopende huurcontracten in 2017. Hiernaast is er € 97.0000 minder uitgegeven aan onderhoud aan materiaal, installaties en machines.

Bouwvergunningen (Omgevingsvergunningen)

Dit onderdeel sluit met een positief saldo van € 375.161, veroorzaakt door de volgende zaken:

Met betrekking tot de werkzaamheden voor Omgevingsvergunningen heeft externe inhuur plaatsgevonden (€ 214.000). Deze is grotendeel gedekt uit de vacaturruimte.

In de bestuursrapportage 2016 zijn de verwachte baten op omgevingsleges met € 150.000 afgeraamd, van € 1.136.740 naar € 986.740. Dit bleek voorbarig. De aframing werd gedaan op basis van de gegevens die begin juli 2016 bekend waren. Er is echter onvoldoende gekeken welke bedragen we zouden kunnen ontvangen vanuit projecten en grote bouwaanvragen. In het vierde kwartaal 2016 zijn er nog grote bouwplannen vergund (o.a. de verbouwing van het stadskantoor) waar hoge legesbedragen aan gekoppeld zijn. Ten opzicht van de oorspronkelijk begroting is medio december € 226.000 meer ontvangen. Totale voordeel op dit product in voor de jaarrekening dus € 376.000.

Bouwgrondexploitatie

Dit onderdeel sluit met een 'positief saldo' van € 389.194. Het betreft stortingen in de fondsen FIW (Fonds Infrastructurele Werken) en Groenfonds en de onttrekking aan de voorziening defensie eiland. Per saldo verloopt de exploitatie budget neutraal doordat deze via de reserves en voorzieningen lopen (programma 7).

Budgetreserveringen

Doordat niet alle werkzaamheden conform planning in 2016 hebben plaatsgevonden wordt voorgesteld € 112.207 over te hevelen naar 2016:

Procesmanagement Middelland 2017	€ 34.560
Opstellen cultuurhistorische waardenkaart Woerden	€ 31.932
Herplaatsen en restaureren Gildepoortje	€ 25.000
Geo-informatieherziening	<u>€ 20.715</u>
Totaal	€ 112.207

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

PROGRAMMA 7 ALGEMENE INKOMSTEN

Samenvatting

Er speelden in 2016 veel zaken op financieel gebied. De nasleep van de economische crisis lijkt grotendeels achter de rug en de economie laat herstel zien. De Rijksoverheid geeft meer geld uit dan eerder gepland en de aanhoudende lage rente is een aanjager voor investeringen. Deze ontwikkeling heeft als gevolg dat de grootste inkomstenbron van de gemeente – de algemene uitkering Gemeentefonds – een positief beeld laat zien. Deze uitkering aan de gemeente is immers gekoppeld aan de rijksuitgaven. Als het Rijk meer uitgeeft dan begroot, volgt automatisch een hogere uitkering aan de gemeente (de 'trap-op-trap-af-systematiek').

Een belangrijk thema voor Woerden is en blijft een 'gezond huishoudboekje', oftewel een duurzame, goede, evenwichtige financiële positie met een sluitende (meerjaren)begroting. Mede door gerichte keuzes en beleid slaagt onze gemeente erin een sluitende begroting te houden en kent de gemeente een goede balanspositie (verhouding bezittingen en schulden). Verder heeft Woerden nog steeds een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden en die vergeleken met andere gemeenten in Nederland 'gemiddeld' genoemd mogen worden.

Het saldo langlopende geldleningen is in 2016 iets toegenomen (1,2 miljoen) als gevolg van langlopende geldlening van 10 miljoen, voor een periode van 10 jaar, rente 0,75%. Tegenover deze opname staan de reguliere aflossingen van langlopende geldleningen afgelost (8,8 miljoen)

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 7	14	14 (100%)	0 (0%)

In dit programma vindt u geen tabel met toelichting op scores 2 en 3 want alle doelen van programma 7 zijn gerealiseerd:

- Strakke naleving richtlijnen Financial Governance (goed budgetbeheer)
- Sluitend meerjarenperspectief 2017-2020
- Repressief toezicht van de provincie 2016-2019
- Accountantsverklaring over het boekjaar 2015
- Goedkeurende SISA-verklaringen 2015
- Goedkeurende CBS-verklaringen in 2016
- Uitbrengen van een (financiële) bestuursrapportage
- Saldering en opvang tegenvallers in principe binnen het betreffende programma in plaats van de post onvoorzien;
- Meevallers gingen rechtstreeks naar de algemene reserve
- Voorbereiding op de financiële en fiscale effecten/inbedding van de wet Markt en Overheid
- Sturing op nut en noodzaak reserves en voorzieningen
- Vaststelling van de jaarrekening 2015 door de raad in mei
- Nieuwe doorbelastingssystematiek en rentetoe rekeningen op basis van de nieuwe wettelijke voorschriften (BBV)
- Opstellen van een BIO (begroting in één oogopslag).

	Begroting primitief 2016	Begroting na begr.wijz.	Rekening 2016	Saldo
Lasten	2.187.249	5.637.291	5.786.831	-149.540
Baten	-79.033.430	-80.393.603	-83.867.643	3.474.040
Saldo programma 7	-76.846.181	-74.756.312	-78.080.812	3.324.500

Let op: Deze definitieve cijfer volgen in de 'juni versie.'

Programma 7 sluit met een voordelig saldo ten opzichte van de begroting van € 3.324.500,-. Omdat niet alle werkzaamheden volgens planning hebben plaatsgevonden, wordt voorgesteld een bedrag van € 511.175 over te hevelen naar 2017. Het saldo wordt veroorzaakt door een mix van afwijkingen. De belangrijkste afwijkingen > € 50.000 zijn:

Geldeningen/liquiditeitenbeheer/beleggingen

Dit onderdeel sluit met een nadeel van € 324.886. Dit is ontstaan door een kleiner renteresultaat dan begroot. De werkelijke rentelasten en boekwaarden kunnen verschillen van de begrote rentelasten en boekwaarden die als basis hebben gediend voor het gecalculeerde omslagrentepercentage. Hierdoor kunnen de werkelijke rentelasten die aan de taakvelden moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten die aan de taakvelden zijn doorbelast.

In 2016 zijn er conform afspraken met de bank (Bank Nederlandse Gemeenten) aflossingen gedaan op de bestaande langlopende geldleningen (€ 8,8 miljoen) en is 1 nieuwe langlopende geldlening aangetrokken voor een bedrag van € 10 miljoen,

Algemene uitkering

Dit onderdeel kent een incidenteel voordeel van € 689.500 als gevolg van bijstellingen en verrekeningen van de algemene uitkering gemeentefonds. In de inleiding van dit programma staat te lezen dat de rijksoverheid meer geld uitgegeven heeft dan eerder begroot. Op het moment dat deze hogere uitgave bekend wordt, volgt een bijstelling. Deze bijstelling worden kenbaar gemaakt aan de gemeente. De meest recente bijstellingen waren in september en december 2016. In de notitie financial governance is afgesproken met de raad dat het college een actieve informatieplicht heeft als er zich afwijkingen boven de 100.000 voordoen. conform deze afspraak is de raad tussentijds geïnformeerd over deze voordelen in de Raadsinformatiebrief (17R.00003)

Algemene baten en lasten/onvoorzien

Dit onderdeel sluit met een incidenteel voordeel van € 1.333.800. Een deel van dit voordeel wordt veroorzaakt door fiscale voordelen sport 2009-2012 (€ 200.000) en een vervallen verplichting oude ISV-gelden (€ 327.000). Conform de notitie Financial Governance is de raad over deze voordelen (> € 100.000) tussentijds geïnformeerd (RIB 17R.00003).

Het resterende voordeel wordt verklaard door een mix van afwijkingen. De belangrijkste is:

- Verrekeningen/omzetten/vrijvallen van overlopende verplichtingen uit voorgaande jaren. Deze analyses vinden jaarlijks plaats bij het opstellen van de jaarrekening en vallen dit jaar hoger uit doordat de accountant geadviseerd heeft om een aantal verplichtingen om te zetten in budgetreserveringen/vrij te laten vallen.

Saldo van de productiemiddelen en productiecentra

Per saldo sluit dit product met een 'voordelig' saldo van € 883.600. Analyse van het voordeel:

- Op aangeven van de accountant worden opgenomen verplichtingen 2016 anders behandeld. Deze verplichtingen worden omgezet in budgetreserveringen (€ 511.175)
- Een verplichting 'renovatie stadhuis' die via de reserves verloopt (€ 1.000.000).

Als bovenstaande posten buiten beschouwing worden gelaten, ontstaat een nadeel van € 627.500. Dit netto nadeel wordt met name veroorzaakt door boekhoudkundige voorschriften. De inhuur van extern personeel (voor losse projecten/extra werkzaamheden) vindt plaats via de kostenplaatsen (vakteams) terwijl de hieraan gerelateerde baten op de producten naar voren komen. Voorbeelden hiervan zijn opbrengst kostenverhaal (200K, programma 6), fiscaal voordeel sport (200K, programma 7) en Regionaal Bureau Leerplicht (130K bijdrage vanuit bestemmingsreserve RBL, programma 7).

Budgetreserveringen

Omdat niet alle werkzaamheden conform planning in 2016 konden plaatsvinden wordt voorgesteld om over te hevelen naar 2017. Het betreft reserveringen vanuit de kostenplaatsen, deze verlopen via programma 7:

Aanschaf devices en software	€ 12.000
Opleidingsbudget	€ 89.000
Het Nieuwe Werken	€ 53.414
Inhuur extern personeel diversen	€ 313.670
Hondenpoepbeleid	€ 18.091
Implementatie Vennootschapsbelasting	€ 25.000
Totaal:	€ 511.175

Zie bijlage 4 voor een totaal overzicht van de budgetreserveringen en een toelichting hierop.

Mutaties reserves

Deze tabel komt in de juni versie.

PARAGRAFEN

Paragraaf 1	Lokale heffingen
Paragraaf 2	Verbonden partijen
Paragraaf 3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Paragraaf 4	Bedrijfsvoering
Paragraaf 5	Financiering
Paragraaf 6	Kapitaalgoederen
Paragraaf 7	Grondbeleid

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van de resultaten op deze heffingen. De regelgeving is vastgelegd in de wet en in de lokale belastingverordeningen, en is uitgebreid toegelicht in de programmabegroting.

Opbrengsten

Belastingen en heffingen	Baten			
	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015	
<i>A. Belastingen</i>				
1 OZB	10663	10739	10404	
2 Parkeerbelasting	1749	1613	1658	
3 Hondenbelasting	176	170	176	
4 Precariobelasting	126	88	87	
5 Toeristenbelasting	62	62	47	
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	12776	12672	12372	
<i>B. Bestemmingsheffingen</i>				
1 Afvalstoffenheffing	4211	4156	4163	
2 Rioolheffing	4383	4306	4150	
<i>Subtotaal B Bestemmingsheffingen</i>	8594	8462	8313	
<i>C. Rechten</i>				
1 Leges burgerzaken	1013	921	938	
2 Begravenisrechten	570	648	647	
3 Marktgeden	82	80	79	
4 Havengelden	37	41	39	
5 Omgevingsvergunningen	1435	1059	1055	
<i>Subtotaal C Rechten</i>	3137	2749	2758	
Totaal	€ x 1.000	€ 24.507	€ 23.883	€ 23.443

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente heeft betaald (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin met een hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2016 van € 229.000,- en 2015 van € 226.000,- met een waterverbruik van 240 m³ per jaar.

	2016	2015
1 OZB	290	286
2 Rioolheffing	181	174
3 Afvalstoffenheffing (meerpers.)	211	211
4 Hondenbelasting	67	66
Totaal	€ 749	€ 737

A. Belastingen

Ad 1 OZB

De OZB-tarieven waren in 2016 en 2015:

Tarief OZB	2016	2015
<i>1 Woningen</i>		
a Eigenaren	0,1270%	0,1268%
<i>2 Niet woningen</i>		
a Eigenaren	0,2150%	0,2050%
b Gebruikers	0,1600%	0,1500%

De opbrengst onroerende-zakenbelasting 2016 is in onderstaande tabel opgenomen.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Gebruikers niet-woningen	1514	1519	1450
Eigenaren woningen	6706	6647	6569
Eigenaren niet-woningen	2443	2573	2385
Totaal	€ 10.663	€ 10.739	€ 10.404

Analyse werkelijk-begroot

Het tekort op de opbrengst onroerende-zakenbelasting wordt veroorzaakt door de toenemende leegstand en de afwaardering van de kantoorruimten.

Ad 2 Parkeerbelasting

De opbrengst parkeerbelasting is in onderstaande tabel weergegeven.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Opbrengst straatparkeren	1132	986	1024
Opbrengst parkeergarage	617	627	634
Totaal	€ 1.749	€ 1.613	€ 1.658

Analyse werkelijk-begroot

De hogere opbrengsten straatparkeren zijn toe te schrijven aan de grotere economische groei in 2016 ten opzichte van 2015, waardoor het aantal parkeerders groter is. Daarnaast is parkeerservice in 2016 beter/strikter gaan handhaven, waardoor enerzijds de inkomsten uit naheffingsaanslagen met ca. 45K gestegen zijn en anderzijds de betalingsbereidheid fors is toegenomen.

De lager uitvallende opbrengsten in de parkeergarage zijn toe te schrijven aan een gemiddeld kortere parkeerduur per parkeerder. Het aantal kortparkeerders in 2016 ten opzichte van 2015 is namelijk nagenoeg gelijk.

Ad 3: Hondenbelasting

In 2016 hieven 259 van de 390 gemeenten hondenbelasting. De opbrengst hondenbelasting is in onderstaande tabel opgenomen.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Opbrengst	176	170	176

Analyse werkelijk-begroot

Geen bijzonderheden.

Ad 4: Precariobelasting

De opbrengst precariorechten is:

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Opbrengst	126	88	87

Analyse werkelijk-begroet

De afwijking wordt veroorzaakt door één onvoorziene extreem hoge incidentele opbrengst precario. Het betreft het plaatsen van een complete bouwplaats aan de Leliestraat.

Ad 5: Toeristenbelasting

De opbrengst toeristenbelasting 2016 is als volgt:

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Opbrengst	62	62	47

Analyse werkelijk-begroet

Geen bijzonderheden.

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1: Afvalstoffenheffing

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Wanneer de baten hoger zijn dan de lasten, wordt het meerdere in de voorziening afvalstoffenheffing gestort.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
1 Lasten	5.320	5.030	5.083
2 BTW-lasten te verhalen op BTW-comp.fonds	252	252	252
3 Totale lasten	5.572	5.282	5.335
4 Baten	5.211	4.815	4.996
Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	€ 361-	€ 467-	€ 339-
Kostendeckendheidsgraad	94%	91%	94%

Ad 2: Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zijn de riolrechten in 2016 met 4% verhoogd.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
1 Lasten	4.008	4.117	4.003
2 BTW-lasten te verhalen op BTW-comp.fonds	163	163	163
3 Totale lasten	4.171	4.280	4.166
4 Baten	4.397	4.363	4.160
Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	€ 226	€ 83	€ 6-
Kostendekkendheidsgraad	105%	102%	100%

De storting in de voorziening riolering is € 143.341 hoger geworden dan geraamd.

De storting was begroot op € 83.383 maar is uitgekomen op € 226.724, voornamelijk door hogere baten rioolrechten (€ 77.532) en door lagere kapitaallasten in verband met de temporisering van de investeringen (€ 41.042). De voorziening riolering bedraagt per 31-12-2016 € 1.922.707.

C. Rechten

In onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote/wekelijke baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheidsgraad van 100%. Uit de resultaten blijkt dat dit voor een aantal tarieven nog niet is gerealiseerd.

Ad 1: Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. Sommige leges zijn niet voor 100% kostendekkend omdat er wettelijk voorgeschreven tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen).

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
<i>Lasten</i>			
Persoonsdocumentaties	1.737	1.687	1.591
Secretarieleges	390	416	412
Totaal lasten	2.127	2.103	2.003
<i>Baten</i>			
	1.013	921	938
Saldo	€ 1.114-	€ 1.182-	€ 1.065-
Kostendekkendheidsgraad	48%	44%	47%

Analyse werkelijk-begroot

De hogere lasten persoonsdocumentaties worden veroorzaakt door de kosten voor de bezorging van de reisdocumenten. De extra baten zijn met name het gevolg van hogere leges reisdocumenten en hogere leges huwelijken. De grootste afwijking zijn de reisdocumenten waarvan er meer zijn afgegeven dan voorzien.

Ad 2: Begrafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	865	869	765
Baten	570	648	647
Saldo	€ 295-	€ 221-	€ 118-
Kostendekkendheidsgraad	66%	75%	85%

Analyse werkelijk-begroot

Bij de post algemeen begraafplaatsen is bij de post extern personeel een budget beschikbaar gesteld van € 75.000 voor het onderzoek, de inspraak en de voorbereiding van het crematorium en de voorbereiding van het beheerplan begraafplaatsen. Door de uitgebreide onderzoeken die hebben plaatsgevonden ten behoeve van het crematorium, de uitgebreide overleggen en presentaties aan omwonenden en de

daaruit voorkomende aanvullende onderzoeken is uiteindelijk € 116.000 uitgegeven. Dit bedrag is ten laste gekomen van de exploitatie begraafplaatsen.

Er is overlast van konijnen op de begraafplaats Rijnhof. Een externe partij is ingehuurd voor de bestrijding van de konijnen door middel van fretteren en roofvogels. Voor deze bestrijding is € 3.000 beschikbaar gesteld ten laste van de begraafplaatsen. De uiteindelijke kosten bedroegen € 5.400.

De inkomsten op de begraafplaatsen lopen terug

Landelijk is een toename te zien van het aantal crematies ten koste van de begrafenissen. Het crematiepercentage in Woerden is 52% gebleven, gelijk aan het voorgaande jaar. Het sterftcijfer in Woerden ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Ten opzichte van 2015 is een daling te zien van 30 begrafenissen ten opzichte van het gemiddelde van de afgelopen jaren. Het aantal begrafenissen daalt al jaren licht, maar niet zo veel als in 2016. Dit betekent een afname van de inkomsten op de post begrafenisrechten van € 37.500. Ook zijn er 12 nieuwe graven minder uitgegeven dan verwacht. Dit betekent een afname van inkomsten grafrechten van € 36.600.

Door intensief aanschrijven en het bieden van betalingsregelingen zijn de inkomsten van verlengingen tot op heden redelijk stabiel gebleven.

Zonder de genoemde extra lasten voor het crematorium en ongediertebestrijding zouden de lasten € 743.600 hebben bedragen, wat een kostendekkendheid van 77% zou hebben betekend.

Ad 3: Marktgeden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats of marktplaats.

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	172	139	166
Baten	82	80	79
Saldo	€ 90-	€ 59-	€ 87-
Kostendekkendheidsgraad	48%	58%	48%

Analyse werkelijk-begroot

De lasten van de markt vallen hoger uit dan begroot. Er worden drie markten geëxploiteerd: weekmarkt, streekmarkt en jaarmarkt (Koeiemart). Bij de streekmarkt is in het eerste half jaar een tijdelijke marktmeester ingehuurd die niet begroot was. Bij de weekmarkt zijn de elektrakosten hoger uitgevallen dan begroot. Bij de jaarmarkt is dit jaar eenmalig een correctieslag gemaakt om de kosten die in een kalenderjaar gemaakt zijn ook te laten drukken op dat kalender jaar. Ook zijn er extra investeringen gedaan om de koeiemart een stevig fundament te geven voor de komende jaren. Daarnaast zijn er nieuwe financiële afspraken gemaakt met de betrokken partijen (ACW en Woerden Bruist). De jaarmarkt heeft daarnaast extra baten gegenereerd door de uitbreiding van de warenmarkt.

Ad 4: Havengelden

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	53	64	49
Baten	37	41	39
Saldo	€ 16-	€ 23-	€ 10-
Kostendekkendheidsgraad	70%	64%	80%

Analyse werkelijk-begroot

De inkomsten zijn in de afgelopen jaren altijd tussen de € 34.000 en € 38.000 geweest. In het jaar 2012 waren de inkomsten boven de € 40.000. Door het wegwerken van een achterstand in de financiële administratie zijn er met terugwerkende kracht nota's opgelegd over de jaren 2010, 2011 en 2012.

Ad 5: Omgevingsvergunningen

	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	1.567	1.565	1.495
Baten	1.435	1.059	1.055
Saldo	€ 132-	€ 506-	€ 440-
Kostendekkendheidsgraad	92%	68%	71%

Analyse werkelijk-begroot

In de bestuursrapportage 2016 zijn de verwachte baten omgevingsleges afgeraamd naar € 986.740. De aframing werd gedaan op basis van de gegevens die begin juli 2016 bekend waren. Deze aframing bleek voorbarig. M.n. in het vierde kwartaal zijn nog grote bouwplannen vergund (o.a. de verbouwing van het stadskantoor) waar hoge legesbedragen aan gekoppeld zijn.

Ten opzichte van de oorspronkelijk begroting is medio december € 226.000 meer ontvangen; ten opzichte van de aangepaste begroting ruim € 376.000 meer. De forse toename van dekkingspercentage ten opzichte van begroot is een direct gevolg van de niet noodzakelijk gebleken aframing.

Er zijn maatregelen genomen om de prognose van de omgevingsleges beter te bepalen en te monitoren.

4. Vergelijking met andere gemeenten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting. Uitgaande van een meerpersoonshuishouden) en netto lokale lasten. Verschil is dat bij de berekening van de netto woonlasten deze worden gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen.

In het overzicht van bruto lokale lasten staat Woerden met € 707 op de 126ste plaats van de 396 gemeenten, waarbij geldt dat nummer 1 op de ranglijst de laagste lasten heeft (gemeente Aalten met € 539) en nummer 396 de hoogste (gemeente Blaricum met € 1215). In het overzicht van netto lokale lasten staat Woerden op de 101ste plaats. Voor beide kengetallen is dat een beter dan gemiddelde score.

Daarnaast is in onderstaande tabel een vergelijking gemaakt met vergelijkbare gemeenten over 2016 (rioolheffing is niet opgenomen omdat de heffingsgrond verschilt per gemeente).

Belastingsoort	Woerden 2016	Bodegrave 2016	Houten 2016	Ronde Venen 2016	Barendrecht 2016
OZB					
Tarief woningen	0,1270%	0,1503%	0,1465%	0,1012%	0,1244%
Tarief niet-woning	0,3750%	0,4215%	0,5374%	0,2631%	0,2767%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuish.	€ 177	€ 217	€ 108	€ 150	€ 139
Meerpersoonshuish.	€ 211	€ 259	€ 184	€ 199	€ 255
Hondenbelasting					
1e hond	€ 67	€ 84	€ 51	€ 59	€ 98

PARAGRAAF 2 VERBONDEN PARTIJEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. Zij kan ervoor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of deze bijvoorbeeld te regelen met een aantal regiogemeenten gezamenlijk via een gemeenschappelijke regeling. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan nog corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in begroting en jaarverslag aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft informatie over elke verbonden partij en over de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er goede bestuurders in het bestuur van de verbonden partij terechtkomen. Ook een stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat wanneer een verbonden partij failliet gaat de deelnemers in deze verbonden partij voor extra kosten komen te staan. Uit bovenstaande blijkt tevens dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiën).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (Besluit Begroting en Verantwoording) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten
- de visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting
- de beleidsvoornemens over verbonden partijen
- de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij

Aanvullend hierop, op grond van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden', staat in deze paragraaf informatie ten aanzien van beëindigde, nieuwe of (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen.

De kaders voor de verbonden partijen zijn vastgesteld in de nota Verbonden partijen.

In voorgaande begrotingen en jaarverslagen was veel informatie over de verbonden partijen twee keer opgenomen, zowel in deze paragraaf als in een bijlage. We hebben met ingang van de begroting 2016 de bijlage laten vervallen en bundelen de informatie over verbonden partijen op een andere manier. Dit overzicht presenteren we vanaf 2016 jaarlijks voor het 'overlegmoment verbonden partijen' in het voorjaar.

3. Verbonden partijen per programma

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. Onderstaande partijen worden (in volgorde van de programma's) toegelicht:

- Veiligheidsregio Utrecht
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Afvalverwijdering Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Ferm Werk
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- Gemeenschappelijke regeling voor het toezicht op het openbaar primair en speciaal onderwijs (vervallen per 1-1-2016)
- Stichting Urgentieverlening West Utrecht
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Vitens

Vanaf dit jaar is ook de U10 in dit overzicht opgenomen (programma 1). De U10 is geen verbonden partij maar een netwerksamenwerking.

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Doel	Dit betreft een verplichte gemeenschappelijke regeling vanuit de Wet Veiligheidsregio's. Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: opvang en verzorging bij evacuatie, voorlichting en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk. Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv.lid : wethouder H.M.M. Haring
Financieel Bijdrage	Begroting 2016 € 2.492.000 Rekening 2016 € 2.532.239 Dit is inclusief de bijdrage voor de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) Bijdrage MKA is € 11.272.
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	In 2016 heeft de brandweer een nieuwe cao gekregen. Daarnaast heeft de VRU het opleiden, trainen en beoefenen overgenomen van de lokale crisisorganisatie. Dit heeft ertoe geleid dat de algemene bijdrage VRU met €40.515 is gestegen. Dit is middels een raadsvoorstel gemeld aan de raad met het advies deze overschrijding mee te nemen in de jaarrekening.
Inhoudelijke ontwikkeling	De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2017 met o.a. de volgende werkzaamheden bezighouden: <ul style="list-style-type: none"> • De VRU heeft de risico's in de regio in beeld en vastgelegd in het risicoprofiel. De informatie wordt met in- en externe partners gedeeld via: <ul style="list-style-type: none"> - Regionaal risicoprofiel - Provinciale risicokaart - Brandrisicoprofiel - (gemeentelijke) Integrale veiligheidsplannen • De VRU adviseert het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot: <ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's) - Bouwen - Brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken - Milieu - Evenementen • De VRU houdt risicogericht toezicht op (brand)veiligheid in bestaande bouw en bij evenementen en adviseert het bevoegd gezag over te nemen maatregelen. • De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten.

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
	<ul style="list-style-type: none"> • De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak. • De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening. • Op het gebied van Bevolkingszorg beheert de VRU de regionale piketten • De VRU zorgt ervoor dat zowel de regionale, als de lokale, functionarissen van de crisisorganisatie uitgebreid worden opgeleid. Hoe dit wordt uitgevoerd is vastgelegd in het Beleidsplan Opleiden, trainen oefenen (OTO). • De VRU adviseert gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie en beheert de piketten voor Bevolkingszorg. • De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis. • De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers bij een ramp of crisis. In de voorbereidende fase valt hieronder ook het op geneeskundig vlak adviseren bij evenementen. • De VRU adviseert het openbaar bestuur en organisaties die een rol hebben in geneeskundige hulpverlening over te nemen maatregelen. • De VRU organiseert crisisoefeningen met zorgverleners, brandweer, gemeenten en politie zodat de hulpverlening goed op elkaar aansluit. • De VRU voert het nieuwe Dekkingsplan 2.0 gefaseerd in van 2015 tot 2018. • De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze. • De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU. • De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten. • De VRU draagt zorg voor de continuïteit van de meldkamerfunctie in aanloop naar de samenvoeging, onder meer door harmonisatie van de meldkamerprocessen. • De VRU continueert het terugdringen van de nodeloze meldingen via de brandmeldinstallatie. De VRU zet in op een combinatie van voorlichting, toezicht en handhaving en verificatie van de melding. • Op het gebied van organisatieontwikkeling houdt de VRU zich onder andere bezig et het ontwikkelen van accountmanagement, harmonisatie rechtspositie en loketgericht werken. • Met betrekking tot de repressieve huisvesting is heeft het algemeen bestuur van de VRU besloten dat de kazernes eigendom blijven van de gemeenten en dat gemeenten zelf verantwoordelijk blijven voor onderhoud en exploitatie van de repressieve huisvesting.

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Doel	<p>Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de invoering Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) m.i.v. 2013 overgedragen aan het RHC.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv.lid : wethouder I.A.M. ten Hagen</p>
Financieel Bijdrage	<p>Begroting 2016 € 178.133 Rekening 2016 € 176.000</p>
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het oud archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum. De niet-wettelijke taken van het RHC zijn afgebouwd.</p> <p>Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties is een belangrijk speerpunt . De website is vernieuwd en een aantal archiefbescheiden wordt digitaal aangeboden via de website. Voor Woerden gaat het om het oud-rechterlijke archief (ook van Harmelen, Kamerik en Zegveld) en het notarieel archief van voor 1811. Deze archieven behoren tot de meest opgevraagde bronnen. Natuurlijk blijft het mogelijk de studiezaal te bezoeken om onderzoek te doen.</p> <p>Momenteel is het RHC tijdelijk gevestigd in het stadskantoor van de gemeente Oudewater. Na het gereedkomen van de renovatie van het stadhuis Woerden in 2018 zal het RHC zijn nieuwe huisvesting in het stadhuis van Woerden betrekken.</p> <p>In 2017 zal bezoek op afspraak moeten plaatsvinden omdat de archieven i.v.m. de tijdelijke huisvesting van het RHC elders zijn ondergebracht (o.a. in Wijk bij Duurstede en Breukelen). Wekelijks worden opgevraagde dossiers vanuit de andere opslaglocaties naar Oudewater getransporteerd.</p> <p>Daarnaast vraagt de verdere implementatie van het archieftoezicht in het kader van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht aandacht. In 2016 is voor de 3^e maal een KPI-rapportage</p>

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Risico's	opgesteld met betrekking tot het kwaliteitsniveau van de archieven binnen de gemeenten Woerden en Oudewater. Een overschrijding van de kosten van de gerenoveerde huisvesting RHC in het kader van de herhuisvesting stadhuis Woerden is een risico. De gemeente Woerden is namelijk de grootste deelnemer en zal de meeste kosten voor haar rekening moeten nemen.

Naam	U10 netwerksamenwerking
Doel	Doel van de samenwerking is het verkennen van gemeenschappelijke onderwerpen en belangen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities formuleren en gezamenlijk activiteiten ondernemen op de terreinen economie, ruimtelijke ontwikkeling, wonen, sociaal domein, energietransitie, verkeer en vervoer. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysiek verkeer af. De partners zoeken naar oplossingen voor gemeentegrens-overstijgende problemen die hiermee samenhangen. De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist. Inmiddels nemen de gemeenten Zederik en Leerdam ook deel aan de bestuurstafels a.g.v. de voorgenomen herindeling tot de gemeenten Vijfheerenlanden samen met Vianen. Het gaat om een flexibele netwerksamenwerking waarbij niet alle tien gemeenten even intensief deelnemen op alle thema's. Bovendien kunnen andere gemeenten aansluiten op thema's of concrete initiatieven.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Alle portefeuillehouders zijn aangesloten bij een bestuurlijke tafel van U10. De burgemeester is niet aangesloten bij een inhoudelijke tafel, maar bij het Bestuurlijk Coördinatie Overleg.
Financieel bijdrage	Begroting 2016 € 60.091 Rekening 2016 € 60.873
Financiële ontwikkeling	De bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage van € 1,20 per inwoner. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. De uitgaven hebben voor 80% betrekking op salariskosten (6 fte van het procesteam), voor 15% op 'doelverkennd onderzoek', voor 2,5% op communicatiemiddelen, waaronder de website, voor 2% aan bijeenkomsten en voor 0,5% aan overige zaken, waaronder de inhuur van externe begeleiders.
Inhoudelijke ontwikkeling	De U10 is een netwerksamenwerking in ontwikkeling. Dit geldt zowel voor de manier van samenwerken (flexibel, doelverkennd, samen met andere partners) als voor de inhoud. In de bestuurstafels worden steeds nieuwe actuele thema's geagendeerd. Iedere keer wordt daarin gekeken met wie het opgepakt wordt en op welke manier. Op 7 december 2015 is het bestuursconvenant U10 getekend. Daarin is afgesproken om eind 2016 de eerste evaluatie van de U10 te houden. Die is op 18 januari 2017 verschenen. <u>In de notitie 'We zijn gisteren begonnen' worden 5 typen resultaten van de U10 onderscheiden:</u> <ol style="list-style-type: none"> Netwerkontwikkeling: het U10 Beraad(t), de collegedag, ook met bedrijven, kennisinstellingen, andere overheden en maatschappelijke organisaties. Concrete eindresultaten: bv. collectieve inkoop zonnepanelen, deelname duurzame huizenroute, samenwerking bij de woonruimteverdeling. Gezamenlijke lobby en presentatie: bv. brieven aan de provincie met reactie op het provinciaal kantorenplan en het provinciaal vervoerplan en de zienswijze op het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Brieven aan de Rijksoverheid met de vraag om aanpassing van de energieregels, bezwaar tegen het wetsvoorstel kostenverhaal huisvesting vergunninghouders en het advies om de U16 aan te wijzen als woningmarktregio. Efficiëntere overheid: bv. de overeenkomst over de regionale inzetbaarheid van bijzondere opsporingsambtenaren. Doelverkennd onderzoek: Onderzoek of regionale samenwerking meerwaarde kan bieden is een kerntaak van het U10 netwerk.
Risico's	De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als de deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil.

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Naam	Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Doel	Recreatieschap Stichtse Groenlanden is één van de schappen die valt onder het breder verband: Recreatie Midden-Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeente op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming te ontwikkelen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt en Provinciale Staten van Utrecht.
Bestuurder vanuit onze gemeente	DB-AB Lid : wethouder M.H. Stolk AB-Lid : wethouder Y. Koster-Dreese Plv. AB Leden : wethouder I.A.M. ten Hagen : burgemeester V.J.H. Molkenboer
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2016: € 170.400 Rekening 2016 € 165.393 (€ 169.674 minus € 4.281 retour algemene reserve 2010-2014)
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Om op termijn tot een structureel gezonde exploitatie te komen, vindt het dagelijks bestuur het zeer gewenst de private sector mee te laten dragen, zowel in inkomsten en voorzieningen als in beheer. Het dagelijks bestuur ziet daar kansen, maar vraagt ook nadrukkelijk de medewerking van gemeenten, die ontwikkelingen op recreatieterrainen in handen hebben die kunnen zorgen voor nieuwe voorzieningen, nieuwe attracties, nieuwe beleving en meer eigen inkomsten. Voorbeelden zijn het Oortjespad (waar wordt gezocht naar mogelijkheden voor uitbreiding van private exploitatie) en de in de toekomst aan het schap over te dragen Cattenbroekerplas.
Inhoudelijke ontwikkeling	Het afgelopen jaar stond in teken van het toekomstbestendig maken van de organisatie en de ondersteuningsorganisatie (RMN) van de schappen. Er is verkenning uitgevoerd door het bureau KokxDeVoogd naar verschillende fusieopties voor de recreatieschappen Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht. Ook is onderzoek gedaan naar de oprichting van een Routebureau voor de gehele provincie Utrecht. Bij Stichtse Groenlanden is een start gemaakt met een actualisatie van het ontwikkelplan 2015-2018. De eerste twee jaren is hard gewerkt aan het uitvoeringsprogramma al zijn niet alle voornemens gerealiseerd. De planning is dat in 2017 bovengenoemde zaken tot besluitvorming moeten leiden zoals mogelijke toetreding De Ronde Venen tot RS Stichtse Groenlanden, oprichting Routebureau en instelling provincie brede bestuurlijke tafel en vaststelling actualisatie Ontwikkelplan voor de periode 2017-2018. <u>Ontwikkelingen die gepland zijn en relatie hebben met de gemeente Woerden:</u> Recreatieterreintje De Koekoek van het recreatieschap is afgestoten in beheer naar de gemeente Woerden. De gemeente heeft het terrein in originele staat teruggekregen. Bij Oortjespad is de steiger in het water compleet vernieuwd. De opening hiervan vindt plaats in voorjaar 2017. De nieuwe steiger is een goede kwaliteitsimpuls voor dit recreatiegebied. Tevens loopt een juridische procedure bij de Raad van State over het bestemmingsplan, dat gaat over de uitbreidingsmogelijkheden voor Kamerijck. De verwachting is dat begin 2017 hierover uitsluitsel zal komen. In het kader van de ontwikkeling en exploitatie van de recreatieplas "Cattenbroek" wordt gewerkt aan de selectie van een ondernemer voor een recreatieontwikkeling nabij het recreatiestrand.
Risico's	-

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteeraanlyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht. De toezichthoudende taak ligt bij de provincie.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder M.H. Stolk Plv. Lid : wethouder H.M.M. Haring

Naam		Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Financieel	Bijdrage	Begroting 2016 € 850.192 (restafval en GFT, dus exclusief glas en papier) Rekening 2016 € 839.858 (idem)
	Eigen vermogen	-
	Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling		De afvalstromen worden volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. De huidige verwerkingscontracten voor brandbaar afval en gft lopen af op 31 december 2018, met de mogelijkheid deze met 2x één jaar te verlengen. Het contract voor de overslag van het afval uit de regio Utrecht loopt af op 31 december 2018 en kan niet worden verlengd. Momenteel geeft de AVU uitvoer aan het besluit de overslag van het afval in eigen beheer te gaan doen en onderzoekt samen met gemeente Utrecht (Stadswerken) de mogelijkheden voor de realisatie en exploitatie van een afvaloverslagstation in eigen beheer voor de regio Utrecht. Dit overslagstation moet op 1 januari 2019 in bedrijf zijn. In Ede exploiteert de AVU samen met Afval Combinatie De Vallei (ACV-groep) een afvaloverslagstation. Hier wordt het huishoudelijk afval van de bij de ACV-groep aangesloten gemeenten en de AVU-gemeenten uit de regio Veenendaal overgeslagen. Het afval van de gemeenten uit de regio Amersfoort wordt bij ROVA in Amersfoort overgeslagen. De AVU is aandeelhouder van ROVA.
Inhoudelijke ontwikkeling		De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen. Naast de provinciebrede interpretatie van de gegevens die komen uit de sorteeranalyses, verdiept de AVU zich in de CO2-berekeningen en ondersteunt de gemeenten daarin met kennis en advies. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de inzameling, de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval. Uit marktonderzoek is gebleken dat samenwerking van gemeenten op grote schaal in verband met een zo groot mogelijk aan te bieden volume van groot belang is. Daarnaast is door de deelnemers aan de AVU gevraagd een advies te geven over de aanbiedingen die Wecycle en WEEE hebben gedaan voor de inzameling en verwerking van elektrische en elektronische apparatuur. Ten slotte behartigt de AVU de strategische belangen van de deelnemende gemeenten door onder andere wetgeving en beleidsmaatregelen inzake afvalverwijdering te monitoren en te reageren waar nodig. Steeds vaker wordt de AVU als representant van een groot aantal gemeenten (als ware de AVU een brancheorganisatie), reeds in het ontwerpstadium van wet- en regelgeving of van projecten betrokken. Vanuit die rol is de AVU in staat de deelnemende gemeenten op een goede wijze desgevraagd te adviseren.
Risico's		In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet na kan komen zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

3. Sociaal domein

Naam		Ferm Werk
Doel		Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten ondergebracht bij Ferm Werk inclusief het daarmee verbonden beleid. De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt, betreft het uitvoering geven aan taken in het kader van de Participatiewet waarin zijn opgenomen de volgende voormalige wetten: Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening en het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen. Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoering geven aan in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.
Bestuurlijk belang / betrokkenen		De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt er op neer dat de gemeente Woerden 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen.
Bestuurder vanuit onze gemeente		Lid : wethouder Y. Koster-Dreese en raadslid S. van Hameren Plv. leden: wethouder H.M.M. Haring en raadslid G. Becht.
Financieel	Bijdrage	Begroting Woerden 2016 € 18.620.152 Rekening Woerden 2016 € 18.608.072 (voorlopige jaarrekening 2016)
	Eigen vermogen	-
	Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling		Het is van belang onderscheid te maken tussen grote geldstroom en kleine geldstroom. De zogenoemde grote geldstroom betreft uitgaven aan uitkeringen etc. die voor een groot gedeelte worden gedekt door rijksbijdragen (het BUIG-budget) In 2016 komt de gemeentelijke bijdrage uit op zo'n € 250.000.

Naam	Ferm Werk
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Evenals in 2016 wordt voor 2017 verwacht dat de rijksbijdragen ontoereikend zijn als dekking. Het economisch herstel laat zich nog onvoldoende voelen terwijl een belangrijk deel van de inwoners met een uitkering een (zeer) grote afstand heeft tot de arbeidsmarkt. Landelijk wordt in de jaren 2017 en 2018 nog een (afnemende) stijging, onder andere vanwege de komst van extra statushouders, verwacht van het aantal inwoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering.</p> <p>Woerden heeft ten opzichte van landelijke cijfers een vrij klein bestand maar de inwoners die een bijstandsuitkering hebben, hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt waardoor uitstroom moeilijk is. Geraamd wordt dat de gemeente in 2017 ongeveer € 800.000 moet bijdragen ter aanvulling van de rijksbijdrage.</p> <p>De kleine geldstroom betreft de organisatie- en formatiekosten van Ferm Werk. Deze kosten worden gedekt door inkomsten uit de markt en gemeentelijke bijdragen.</p> <p>In 2016 komen de uitvoeringskosten ongeveer uit op begroting. De totale gemeentelijke bijdrage Woerden is niet toegenomen. Voor 2017 wordt verwacht dat een toename van het bestand ook zal leiden tot hogere uitvoeringskosten. Deze worden geraamd op € 150.000.</p> <p>Ferm Werk bestaat sinds 1 januari 2014. Op die datum zijn de sociale diensten van vier gemeenten samengegaan met het WSW-bedrijf. Sinds de oprichting heeft Ferm Werk zich steeds meer ontwikkeld als partner binnen het sociaal domein. Naast de oorspronkelijke taken als het versterken van uitkeringen en het uitvoeren van de WSW, is Ferm Werk betrokken bij activiteiten op het snijvlak van thema's binnen het sociaal domein zoals arbeidsmatige dagbesteding, bevordering vrijwilligerswerk en het aanbieden van beschutte werkplekken. Ook speelt Ferm Werk een belangrijke rol in de opvang van vergunninghouders en hun integratie in de samenleving. Daarbij zijn toeleiding naar aanvullend onderwijs en toeleiding naar werk belangrijke elementen. Tegelijkertijd wordt, ook in het kader van het regionale werkbedrijf, de werkgeversdienstverlening verstrekt. Ferm Werk wordt ook door het bedrijfsleven meer en meer gezien als een partner bij het vervullen van vacatures en het beperken van de werkloosheid in de regio.</p>
Risico's	<p>Risico's zijn er vooral als gevolg van het toenemen van het aantal inwoners dat afhankelijk is van financiële ondersteuning. De bijdrage van het Rijk is onvoldoende; een groter aantal betekent dat de bijdrage uit gemeentelijke middelen aan Ferm Werk zal toenemen. De omvang van het bestand wordt vooral beïnvloed door factoren die moeilijk te beïnvloeden zijn zoals de economische ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen en de komst van vergunninghouders.</p>

Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder Y. Koster-Dreese Plv. lid : wethouder H.M.M. Haring
Financieel Bijdrage	De totale bijdrage aan de GGDrU is € 1.773.652. € 311.231 is voor de uitvoering van basistaken, € 12.725 is voor de uitvoering van intensivering van de basistaken. Beide zijn wettelijk verplicht door de GGDrU (of onder verantwoordelijkheid van de Directeur Publieke Gezondheid) uit te voeren taken. € 420.940 is voor de uitvoering van de basistaak-plus (de JGZ 4-18 jaar). € 1.028.753 is voor de uitvoering van het maatwerk JGZ en een klein deel OGGZ. Onder maatwerk valt de JGZ 0-4 jaar.
Eigen vermogen	Jaarcijfers 2016 zijn nog niet ontvangen van de GGDrU. Het geprognoseerde saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2016 € 503.000. Dat ligt tussen de als minimum en maximum gedefinieerde norm. Daarnaast wordt als bestemmingsreserve € 1.785.000 verwacht. In de begroting 2016 staat: per 31 december 2015 bedraagt de weerstandscapaciteit € 873.654. Bij een positief jaarresultaat over 2017 wordt ten minste € 110.000 bestemd om deze algemene reserve op het gewenste niveau te krijgen.
Vreemd vermogen	De GGDrU heeft een productenmatrix ontwikkeld om inzichtelijk te maken wat de status is van de taken die gemeente belegt bij de GGD: onderscheidend taken die de gemeente wettelijk door de GGD moet laten uitvoeren en taken waarbij gemeenten een keuze hebben waar ze die taken beleggen. Ook de wijze van financiering wordt inzichtelijk gemaakt.
Financiële ontwikkeling	In 2016 zijn 2 begrotingswijzigingen geweest. De eerste begrotingswijziging betroffen inhoudelijke aanpassingen: de overname van de JGZ 0-4 jaar in 12 gemeenten, nieuwe taken die de GGD uitvoert (ook voor Woerden): WMO- en calamiteitentoezicht. En een financiële aanpassing: ontwikkelingen

Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>van loonpeil als gevolg van een nieuwe cao. De inwonerbijdrage werd verhoogd van €11,604 naar €11,742 per inwoner.</p> <p>De tweede begrotingswijziging was van technische aard en had geen gevolgen voor de inwonerbijdrage.</p> <p>In de JGZ wordt het nieuwe Basistakenpakket ingevoerd, conform wettelijke verplichting. Het merendeel van de gemeenten die de JGZ 0-4 jaar nog niet bij de GGD hadden belegd, hebben dit met ingang van 2016 gedaan. De GGDrU voert nu de JGZ van 0-18 jaar uit voor de hele provincie m.u.v. de stad Utrecht (die een eigen uitvoeringsorganisatie heeft) en Vianen (die in herindeling met een gemeente uit een andere provincie zit).</p>
Risico's	<p>De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en aflossing van de door de GGD aangegane geldlening- en rekening-courant-overeenkomsten. De garantstelling geschiedt naar verhouding van de inwonertallen op 1 januari van het jaar waarin de garantieverplichting tot stand is gekomen.</p> <p>De nieuwe Directeur Publieke Gezondheid die in 2016 is gestart, constateert een aantal risico's: Ondanks de versterking van de bedrijfsvoering vanaf 2015 is de bedrijfsvoering niet op orde en is extra investering nodig. De oorzaak is de sterke groei van de organisatie waarbij de ontwikkeling van de ondersteunende diensten is achtergebleven. Daarnaast is de ICT niet toereikend en actueel. Innovatie is nodig.</p> <p>Het bestuur van de GGD heeft de directeur opdracht gegeven te onderzoeken welke ombuigingen mogelijk zijn. Mochten onvoldoende mogelijkheden gevonden worden dan bestaat de kans dat verhoging van de inwonerbijdrage noodzakelijk wordt geacht.</p>

4. Cultuur economie en milieu

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Doel	De Omgevingsdienst ondersteunt en adviseert de gemeente Woerden bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid. De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder H.M.M. Haring Plv. lid : wethouder M.H. Stolk
Financieel	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 15 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.
Bijdrage	Begroting 2016 € 1.092.077 Rekening 2016 € 1.158.417 (incl. VTH-taken voormalige prov. bedrijven)
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 juli 2012 is de Omgevingsdienst Regio Utrecht ontstaan uit het samengaan van de Milieudienst Zuid Oost Utrecht en de Milieudienst Noord West Utrecht. Op dit moment loopt het proces om te komen tot een provinciebrede RUD Utrecht. Belangrijke randvoorwaarden zijn ten eerste dat er geen datum wordt bepaald waarop de fusie gerealiseerd moet zijn. Daarvoor wordt de tijd genomen die nodig is. Ten tweede wordt vooraf bepaald aan welke prestatie-indicatoren beide organisaties moeten voldoen alvorens tot fusie wordt overgegaan. Uitgangspunt van de gemeente Woerden is dat de RUD-vorming niet mag leiden tot een hogere gemeentelijke bijdrage.
Risico's	<p>Op een deel van het eigen vermogen van de ODRU rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de ODRU zich beperkt tot de algemene of egalisatiereserve. De omvang van het weerstandsvermogen is gebaseerd op een percentage van de omzet (maximaal 10%). Inmiddels zijn de risico's in kaart gebracht en is op basis hiervan een berekening gemaakt van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen. Op grond van deze berekeningen is het noodzakelijk om het weerstandsvermogen te verhogen.</p> <p>Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen, die opgebouwd wordt vanuit eventuele positieve jaarrekeningresultaten. Zodra de Algemene Reserve het gewenste niveau heeft bereikt wordt het meerdere teruggegeven aan de eigenaar-gemeenten.</p> <p>Het niveau van het benodigde weerstandsvermogen wordt ieder jaar bepaald bij de jaarrekening.</p>

5. Jeugd sport en onderwijs

Naam	Gemeenschappelijke regeling voor het toezicht op het openbaar primair en speciaal onderwijs
	Het GTO is per 1 januari 2016 opgeheven. Rechtstreekse benoeming van de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Klasse vindt nu plaats door de gemeenteraad. Met de wijziging van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr), mogen collegeleden geen deel meer uitmaken van het bestuur van het GTO. Bestuursleden van het GTO moeten gekozen worden vanuit de gemeenteraden van de participerende gemeenten. De invloed van de gemeenteraad betreft het benoemen van leden van de raad, of dit nu via het GTO gebeurt of direct door een voordracht aan de gemeenteraad.

6. Ruimtelijke ordening en wonen

Naam	Stichting Urgentieverlening West-Utrecht
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio West Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van sociale en medische indicaties. Deze worden opgesteld door een maatschappelijk werker en externe medische geneeskundigen. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2015, gemeente Woerden gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder M.H. Stolk Plv. lid : wethouder I.A.M. ten Hagen
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2016 € 21.593 Rekening 2016 € 20.811
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	De in 2016 getroffen maatregelen om kostendekkend te kunnen werken blijken positief effect te hebben gehad. 2016 wordt afgesloten met een overschot.
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis verzorgt het secretariaat van de Stichting Urgentieverlening West Utrecht. Naast de genomen maatregelen in 2016 om kostendekkend te werken (waaronder realistische voorlichting door medewerkers van de corporaties en van 'sociale zaken' van de gemeenten over de kans van slagen bij het aanvragen van een urgentieverklaring, en door het beperken van medische keuringen [als er al medische verklaringen voor handen zijn]) Daarnaast blijkt ook de nieuwe Huisvestingsverordening te leiden tot minder aanvragen (onder andere aanscherping van de criteria bij het verbreken van relaties). Dat effect werd pas in 2016 echt duidelijk omdat in de tweede helft van 2015 er vooral nog aanvragen werden behandeld die onder de oude verordening waren ingediend. En ten slotte blijkt ook de nieuwe dienstverleningsovereenkomst met Het Vierde Huis nog gunstiger uit te pakken.
Risico's	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn. Dit is echter op de korte termijn niet te verwachten. Gezien de inrichting van het voortraject waarbij een intake plaatsvindt, is dit risico beperkt. Er is een toename van de urgentieaanvragen geconstateerd, daarom is de bijdrage vanaf 2016 verhoogd. De verwachting is dat deze niet verder zal stijgen.

7. Algemene inkomsten

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.
Doel	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurder vanuit onze	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
gemeente		
Financieel	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen).	
Bijdrage	<u>Baten:</u> Begroting 2016 € 100.000 Rekening 2016 € 125.665	
Eigen vermogen	01-01-2016	€ 4.163 miljoen
	31-12-2016	€ 4.486 miljoen
Vreemd vermogen	01-01-2016	€ 145.317 miljoen
	31-12-2016	€ 149.483 miljoen
Achtergestelde schulden	01-01-2016	€ 31 miljoen
	31-12-2016	€ 31 miljoen
Financiële ontwikkeling	Over 2016 realiseerde de BNG een nettowinst na belastingen van € 369 miljoen (2015: € 226 miljoen). De BNG heeft haar dividend in 2016 iets hoger vastgesteld dan in 2015, toen het dividend flink lager was vastgesteld dan in voorgaande jaren. De verwachting is dat het dividendniveau van de BNG niet zal herstellen naar het niveau 2013-2014. Begroot was voor 2016 een bedrag van € 100.000. In de bestuursrapportage 2016 is melding gemaakt dat het dividendbedrag hoger uit ging komen. Dit is uiteindelijk € 125.665 geworden. Het begrote bedrag aan BNG-dividend voor 2017 wordt ingeschat op € 110.000.	
Inhoudelijke ontwikkeling	--	
Risico's	--	

Naam	Vitens	
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden	
Doel	De visie over Vitens in relatie tot de realisatie van de doelstelling zoals die is opgenomen in programma 7 van de begroting betreft financieel belang. De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.	
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 45.284 aandelen (0,9% van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.	
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.	
Financieel		
Bijdrage	<u>Baten:</u> Begroot 2016 € 98.720 Rekening 2016 € 172.510	
Eigen vermogen	-	
Vreemd vermogen	-	
Financiële ontwikkeling	Begroot was voor 2016 een bedrag van € 98.720. In de bestuursrapportage 2016 is melding gemaakt dat het dividendbedrag hoger ging uitkomen. Dit is uiteindelijk € 172.510 geworden. Vitens geeft aan dat het in 2016 om een incidentele uitschieter gaat. Vitens gaat de komende jaren werken aan versterking van de solvabiliteitspositie, waardoor het verwachte dividend mogelijk onder druk komt te staan. De dividendontvangsten Vitens liggen al jaren boven de afgegeven prognoses. Het dividendbedrag wordt voor 2017 dan ook hoger begroot (€ 123.720).	
Inhoudelijke ontwikkeling	--	
Risico's	--	

PARAGRAAF 3 WEERSTANDSVERMOGEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geormerkte vermogen (= de beschikbare weerstandscapaciteit) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, wat mede afhankelijk is van het risicoprofiel.

Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Woerden om niet gedekte risico's op te vangen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsvermogen en risicobeheersing met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie die in deze paragraaf is opgenomen is vooral gebaseerd op het BBV. Hierin is opgenomen dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's is opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Hoe we met risico's en de bepaling en aanwending van het weerstandsvermogen omgaan, hebben we vastgelegd in de Notitie Financiële Sturing. De recentste versie van dit document is door de raad vastgesteld in februari 2017. Veel van het onderstaande is terug te leiden tot de afspraken die in de Notitie FG staan. Ons beleid is erop gericht om goed zicht te hebben op de risico's die het behalen van onze doelstellingen in de weg kunnen staan. De risico's die we onderkennen worden geanalyseerd en afhankelijk van het type risico worden beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit proces is cyclisch opgebouwd en maakt onderdeel uit van ons planning-en-control instrumentarium.

Ten aanzien van de aanwending van de weerstandscapaciteit bepaalt ons beleid:

- Voor zover mogelijk treffen we maatregelen ter beperking van de schade.
- Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van de maatregelen zijn verbonden.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, zo is ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel zijn.

Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele dekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hier rekening mee gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van 3 tot 4 jaar een structureel risico kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, in het tweede jaar 75%, in het derde 25% en in het vierde 0%.

			Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2015	Begroting 2016
Algemene reserve	inc.	€	36.254	€ 39.535	€ 42.012	€ 42.740
Stille reserves	inc.	€	-	€ -	€ -	€ -
Onvoorzien	str.	€	51	€ 51	€ 52	€ 51
Totaal		€	36.305	€ 39.586	€ 42.064	€ 42.791

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- Algemene reserve. De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt hoofdzakelijk gevormd door de algemene reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen.
- Stille reserves. De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.

- Post onvoorzien. Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 1,00 per inwoner.

4. Risico's

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico van € 50.000 of meer laten zien en waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen (peildatum: januari 2017). Het overzicht toont 26 van de in totaal 97 geïnventariseerde risico's. Deze risico's vertegenwoordigen in euro's uitgedrukt 85% van het totaal aan risico's. Wij presenteren (conform de Notitie Financiële Sturing) alleen de risico's van € 50.000 of meer, om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn. De risico's kleiner dan € 50.000 zijn als totaalregel onder aan de tabel opgenomen.

Programma	Doelstelling/product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
1	Telefonische dienstverlening	Versnippering van informatie, niet in 1 systeem toegankelijk	langere wachttijden, servicenormen niet halen, ontevreden klanten en collega's	S	Doorontwikkeling procesmanagement/ zaakgericht werken. Een goede doorontwikkeling (en vullen) van het zaakstelsel levert een effectievere en efficiëntere dienstverlening (aan de voorkant) op. Burgers worden daardoor écht voor 80% geholpen met hun vraag. Hierdoor ontstaat er uiteindelijk ruimte binnen de vakafdelingen.	Ja	50.000
1	Continuering van de infrastructuur	Langdurig ziekteverzuim	Dat hardware niet meer werkt en de bedrijfsvoering in gevaar komt.	S	Voorstellen doen voor inhuur. Actief sturen op terugdringen langdurig ziekteverzuim. Actief monitoren uitgaven en budgetten.	Ja	87.500
1	Behalen diverse financiële taakstellingen ICT	1. Er ligt geen plan aan de basis van de taakstellingen. 2. Er is een hoge mate van onvoorzienbaarheid	Software of hardware is verouderd, traag, afwezig, niet gekoppeld e.d.	S	Waar mogelijk samen met andere gemeenten zoeken naar opties voor inzet andere software. Het is niet mogelijk zonder meer software te schrappen. Wel mogelijk is: Verbeteren sturing op aanschaf en contracten. Actief monitoren uitgaven en budgetten (daar waar mogelijk).	Ja	175.000
1	bijdrage aan structurele bezuinigingen 2015 t/m 2018 via inkomsten FermWerk	De inkomsten voor de dienstverlening aan Ferm Werk zijn opgenomen als bijdrage aan de taakstelling. Tegelijkertijd zijn ze te hoog ingeschat, terwijl de uitgaven hiervoor reëel zijn ingeschat. Dit betekent dat de taakstelling feitelijk groter en nog moeilijker te realiseren wordt. Daarnaast kan Ferm Werk het contract per 2019 beëindigen. En betaalt FermWerk via een staffel per gebruikte werkplek (is dus terug te schroeven door FermWerk). Dit tarief zelf staat vast in het contract t/m 2018.	Niet (voldoende) realiseren van bezuiniging	S	1. In overleg met Ferm Werk voor een oplossing. 2. Na besluitvorming van Ferm Werk de lagere inkomsten budgetneutraal verwerken in de begroting door tegelijk een lagere raming voor uitgaven aan hardware en software. 3. Daarna de maatregelen conform risico m.b.t. taakstelling hierboven.	Ja	75.000
1	Continuïteit reguliere dienstverlening DIV	Achterstand bij de documentaire informatievoorziening is ontstaan door de omslag van een fysieke situatie naar een digitale situatie, waarbij fysieke situatie gehandhaafd is, waardoor er dus dubbele werkzaamheden plaats vonden. Ook de ambtelijke samenvoeging met Oudewater heeft een extra werkdruk bij DIV tot gevolg gehad doordat applicaties/informatievoorziening moest worden samengevoegd. Naast bovenstaande is er ook een upgrade van ons huidige DMS applicatie geweest.	Op korte termijn is het risico dat niet alle documenten in hun onderlinge samenhang zowel analoog als digitaal voor de organisatie beschikbaar zijn, waardoor er mogelijk niet de juiste afwegingen gemaakt kunnen worden bij de besluitvorming.	S	Achterstanden bevroren. Bij papierloos werken dossiervorming weer doorvoeren. Achterstanden op later tijdstip inlopen.	Ja	262.500
1	Uitrol zaakgericht / digitaal werken	In aanvang zal het zaakgericht / digitaal werken extra werk opleveren voor DIV. Een investering in tijdelijk extra capaciteit is dan ook noodzakelijk.	Als er onvoldoende middelen beschikbaar zijn, zal het digitaliseringsproces een vertraging oplopen.	I	Programmamanager zal worden aangetrokken om digitaal / zaakgericht werken in de hele organisatie te realiseren.	Ja	87.500

Programma	Doelstelling/product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
1	Personeelsbudget	Bovenformatief personeel met vaste aanstelling: zaakgericht digitaal werken vereist kwantitatief minder, kwalitatief hoger geschoolde medewerkers.	Hogere loonkosten doordat voor medewerkers in vaste dienst geen passend werk is binnen de organisatie, terwijl de loonkosten stijgen (functiewaarderingen)	S	Op basis van vlootstouw analyseren mogelijkheden per medewerker en vroegtijdig opleiden, c.q. stimuleren regie te nemen op eigen loopbaan.	Ja	262.500
1	Continuïteit reguliere dienstverlening	Het aantal taken is in de laatste jaren flink toegenomen, terwijl de capaciteit juist is afgenomen en dreigt verder af te nemen door niet invullen van vacatures.	Dat de taken op het gebied van basisregistraties en belastingheffing niet meer voldoende kunnen worden uitgevoerd.	S	1 Beleid en uitvoering Woerden en Oudewater op elkaar afstemmen; 2 Zeer kritisch kijken naar eventuele nieuwe taken; 3 Sturen op het aantal bezwaarschriften. 4 Vacatures invullen	Ja	50.000
1	Werken voor twee gemeentebesturen	Er zitten nog steeds verschillen in systemen, werkwijze, kwaliteit, processen, enz, enz.	1 Dat het tijd en geld kost om de systemen en de werkwijzen (incl. kwaliteit) op elkaar af te stemmen; 2 Dat er verschillen in werkwijze en/of kwaliteit blijven, waardoor efficiencywinst uitblijft. 3 Dat er te weinig capaciteit is om gewenste verbeteringen en afstemming door te voeren.	S	Collegievoorstel mbt Thorbecke maken om het mandaat van de uitvoering WOZ bij de teammanager neer te leggen.	Ja	75.000
1	Open Data realiseren	De druk op het team Gegevensbeheer en in dit geval cluster GEO is toegenomen. Vooral in de doorontwikkelingen. Stilstaan is geen optie. De raad vraagt het in de motie Open Data, het werkveld vraagt het.	Wordt er geen extra capaciteit geworven dan blijven we stilstaan in ontwikkelingen, bestaat er gevaar dat er medewerkers uitvallen en kunnen we bestuurlijke verwachtingen niet waarmaken.		1 Prioriteiten toekennen met het risico dat we niet meer aan bepaalde verwachtingen kunnen voldoen. 2 Capaciteit vergroten	Nee	75.000
1	Informatieveiligheid	Risico's als benoemd in Beleidsplan Informatieveiligheid en Privacy	Continuïteit bedrijfsvoering, imagoschade, enz.	S	Richtlijnen informatieveiligheid uitvoeren en bewaken conform Implementatieplan I&P	Nee	262.500
1	RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	Hogere exploitatielasten als gevolg nieuwe huisvesting Stadhuis en de ontwikkeling van een e-depot, met bijkomend risico dat deelnemers GR zullen verlaten.	Niet of onvolledig behalen van beleidsmatige en/of financiële doelstellingen	S	n.v.t.		175.000
1	Privacy	Datalek zoals bedoeld in Wbp	Imagoschade (betrouwbare gemeente) en boete van max. 82.000 AP, stagnerende bedrijfsvoering, enz. Financieel risico per persoon waarvan gegevens gelekt: 190 euro.	S	Technische maatregelen en verhogen Awareness	Nee	375.000
1	Website: werken voor twee besturen	Gemeentebestuur van Oudewater heeft afwijkende wensen tav de vormgeving van de website en geen budget voor ontwikkeling nieuwe website.	Rekening is gehouden met gelijktijdige doorontwikkeling van de websites van Woerden en Oudewater. Nu Oudewater een andere koers wil, is daarvoor onvoldoende personele capaciteit beschikbaar.	S	Incidenteel: budget beschikbaar laten stellen voor separate doorontwikkeling website Oudewater, rekening houden met hogere onderhoudskosten door meerdere leveranciers, extra personele capaciteit	Nee	75.000
1	Snelheid mailsysteem	Het oude mailsysteem blijkt bij het aantal gebruikers dat er is niet goed te functioneren in combinatie met nieuwe software voor HNW. Ondanks inspanningen en externe inzet lukt het niet om dit te verhelpen.	verlies aan productiviteit en ergernissen bij alle medewerkers (incl opdrachtgevers Ferm Werk en Oudewater)	S	Bij uitblijven oplossing implementeren nieuw mailsysteem. Besluit nemen rond 31 januari, afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de zoektocht naar een oplossing	Nee	750.000
1	Verbonden partijen	beperkte invloed door minderheidspositie	voor Woerden schadelijke besluitvorming	S	betere lobby cq inschatting gevolgen van meerderheidsbesluiten (Recr.schap, OdrU, VRU)	Ja	75.000

Programma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
2	Opstellen beheerplan openbare verlichting	Financiële en beleidsdoelstellingen te complex en daardoor te weinig tijd. Ontbreken van actuele inspectiegegevens. Onduidelijkheid in politieke ambitie en differentiatie van onderhoudsniveau's . Gebrek aan personele bezetting wat betreft het beheerteam.	Beheerplan komt niet (tijdig) gereed	S	Verkleinen door maximaal te sturen, prioriteit stellen aan op stellen beheerplan. Verschuiven van prioriteiten.	Nee	75.000
2	Opstellen beheerplan wegen	Financiële- en beleidsdoelstellingen te complex en daardoor te weinig tijd. Ontbreken van actuele inspectiegegevens. Onduidelijkheid in politieke ambitie en differentiatie van onderhoudsniveau's . Gebrek aan personele bezetting wat betreft het beheerteam.	Beheerplan komt niet (tijdig) gereed	S	Verkleinen door maximaal te sturen, prioriteit stellen aan op stellen beheerplan. Verschuiven van prioriteiten.	Nee	75.000
3	Zorg / Werk & inkomen algemeen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde zorgtaken en taken m.b.t. werk & inkomen 'openeinde-regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen of geen grens te stellen aan het aantal 'aanvragen' om ondersteuning. Het risico kan betrekking hebben op de materiële uitgaven (zorgkosten, uitkeringen, e.d.) én op de organisatiekosten.	Met als gevolg een financieel risico	S	De ervaringscijfers 2015 en 2016 leren dat de begrotingsramingen zodanig zijn, dat dit risico zich niet heeft gemanifesteerd, integendeel: de budgetten zijn binnen het kader van programma 3 onderschreden. Dat neemt niet weg dat het risico bij een open einde regeling niet uit te sluiten is. - de ervaring met de transitie is nog beperkt, - er is een kwetsbaarheid t.a.v. individuele zeer kostbare zorgtrajecten - er is onzekerheid over de structurele hoogte van de budgetten die we van het rijk ontvangen, - de mogelijkheid van een bijdrage aan de bovenregionale verevening - er worden nieuwe uitgaven (zoals persoonsgerichte aanpak, jeugdhulp op scholen VO, armoedebestrijding) t.l.v. het budget gebracht vanuit de integrale benadering van het sociale domein Op grond van deze zaken achten wij het risico op een overschrijding reëel	Ja	1.000.000
6	RO Personele capaciteit	afname formatie op beleidsfuncties door bezuinigingen	bepaalde taken kunnen niet worden opgepakt; kwetsbaarheid bij uitval	S	goede prioritering; bespreken met wethouder	Ja	75.000
6	RO Procedures	verliezen RO procedures	schadevergoedingen	S	risico's afwegen en bespreken met wethouder; zorgvuldigheid bij processen vergunningen en bestemmingsplannen	Ja	50.000
6	RO Procedures	verliezen RO procedures	planschade	S	risico's afwegen en bespreken met wethouder; zorgvuldigheid bij processen vergunningen en bestemmingsplannen	Ja	50.000
6	RO beleid	te ruime interpretatie van wet- en regelgeving door (te) liberaal beleid	schadevergoedingen	S	risico's afwegen aan de voorkant en gevolgen inzichtelijk maken	Ja	50.000

Programma	Doelstelling/product	Oorzaak/onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
7	Heffen Toeristenbelasting m.b.t. het structureel verhogen van de inkomsten tot ca. €20.000 in 2017	Het aantal toeristen dat extra inkomsten moet gaan genereren. We weten niet of er hotels, B&B's erbij komen de komende jaren en of deze extra toeristen trekken of dat het een verschuiving is van de toerist van de één naar de ander.	Worden de tarieven niet verhoogd dan is de verwachting dat het lastig wordt om de extra te genereren inkomsten te innen.	S	1 Tarieven verhogen; 2 Structurele inkomsten verlagen;	Nee	75.000
7	Basisregistratie WOZ	Wegvallen van de senior en het nog niet invullen van de vacature gegevensmakelaar	De kwaliteit van de WOZ kan achteruit gaan met een direct gevolg dat er mogelijk meer bezwaarschriften zullen komen.	I	Tijdelijk gaat er ingehuurd worden en wellicht gaat een van de senior mdws tijdelijk als inhoudelijk verantwoordelijke fungeren.	Nee	50.000
7	VPB	Het betalen van belasting over winst bij verkoop/verhuur vastgoed of grondbedrijf	Financiële tegenvallers	S	Bij team Financiën is een extern adviseur (Step in Control) ingehuurd om de gemeente voor te bereiden op de komst van de VPB	Ja	187.500
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 50.000 programma's 1 ,2, 4, 5, 6 en 7						€	3.600.000
Subtotaal risico's kleiner dan € 50.000 programma's 1 ,2, 4, 5, 6 en 7						€	555.000
Totaal risico's programma's 1 ,2, 4, 5, 6 en 7						€ 4.155.000	
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 50.000 programma 3						€	1.000.000
Subtotaal risico's kleiner dan € 50.000 programma 3						€	122.500
Totaal risico's programma 3						€ 1.122.500	
Totaal risico's (alle programma's)						€	5.277.500

5. Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's zijn in een geldswaarde uit te drukken. Dat wil niet zeggen dat dergelijke niet-kwantificeerbare risico's geen schade aan de gemeente kunnen berokkenen. Hier moet met name gedacht worden aan gebeurtenissen die imagoschade tot gevolg hebben. Het spreekt voor zich dat dergelijke risico's om beheersmaatregelen vragen en een plek in deze paragraaf verdienen, wanneer de impact ervan groot kan zijn. Momenteel zijn er geen niet-kwantificeerbare risico's die gemeld moeten worden.

6. Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 4.155.000. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's (sterk) fluctueert. Als wordt vastgehouden aan één vaste ratio tussen risico's en benodigde weerstandscapaciteit kan dat inhouden dat er in de exploitatie grote verschuivingen (lees: bezuinigingen) moeten worden ingeboekt om de norm te behalen. Dit wordt als onwenselijk gezien. Wel is het wenselijk dat er een norm wordt bepaald. Daarom is in overleg met de Auditcommissie een bandbreedte afgesproken. Die bandbreedte is:

- minimaal de totale netto waarde van de geïventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïventariseerde (rest)risico's maal een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

Sociaal domein

Bij het vaststellen van de begroting 2015 heeft uw raad de ondergrens van de bovengenoemde bandbreedte verhoogd, door de onzekerheidsfactor van 1 naar 1,18 te brengen (ervan uitgaande dat de geïventariseerde (rest)risico's 85% van de totale risico's vormen). De reden hiervoor was gelegen in het onderkennen van de onzekerheden binnen het Sociaal domein. Omdat we steeds meer vat krijgen op deze risico's en omdat we beschikken over een reserve die deze risico's ruim voldoende afdekt heeft uw raad besloten de (tijdelijke) verhoging van de ondergrens met ingang van 2017 te beëindigen en weer uit te gaan van de oorspronkelijke bandbreedte.

Het Sociaal domein heeft een eigen risicovoorziening: de reserve Sociaal domein. Deze reserve is ontstaan uit de voormalige reserve Wmo en geldt nu als reserve voor alle risico's uit programma 3. Ook exploitatietekorten binnen programma 3 worden uit deze reserve gedekt. Dit is laatstelijk gebeurd bij het vaststellen van de jaarrekening 2015. De reserve is in de loop der jaren gegroeid. Aangezien in het weerstandsvermogen alleen de risico's worden opgenomen waarvoor geen andere vorm van dekking bestaat, dienen we te onderzoeken hoe het totaal aan risico's binnen programma 3 zich verhoudt tot de hoogte van de reserve. Alleen voor zover de risico's het reservebedrag overstijgen, tellen zij mee in de berekening van het weerstandsvermogen.

In de Auditcommissie is de mogelijkheid aan de orde gesteld om het deel dat binnen de reserve Sociaal domein ter afdekking van de risico's van programma 3 dient, over te hevelen naar de Algemene reserve. Momenteel bedraagt het totaal van de risico's € 1.122.500. Bij het opstellen van de begroting 2017 was dit € 1.159.000.

De verhouding tussen de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit binnen de afgesproken bandbreedte ziet er op peildatum 1 januari 2017 als volgt uit:

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2015	Begroting 2016
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 36.305	€ 39.586	€ 42.064	€ 42.740
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit (totaal risico's)	€ 4.155	€ 2.726	€ 4.419	€ 4.602
Weerstandsvermogen ondergrens	8,7	14,5	9,5	9,3
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,43)	€ 5.942	€ 3.898	€ 5.355	€ 5.577
Weerstandsvermogen bovengrens	6,1	10,2	7,9	7,7

Uit de tabel blijkt dat er ook bij de jaarafsluiting 2016 voor de risico's ruimschoots dekking is vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit, gemeten naar de huidige afspraken omtrent de bandbreedte. Uitgaande van de ondergrens kunnen de risico's 8,7 maal gedekt worden. Bij de bovengrens is dit 6,1 maal.

7. Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het

Besluit begroting en verantwoording (BBV) sinds kort voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- a. netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- b. solvabiliteitsratio
- c. grondexploitatie
- d. structurele exploitatieruimte
- e. belastingcapaciteit

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Hieronder wordt per kengetal uitgelegd welke verhouding wordt uitgedrukt.

a. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is, valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

b. solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

c. grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

d. structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

e. belastingcapaciteit

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een eventuele financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of waarin er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Dit gebeurt door de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven.

In onderstaande tabel geven we de kengetallen en hun verloop weer.

Kengetal	Verslag	Begroting	Verslag
	2015	2016	2016
a1. netto schuldquote	78%	89%	65%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd	76%	76%	65%
b. solvabiliteitsratio	37%	37%	39%
c. grondexploitatie	-5,5%	3,43%	-9,30%
d. structurele exploitatieruimte	1,19%	0,00%	8,29%
e. belastingcapaciteit	93,72%	95,53%	94,33%

Voor een beoordeling van de financiële positie moeten de kengetallen in samenhang en in historisch perspectief worden gezien. Bij de netto schuldquote zien we dan een dalend verloop, waarmee duidelijk wordt dat onze schuldenlast de goede kant op gaat. De solvabiliteitsratio die eerst nog iets afnam, als gevolg van in het verleden gepleegde investeringen, is nu weer licht gestegen. De belastingcapaciteit vertoont een redelijk stabiel verloop en er is nog enige ruimte voor een eventueel noodzakelijke lastenverhoging. De structurele exploitatieruimte gaat ook weer de goede kant op. Al deze ontwikkelingen passen binnen onze doelstelling van een gezond huishoudboekje. We zien ook dat de structurele grondexploitatie een afnemend verloop heeft. Doordat enkele grondexploitaties met een positieve bijdrage zijn afgesloten leidt de verliesvoorziening Defensie-eiland tot een negatief percentage. Al met al is de conclusie dat onze financiële en vermogenspositie zich de goede kant op ontwikkelen en zij ons voldoende sturingsruimte bieden.

PARAGRAAF 4 BEDRIJFSVOERING

1. **Wat is het doel van deze paragraaf?**

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen. Vraagstukken waar het college zich dagelijks mee bezighoudt. Er zijn ook thema's die de kaderstellende rol van de raad raken. Deze paragraaf gaat daarop in.

2. **Speerpunten**

Organisatieontwikkeling

In het domeinplan Organisatieontwikkeling waren diverse opgaven ondergebracht die betrekking hebben op de ontwikkeling en samenhang van de organisatie als geheel.

De eerste opgave was gericht op ontwikkeling. In dat kader is in september 2016 de Organisatievisie 2020: De WOW factor! vastgesteld. De visie geeft richting en focus aan ontwikkeling: de organisatie gaat werken aan het verbazen, verrassen en verwonderen van de stakeholders: samenleving, bestuur en medewerkers. Meer concreet is in het kader van ontwikkeling in mei 2016 het Management Development traject 'aan het stuur' gestart, waarin leidinggevend in negen modules werken aan persoonlijk leiderschap, cultuur als aanjager van verandering, leiderschap bij verandering en het geven van feedback. Bij de module cultuur als aanjager van verandering heeft een grotere groep betrokken medewerkers meegedaan ('schaduw MD groep'). Voorts zijn in september 10 collega's aan de slag gegaan met een persoonlijk ontwikkeltraject in de kopgroep FLOW. Ook is een online training communicatieve vaardigheden aangeboden (via 'Traintool') waaraan ongeveer 30 medewerkers hebben deelgenomen. In het najaar zijn 12 medewerkers geselecteerd die worden opgeleid tot facilitator. Na een intensieve opleiding gaan zij de werkvloer helpen om de overlegvormen van de gemeente eens tegen het licht te houden. Zijn er slimmere en meer eigentijdse vormen van communicatie te bedenken die meer aansluiten bij de WOW-factor?

De tweede opgave was gericht op flexibiliteit en integraliteit en kreeg vorm in het project 'opgavengestuurd werken'. Hierin is verkend of deze werkwijze ons kan helpen om integraler, resultaatgericht en meer samen met onze inwoners te werken aan het oplossen van maatschappelijke problemen. De resultaten van deze verkenning zijn dusdanig dat wij hebben besloten te onderzoeken hoe dit verder vorm kunnen geven in de organisatie met als doel o.a. dat we hiermee de capaciteit en talenten van de organisatie nog beter kunnen benutten. Dat zal niet zonder consequenties voor de medewerkers zijn: bij het opgavengestuurd werken is niet de organisatie, maar de aard van de opgave leidend. Dat biedt de medewerkers een uitdagende werkomgeving en volop kansen, maar zal van hen ook een grotere flexibiliteit en een bredere inzetbaarheid vragen.

De derde opgave betrof samenwerken. Dit was het onderwerp van het project 'Woerden zegt Ja, tenzij...' waarin vanuit een positieve grondhouding wordt gereageerd op initiatieven van inwoners en inwoners vanuit die grondhouding betrokken worden bij gemeentelijke (beleids)initiatieven. Medewerkers in de rol van initiatiefbegeleiders zijn ingezet als 'olierietjes', zij helpen collega's in de omgang met inwonersinitiatieven. Op deze manier is omgegaan met onder andere de verkeersvisie, het recreatiebeleid, het visbeleid, speelbos Molenvliet en het dierenwelzijnsbeleid. Er is ervaring opgedaan met het instrument loting (verkeersvisie) en het digitale interactietool ikbenwoerden.nl. De initiatiefbegeleiders werken nauw samen met de wijk- en dorpsambtenaren, de ogen en oren in de wijken en buurten. Wat betreft interne samenwerking is het domeingericht werken verder ontwikkeld en verbeterd. Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor een directierapportage waarin richting woerden en Oudewater gerapporteerd wordt over de voortgang. Onder andere door maandelijkse domeinoverleggen is de resultaatgerichtheid vergroot en de onderlinge samenwerking

Het nieuwe werken.

In 2016 is exact volgens planning de tijdelijke huisvesting opgeleverd met 244 (reguliere Arbo) werkplekken (uitgaande van een flexfactor van 0,7). Medewerkers hebben geen vaste werkplek meer en de tijdsregistratie (klok) is afgeschaft, medewerkers bespreken resultaten en planning met teammanager. Op het gebied van ICT zijn alle werkplekken voorzien van dubbele beeldschermen en thin clients. Alle medewerkers zijn voorzien van mobiele smart telefoon en 80 medewerkers van een Chrome book laptop. In 2016 zijn alle papieren dossiers (exclusief 1 meter plank) die bij teams op de kamers stonden gedigitaliseerd. Ook de interne en externe post is gedigitaliseerd, onder meer door de introductie van de digitale handtekening waar dat kan. Het printen is hiermee sterk gereduceerd. Het archief is tijdelijk verhuisd naar Leiden en Oudewater.

Personeelsbeleid

2016 is een ambitieus jaar geweest. Resultaten zijn: de facilitatorspool, traintool, ROP en beoordelingscyclus, Workforce, introductieprogramma, , traineeprogramma en een opzet voor een talentenscan. Via Workforce hebben alle collega's de mogelijkheid om de eigen personalia aan te passen. Wijzigingen en declaraties kunnen volledig digitaal worden ingediend. In een nieuw ontwikkeld introductieprogramma staat de nieuwe medewerker centraal, kan hij zich de omgeving in korte tijd eigen maken en wordt hij door het eigen team (in een soort buddy-rol) een jaar lang begeleid.

Planning & control

De sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie verloopt via de PDCA-cyclus: Plan, Do, Check, Act. Het afgelopen jaar is veel energie gestoken in de modernisering van de bedrijfsvoering. Er zijn domeinplannen gemaakt – uitwerkingsplannen van de begroting ten behoeve van de sturing door college en directie – waarin inzichtelijk is gemaakt welke personele inzet noodzakelijk is om alle bestuurlijk gewenste resultaten te behalen. Deze worden maandelijks besproken, eventuele afwijkingen op de te behalen resultaten en planning worden in domeinrapportages opgenomen. Door middel van de domeinrapportages en de bestuursrapportage wordt getoetst of de resultaten worden gerealiseerd op basis waarvan het gemeentebestuur kan bijsturen. Deze werkwijze vereist beschikbaarheid van goede informatie.

Informatiebeleid

Het informatiebeleidsplan d.d. 2014 geeft inzicht in de samenhang tussen de organisatiestructuur, de informatiearchitectuur en de technische infrastructuur, en vormt het kader bij het beoordelen van investeringen op het gebied van de informatievoorziening.

Ook het informatieveiligheids- en privacybeleid is geformuleerd. Op basis daarvan zijn maatregelen genomen die zorgen voor beschikbaarheid van correcte en volledige informatie waar en wanneer gebruikers die nodig hebben, en voor het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden. Verbetering van dienstverlening, informatieveiligheid en privacy zijn geen eindige trajecten maar zaken die voortdurende doorontwikkeling vereisen; zeker gezien de overstap naar Het Nieuwe Werken. Integratie van informatie en gemeenschappelijk gegevensgebruik zijn de komende jaren de belangrijkste speerpunten. In samenwerking met het programma Dienstverlening als onderdeel van de organisatievisie 2020 werken wij aan de verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Hiertoe nemen wij onze ICT architectuur opnieuw onder de loep en verbeteren onze informatiestromen.

Ook op het gebied van informatiemanagement worden stappen gezet. De interne en externe informatiestromen worden verbeterd, bijvoorbeeld door papierloos werken en het opzetten en verbeteren van het gegevensmagazijn. Een ander belangrijk onderdeel betreft de doorontwikkeling van business intelligence, waardoor betere stuurinformatie beschikbaar komt. De projecten in het kader van e-NUP (Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid), zoals de modernisering van de GBA (Gemeentelijke BasisAdministratie), zijn afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Deze worden nauwgezet gevolgd en zodra dat vereist en mogelijk is, haken we erop in.

De processen voor het ontvangen en verzenden van post zijn herzien, waardoor het papierloos werken in 2016 is gerealiseerd. Daarnaast zijn i.v.m. onze tijdelijke huisvesting kilometers aan papieren dossiers overgebracht naar een (eveneens tijdelijke) archiefwaardige locatie. In 2016 is een meldplicht datalekken opgenomen in de Wet bescherming persoonsgegevens. Veel aandacht is besteed aan de vergroting van de bewustwording (awareness) bij de medewerkers op dit punt – aan alle teams zijn presentaties gegeven. Verder is SIEM-software (Security Information and Event Management) in gebruik genomen waarin procedures, documenten en aanwezige persoonsregistraties ondergebracht zijn.

De DigiD-audit is opnieuw met positief resultaat doorlopen. De website Woerden.nl, die in april 2016 in de lucht ging, voldoet aan de Webrichtlijnen 2.0 en heeft kwalificatie AA ontvangen. Slechts 5 andere gemeenten hebben deze kwalificatie. Over het project Cumulus kunt u lezen bij programma 3. De voorbereiding van toetreding tot de ICT-coöperatie Beware is gestart. De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is in gebruik genomen. Hiermee worden de gegevens over gebouwen, water, wegen en groen inzichtelijk gemaakt via de website pdok.nl, Publieke Dienstverlening Op de Kaart. Er is een aanzet gemaakt om aan te sluiten op de Landelijke Voorziening WOZ (LVWOZ) waarmee het mogelijk wordt om de WOZ-waarde van alle woningen van de gemeente Woerden online te bekijken. Met de implementatie van Samba4 is het fundament van onze ICT vervangen. Hiermee werd het mogelijk om diverse hard- en software te implementeren om Het Nieuwe Werken mogelijk te maken. Dit is gebeurd per 1 november; tegelijkertijd is de gehele organisatie verhuisd naar de tijdelijke huisvesting.

Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor jaarlijkse interne toetsing van de bestuurlijke informatievoorziening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler voor het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering, maar ook voor het bijsturen en afleggen van verantwoording. Jaarlijks wordt een plan van aanpak verbijzonderde interne controle opgesteld waarin staat wat onze ambitie is voor het komende controlejaar, welke processen worden beoordeeld en op welke wijze. Deze verbijzonderde interne controle (hierna VIC) wordt door de gemeente zelfstandig uitgevoerd. Uitgangspunt is dat een maximale aansluiting wordt gerealiseerd met de door de externe accountant te verrichten werkzaamheden.

In 2016 heeft de VIC conform het interne controleplan plaatsgevonden. Wel heeft door capaciteitsgebrek het merendeel van de controles later in het jaar plaatsgevonden dan gebruikelijk en is daarvoor deels externe capaciteit ingehuurd. In 2016 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een dynamische controle op basis van een risicoanalyse. Dit wordt in 2017 voortgezet, doel: betere spreiding van de VIC zodat tijdig bijgestuurd kan worden als daartoe aanleiding is.

Communicatie

2016 stond in het teken van Woerden zegt ja, tenzij....., een werkwijze met een sterke communicatie-component. Het college geeft hiermee invulling aan de bestuurlijke wens om meer naast de inwoners te staan: geen directieve overheid, maar een faciliterende overheid. Daarmee legt het bestuur ook de verantwoordelijkheid sterker bij de inwoners. Het gaat immers om hún samenleving. In de praktijk gaat het om concrete begeleiding van inwonersinitiatieven en het zo vroeg mogelijk betrekken van inwoners bij vraagstukken waarvoor de gemeente zich gesteld ziet. Waar mogelijk worden zaken volledig in handen van inwoners gelegd. In 2016 is een pool van initiatiefbegeleiders van start gegaan. Zij begeleidde een tiental initiatieven van inwoners. Een aantal loopt door tot in 2017. Daarnaast worden vanuit het wijkgericht werken initiatieven begeleid. Communicatieadviseurs en initiatiefbegeleiders richtten zich in hun advies en ondersteuning op collega's die deze vernieuwde aanpak moeten realiseren.

2016 was een jaar van werkenderwijs experimenteren, met zowel positieve als negatieve verrassingen. Een opvallend voorbeeld is de ontwikkeling van de verkeersvisie. Hoewel het traject nog niet is afgerond, roept dit al wel meerdere vragen op: Werkt het element loting? Hoeveel inzet kun je verwachten van willekeurige inwoners? Zijn alle onderwerpen geschikt voor deze werkwijze? Wanneer en hoe komen bestuurlijke verantwoordelijkheid en politieke standpunten tot uiting in dit proces?

Woerden zegt ja, tenzij ... loopt als pilot door tot in 2017. De uitgangspunten van deze pilot zijn tevens grondslag voor de nieuwe organisatievisie.

Opvallende communicatieonderwerpen in 2016: huisvesting statushouders, scholenbouw in Harmelen en Kamerik, autoluwe Rijnstraat, crematorium, verkeer op 's Gravensloot, uitvoering werkzaamheden Dorpsstraat Harmelen, invoering nieuw inzamelsysteem restafval, kunststofkorrels in sportvelden, Woerden Werkt!/ Groene Hart Werkt!, diverse woningbouwprojecten.

PARAGRAAF 5 FINANCIERING

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) in werking getreden. Volgens het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeente is de gemeente verplicht om een zogenoemde treasuryparagraaf op te nemen in de begroting en de jaarrekening.

Ook zijn de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen. De recentste versie van ons treasurystatuut is door het college vastgesteld op 16 december 2014. Treasury wordt gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. De decentrale overheden zijn op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Deze wet verplicht gemeenten om hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk. Dit verplicht schatkistbankieren is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Vanaf januari 2014 wordt het rekening-courantsaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk (de schatkist).

Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen, is er een drempelbedrag dat buiten de rijkschatkist mag worden gehouden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting, met een minimum van € 250.000. Het drempelbedrag voor de gemeente Woerden bedraagt € 847.500 in 2016. In 2016 zijn diverse bedragen geboekt van de rekening courant naar de schatkistrekening. De grootste boekingen kwamen voort uit de opbrengst van de grondverkoop in Breeveld en de ontvangst van de BTW uit het BTW-compensatiefonds.

Het saldo van het schatkistbankieren was per 31-12-2016 nihil.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000).

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.579	465	519	388
Ruimte onder het drempelbedrag	-	382	328	459
Overschrijding van het drempelbedrag	1.732	-	-	-

Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Woerden gedurende het 1^e kwartaal van 2016 boven haar drempelbedrag heeft geopereerd. Dit is ontstaan doordat het banksaldo van de BNG niet automatisch werd afgeroomd naar de rekening van het schatkistbankieren. Vanaf het 2^e kwartaal gebeurde dit wel en is de gemeente onder het drempelbedrag gebleven.

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1-1-2016 € 208,2 miljoen en per 31-12-2016 € 202,7 miljoen.

Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1-1-2016 € 88,4 miljoen en per 31-12-2016 € 89,7 miljoen.

De stand van de eigen reserves en voorzieningen is op 1-1-2016 € 84,8 miljoen en op 31-12-2016 € 75,9 miljoen. Beide bedragen zijn excl. Verliesvoorziening Defensie-eiland. Deze stand kan wijzigen als gevolg van de definitieve cijfers sociaal domein 2016.

Risicobeheer

Er wordt gestreefd naar het beheersen van risico's. Onder risico's wordt verstaan renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Koers- en valutarisico's spelen in Woerden geen enkele rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente Woerden neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens.

Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winst oogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij te verwaarlozen. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Onderstaande tabel geeft weer de boekwaarde van de aandelen en het ontvangen dividend in 2015.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2016	Dividend- uitkering
Aandelen BNG	€ 279.531	€ 125.665
Aandelen Vitens	€ 72.902	€ 172.511
Totaal	€ 352.433	€ 98.176

De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen gesteld in de Wet Fido.

Uit voorgaande blijkt dat de kredietrisico's die de gemeente Woerden loopt over haar treasury-activiteiten gering zijn.

De te beheersen renterisico's op grond van de Wet FIDO uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld.

Kasgeldlimiet

Voor de financiering van activiteiten doen gemeenten een beroep op de kapitaalmarkt, voor zover financiering uit eigen middelen niet mogelijk is. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden.

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal € 109 miljoen (gemeente Woerden) met een minimum van € 300.000 (art. 3 lid 2 Wet Fido).

Met ingang van 2009 is het provinciaal toezicht ingebed in het reguliere begrotingstoezicht. De informatie over de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt opgenomen in de bij de begroting en het jaarverslag behorende financieringsparagraaf.

Voor overschrijding van de kasgeldlimiet bestaat een meldplicht. Voor Woerden is de kasgeldlimiet € 9,2 miljoen. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de gemeente dit aan de toezichthouder melden. Daarbij dient te worden aangegeven wanneer weer aan deze limiet wordt voldaan. Zolang niet aan dit wettelijk criterium wordt voldaan moeten de gegevens over de vlottende schuld weer elk kwartaal naar de toezichthouder worden gestuurd. Per 31-12-2016 is het opgenomen bedrag aan kasgeld € 15 miljoen. Dit betekent dat de kasgeldlimiet met € 5,8 miljoen is overschreden. De limiet wordt overschreden per 12 december 2016. De verwachting is dat per 1 juli 2017 de limiet niet meer overschreden zal worden door verbetering van de liquiditeitspositie door de ontvangst uit het BTW-compensatiefonds.

In 2016 zijn onderstaande kasgeldleningen aangetrokken:

Bedrag	Periode	Rente- percentage	Geldgever
7.500.000	01-12-2015 t/m 01-04-2016	0,10%	BNG
7.000.000	01-12-2015 t/m 01-07-2016	0,10%	BNG
3.500.000	20-05-2016 t/m 03-06-2016	-/- 0,10%	BNG
4.500.000	16-08-2016 t/m 15-09-2016	-/- 0,25%	BNG
5.000.000	15-09-2016 t/m 17-10-2016	-/- 0,25%	BNG
5.500.000	14-10-2016 t/m 30-12-2016	-/- 0,25%	BNG
1.500.000	14-10-2016 t/m 31-10-2016	-/- 0,25%	BNG
3.500.000	11-11-2016 t/m 30-12-2016	-/- 0,25%	BNG
8.000.000	30-12-2016 t/m 31-01-2017	-/- 0,20%	BNG
7.000.000	19-12-2016 t/m 03-07-2017	-/- 0,10%	BNG

Bij het aantrekken van kasgeldleningen in 2016 heeft de gemeente Woerden een rentevergoeding ontvangen i.p.v. betaald.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

De renterisiconorm stelt dus een kader voor een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering zo veel mogelijk wordt voorkomen. Hierdoor kan in enig jaar niet een onevenredig groot deel van leningenportefeuille worden geherfinancierd, zodat het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt.

Het percentage van de risiconorm wordt genomen van het begrotingstotaal. Daaronder wordt verstaan het totaal van de lasten op de begroting. De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij behoeven zich niet aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen. Deze situatie is voor de gemeente Woerden van toepassing.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen handelt de gemeente rechtmatig. Zoals gezegd is deze situatie niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Langlopende geldleningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van het saldo van de langlopende geldleningen met gemiddeld rentepercentage.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2002	19.446.885	7,29%	6,00%
1-1-2003	27.967.741	5,64%	5,50%
1-1-2004	33.285.655	4,96%	5,00%
1-1-2005	43.667.365	4,62%	4,75%
1-1-2006	51.202.322	4,46%	4,75%
1-1-2007	48.236.279	4,46%	4,75%
1-1-2008	53.269.177	4,42%	4,75%
1-1-2009	69.385.943	4,53%	4,50%
1-1-2010	65.573.368	4,53%	4,50%
1-1-2011	61.878.755	4,52%	4,25%
1-1-2012	70.525.129	4,43%	4,25%
1-1-2013	83.971.193	4,11%	3,75%
1-1-2014	83.658.793	3,92%	3,75%
1-1-2015	97.158.525	3,16%	3,75%
1-1-2016	88.417.993	3,52%	3,75%
31-12-2016	89.656.052	3,51%	3,75%

De rentelast van langlopende geldleningen voor 2016 bedraagt € 3.107.119.

In 2016 is er een langlopende geldlening aangetrokken van € 10.000.000 tegen 0,75% rente met een looptijd van 10 jaar.

Grote uitgaven zijn gedaan in het kader van:

- reconstructie/verharding diverse wegen € 4,6 miljoen
- investering randwegen € 3,8 miljoen
- rioolinvesteringen € 3,0 miljoen
- vervanging beschoeiingen/oeveren € 1,7 miljoen
- vervanging bruggen € 1,1 miljoen
- renovatie/verbouw stadhuis € 0,9 miljoen

In onderstaand overzicht worden de mutaties in de leningenportefeuille aangegeven voor 2016:

Stand per 1 januari 2016	€ 88.417.993
Bij: opgenomen geldlening 2016	€ 10.000.000
Af: aflossingen in 2016	€ 8.761.940
Stand per 31 december 2016	€ 89.656.053

Het genoemde bedrag aan aflossingen betreft de reguliere aflossingen. Er zijn geen geldleningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing.

Rentepercentage

Conform de vastgestelde uitgangspunten is in de jaarrekening 2016 uitgegaan van een renteomslagpercentage van 3,75 (grondbedrijf 2,17, conform BBV). De rentelasten worden volledig toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen.

Verwachting voor 2017 en 2018

De financieringskosten (en eventueel) opbrengsten voor een gemeente hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt. Het al dan niet aantrekken van langlopende geldleningen is afhankelijk van ontwikkelingen op het gebied van grondexploitatiegebieden en (grote) investeringen.

De rente lijkt zich op zowel de geld- als kapitaalmarkt op een laag peil te stabiliseren, hoewel de ontwikkeling van rentetarieven altijd een bepaalde mate van onzekerheid kent.

Gelet op de lijst van lopende en komende investeringen zoals verbouw stadshuis, reconstructies/ verhardingen, vervanging bruggen, vrijval riolering en diverse verkeersmaatregelen zal het aantrekken van (kas)geldleningen onvermijdbaar zijn.

PARAGRAAF 6 KAPITAALGOEDEREN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, civiele kunstwerken), voorzieningen (groen, openbare verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, civiele kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden, begraafplaatsen en gebouwen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Woerden gewerkt met beheerplannen waarin, gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming gemaakt van de kosten. Daarbij worden die kosten van onderhoud gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie);
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie of via investering);
- vervangingen/renovaties (dekking kosten via kapitaalkrediet);

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van 5 tot 10 jaar.

3. Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

Integrale openbare ruimte

In de afgelopen jaren is fors bezuinigd op de middelen die beschikbaar waren voor het onderhoud van de producten in de fysieke openbare ruimte. Vanuit de ervaringen met onderhoudsniveau C is vast te stellen dat het onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte in een paar jaar achteruit loopt. Dit heeft geleid tot een versnelde behoefte/noodzaak van groot onderhoud. De externe IBOR-evaluatie van mei 2015 heeft dit duidelijk gemaakt. De gemeenteraad heeft voor de zomer van 2015 kennisgenomen van dit rapport en van onze plannen om de openbare ruimte weer op orde te krijgen. Hierbij is aangegeven dat er structureel en incidenteel extra geld nodig is om de kwaliteit te verhogen en op een hoger kwaliteitsniveau te houden.

In de begroting van 2016 is een structurele verhoging van het onderhoudsbudget van € 1,5 miljoen opgenomen, wat noodzakelijk is om het onderhoud naar een hoger niveau te tillen. Het bedrag betreft de verhoging van de onderhoudsbudgetten van verharding, groen, bruggen en beschoeiingen. Daarnaast zijn voor de periode 2016 tot en met 2019 incidenteel extra middelen 'de 13 miljoen' beschikbaar gesteld om te kunnen investeren in groot onderhoud en reconstructies met als doel de achterstanden in de openbare ruimte adequaat aan te kunnen pakken: in 2016 was dit € 2,5 miljoen. Hiermee zullen meer locaties die op dit moment kwaliteitsniveau D en C hebben naar B en C worden gebracht; volledige renovatie zal altijd een A-kwaliteit opleveren. In een aantal gevallen zijn de beschikbare middelen die nodig zijn voor onderhoudskwaliteit C onvoldoende, zoals bij verharding, groen en beweegbare bruggen. Ook is de openbare ruimte niet overal ingericht voor niveau C, wat wel noodzakelijk is om beheer op kwaliteit C in de toekomst betaalbaar te houden.

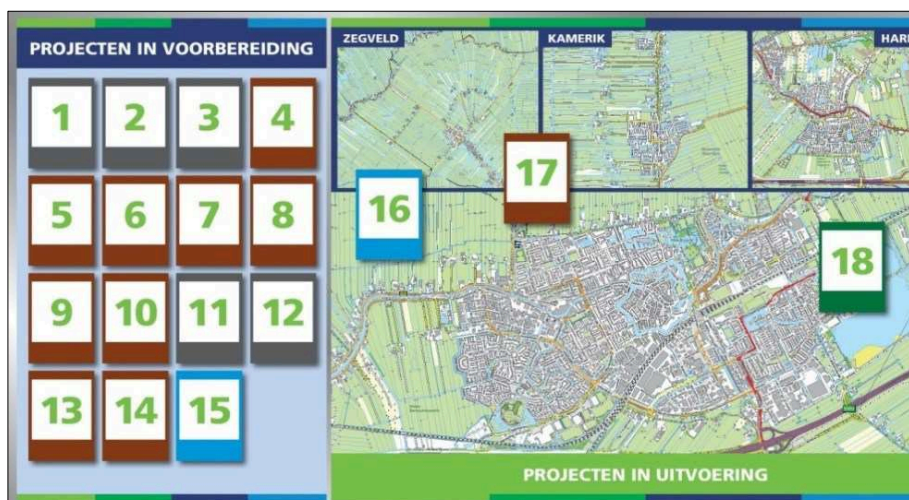
De kwaliteitsniveaus zijn in financiële zin doorvertaald in de begroting. Onderstaande tabel geeft weer wat de begrote budgetten waren voor onderhoud (interne uren en kosten derden), vervanging en reconstructie.. De vervangings- en reconstructiemaatregelen werden daarbij gedeeltelijk via investeringen gefinancierd.

Uitgaven Openbare ruimte	Onderhoud 2016	Overig	Vervanging / reconstructies	Totaal 2016
A. IBOR				
0. Structurele verhoging kwaliteitsbehoud IBOR	€ 1.500	€ -	€ 2.500	€ 4.000
1. Verharding	€ 1.811	€ 1.681	€ 2.690	€ 6.182
2. Groen, onkruid op verharding				€ -
Groen (vervanging binnen exploitatie)	€ 2.337	€ 142	-	€ 2.478
Onkruid op verharding	€ 279	€ -	-	€ 279
3. Straatmeubilair, incl OV	€ 1.601	€ 8	€ -	€ 1.609
4. Spelen	€ 243	€ 260	€ 160	€ 663
5. Beschoeiing	€ 387	€ 603	€ 1.200	€ 2.190
6. Civiele kunstwerken	€ 232	€ 613	€ 800	€ 1.644
Subtotaal	€ 8.388	€ 3.307	€ 7.350	€ 19.045
B. Riolering	€ 2.484	€ 1.716	€ 3.824	€ 8.025
C. Baggeren	€ 452	€ 3	-	€ 455
D. Sportvelden	€ 483	€ 687	€ 710	€ 1.880
Verbeterorganisatie		€ 500	€ -	€ 500
TOTAAL	€ 11.808	€ 6.213	€ 11.884	€ 29.904
Bedragen maal 1.000 in euro				

Daarnaast zijn investeringen opgenomen die worden afgeschreven. In de tweede kolom staan de investeringen 2016 in duizenden euro's. In dit overzicht is tevens een bedrag van € 500.000 opgenomen voor organisatieverbetering conform de IBOR-evaluatie van 2015.

Inhaalslag 'de 13 miljoen' (Stand op 01-02-2017)

Onderstaande illustratie geeft inzicht in de stand van het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Er is 13 miljoen euro beschikbaar gesteld om projecten in de openbare ruimte aan te pakken. Alle projecten die vallen onder de '13 miljoen inhaalslag' zijn met gekleurde bordjes weergegeven. Het doel is om alle bordjes van links (in voorbereiding) via midden (in uitvoering) naar rechts (gereed) over te brengen. In het stadhuis hangt het fysieke bord. Als een project is afgerond verplaatsen we de bordjes. Conform afspraak met de gemeenteraad hangen in 2019 (laatste jaar inhaalslag) alle bordjes aan de rechterkant.

In het verleden is er flink bezuinigd op het onderhoud van de openbare ruimte. Hierdoor ging de kwaliteit hard achteruit. Dit leidde in 2015 tot een versnelde behoefte aan groot onderhoud of vervanging. Na de IBOR-evaluatie (Integraal Beheer Openbare Ruimte) in 2015 werd duidelijk

PROJECTEN IN VOORBEREIDING

- 1 Molenvlietbaan
- 2 De Eem
- 3 De Zaan
- 4 Jan van Scorelstraat
- 5 Frans Halsstraat
- 6 Oostsingel/Oostlaan (fase 2)
- 7 Koningshof
- 8 Vogelbuurt (fase 3 & 4)
- 9 Slotenbuurt
- 10 Molenbuurt
- 11 De Joncheerelaan
- 12 Kromwijkerkade
- 13 Voorhuis
- 14 De Kanis
- 15 Bruggen (beweegbare)

PROJECTEN IN UITVOERING

- 16 Bruggen (vast)
- 17 Jan Steenstraat
(Anthonie van Dijkstraat)
- 18 Bomen

AFGERONDE PROJECTEN

- 19 Harzstraat
- 20 Hollandbaan
- 21 Houtdijk
- 22 Overzicht/Spijkerlaan
- 23 Oostsingel/Oostlaan (fase 1)
- 24 Begraafplaats Kamerik
- 25 Prins Hendrikkade
- 26 De Regge

hoeveel achterstallig onderhoud er was en het bijbehorende miljoenentekort. In bovenstaande illustratie ziet u welke projecten we uitvoeren binnen de inhaalslag openbare ruimte. Deze projecten stonden al langer op het wensenlijstje, maar vanwege onvoldoende geld liet uitvoering op zich wachten. Naast deze projecten voert de gemeente ook op andere locaties werkzaamheden uit. Deze staan in het Meerjarig OnderhoudsPlan (MOP), die we aan de hand van het Woerdens Model bepalen.

Het Woerdense Model

Om inzicht te krijgen in de (belangrijkste) werkzaamheden, heeft de gemeenteraad eind 2015 besloten te gaan werken met het Woerdens Model. Dit model helpt projecten in de openbare ruimte in volgorde van belangrijkheid te plaatsen en in te plannen (voor zover de financiën dit toelaten). Hierdoor is het duidelijk welke werkzaamheden we waar en wanneer gaan uitvoeren en welke (nog) niet.

Prioriteit bepalen

Basis van het Woerdens Model zijn vijf criteria waar per project een score voor gegeven wordt. Aan de hand van een voorbeeld – een weg – lichten we deze criteria toe:

- Functieverlies: als de weg zoveel verzakt is en scheuren bevat dat de veiligheid van weggebruikers in gevaar komt, dan spreek je van ernstig functieverlies.
- Kapitaalsvernietiging: het aanleggen van een weg kost veel geld. Door periodiek groot onderhoud aan een weg voorkom je dat de weg zo slecht wordt dat alleen complete vervanging nog maar mogelijk is. Onderhoud voorkomt dus kapitaal vernietiging.
- Synergie: rioolrenovatie biedt ook kansen om de weg en omringend groen aan te pakken. Dit gezamenlijk oppakken van meerdere projecten is efficiënter in kosten en tijd (=synergie).
- Wensen bewoners, bestuur en andere overheden (provincie, waterschap of Rijkswaterstaat).
- Beleidskeuze/omvorming: het opknappen van de weg draagt bij aan het behalen van de beleidsdoelen (vastgesteld door de raad).

Er zijn in totaal maximaal 30 punten te behalen per project. Projecten met 21 tot 30 punten hebben een zeer hoge prioriteit.

Verbeterslag in de organisatie

Naast extra geld voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het verhogen van het onderhoudsniveau van C naar B (meer informatie hierover leest u in het artikel 'Van C naar B?') heeft de gemeenteraad voor de begroting 2016-2019 extra geld vrijgemaakt voor een verbeterslag in de organisatie. In het stadhuis werken we aan het creëren van het WOW! gevoel in de openbare ruimte. Dit betekent dat de bewoners en ondernemers zichtbare verbetering van de openbare ruimte kunnen verwachten. De reactiesnelheid op een melding of een klacht is bijvoorbeeld aangescherpt naar binnen 48 uur. Daarnaast is er ingezet op het omvormen van inhuur naar eigen personeel en geïnvesteerd in opleiding en coaching.

Per aspect/productgroep gaan we kort in op de belangrijkste aandachtspunten.

Verharding (wegen), straatreiniging en gladheidsbestrijding

A) Beleid

Voor het wegenonderhoud wordt op basis van de inspectie uit de zomer 2014 en de uitwerking in 2015 met (her)inspecties het benodigde onderhoud bepaald. Hierin zijn de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Er is een onderhoudsachterstand. Deze wordt met voornamelijk veroorzaakt door de zettingen die in bepaalde gedeeltes van de gemeente hebben plaatsgevonden. Vanuit de IBOR-evaluatie is aangegeven dat met name voor verhardingen extra structurele middelen noodzakelijk zijn, welke onderdeel uitmaakt van de structurele verhoging van het onderhoudsbudget IBOR. In 2016 tot en met 2019 is de toekenning naast het reguliere bedrag voor vervanging en reconstructies aan investering een extra bedrag noodzakelijk welke onderdeel uitmaakt van de verhoging van het investeringsbudget IBOR.

Het wegonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen, civiele kunstwerken, beschoeiingen en riolering). De in de tabel opgenomen budgetten zijn inclusief het opheffen van de verharding.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de verharding, straatreiniging en gladheidbestrijding zijn in 2016 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Investing verharding (wegen)	Begroting	Jaarrekening
Krediet verharding 2015	€ 125.000	€ 128.000
Krediet verharding 2016	€ 2.690.000	€ 2.600.000
Krediet inhaalslag verharding 2016	€ 1.750.000	€ 1.509.000
TOTAAL	€ 4.565.000	€ 4.237.000

Boven op de uitgaven van de kredieten 2016 zijn verplichtingen aangemaakt voor de overlopende werken reconstructie Slotenbuurt in Zegveld, reconstructie De Kanis en reconstructie Jan Steenstraat fase 2 in Woerden. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste half jaar van 2017 afgedaan.

Exploitatie verharding (wegen)	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 1.151.000	€ 1.151.000
Jaarrekening werken	€ 1.411.000	€ 1.310.000
Interne uren	€ 768.000	€ 760.000
TOTAAL	€ 3.330.000	€ 3.221.000

De invoering van het MOOR systeem (Melding Opbreking Openbare Ruimte) heeft exponentieel meer inkomsten (leges en degeneratievergoeding) gegenereerd door de online meldingsverplichting van derden die in de openbare ruimte werken (kabel- en leidingbedrijven). De vergunningverlening verloopt door dit systeem sneller en adequater. De hogere inkomsten zijn ingezet om de degeneratie van de verharding (nazakking van de gaten en sleuven) te herstellen.

In 2016 zijn de volgende projecten in voorbereiding / participatie gestart:

- Start onderzoek Achterstraat (Woerden);
- Start onderzoek rotonde Europabaan (Woerden);
- Start onderzoek De Joncheerelaan (Harmelen);
- Voorbereiding en participatietraject Westdampark (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject Singel (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject Vogelbuurt fase 3 en 4 (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject Molenbuurt (Harmelen);
- Voorbereiding en participatietraject Kromwijkerkade (Woerden);
- Vervolg voorbereiding en participatietraject De Kanis;
- Vervolg voorbereiding en participatietraject Slotenbuurt (Zegveld);
- Vervolg voorbereiding en participatietraject Nijverheidsbuurt (Zegveld);
- Vervolg voorbereiding en participatietraject verbeteren doorstroming Woerden-West (Woerden);
- Start uitvoering reconstructie Jan Steenstraat fase 2 (Woerden);

In 2016 zijn de volgende werken gerealiseerd/opgeleverd:

- (Groot) onderhoud asfaltverharding en elementenverharding;
- Afronden herinrichting Dorpsstraat (Harmelen);
- Afronden reconstructie Hazelaarstraat/Berberisstraat (Woerden);
- Afronden reconstructie Overzicht/Spijkerlaan (Kamerik);
- Afronden reconstructie Oostsingel/Oostlaan fase 1 (Woerden);
- Afronden reconstructie Prins Hendrikkade (Woerden);
- Afronden groot onderhoud Geestdorp (Woerden);
- Afronden groot onderhoud Begraafplaats Van Teijlingenweg (Kamerik);
- Afronden groot onderhoud Waardsedijk (Woerden);
- Afronden groot onderhoud Wulverhorstbaan (Woerden);
- Afronden groot onderhoud De Regge (Woerden);
- Afronden groot onderhoud Harzstraat (Woerden);
- Afronden groot onderhoud Beellanen en Talmalanen (Woerden);
- Afronden groot onderhoud fietspaden Hollandbaan (Woerden);
- Afronden groot onderhoud Middenweg (Zegveld);
- Afronden groot onderhoud Houtdijk (Kamerik).

Straatreiniging:

Exploitatie Straatreiniging	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 34.000	€ 34.000
Jaarrekening werken	€ -387.000	€ -458.000
Interne doorbelasting	€ 431.000	€ 431.000
TOTAAL	€ 78.000	€ 7.000

Straatreiniging onderdeel zwerfafval is conform het IBOR uitgevoerd, kwaliteitsniveau B. Straatreiniging, machinale vegen is met name in de goten achterstand aan het ontstaan. Om de verbetering van C naar B te realiseren, waren daarom extra rondes nodig. Daarnaast is het onderhoud aan de afvalbakken conform het IBOR uitgevoerd. Een aanzienlijk deel van de realisatie is ambtelijk uitgevoerd in samenwerking met FERM Werk uitgevoerd.

Gladheidbestrijding:

Exploitatie Gladheidbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 38.000	€ 38.000
Jaarrekening werken	€ 293.000	€ 290.000
Interne uren	€ 46.000	€ 46.000
TOTAAL	€ 377.000	€ 374.000

Onkruidbestrijding op verharding

Beleid

Vanaf maart 2016 is gebruik van chemische middelen op verharding niet meer toegestaan. In 2015 is een keuze gemaakt voor de chemische vrije methode die we gaan toepassen. Om de IBOR-kwaliteit B te behalen zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld.

Financiën

Uitvoering is gericht op het behalen van niveau B; hiertoe zijn plaatselijk extra rondes gehouden.

Exploitatie Onkruidbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 405.000	€ 350.000
Interne uren	€ 3.000	€ 63.000
TOTAAL	€ 408.000	€ 413.000

Groen en speelvoorzieningen

A) Beleid

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR. Op basis van deze kaders wordt het onderhoud uitgevoerd. In 2014 is aangegeven dat een achterstand betreffende bomen en beplantingen is ontstaan. Voor de achterstand van de bomen zijn extra middelen ter beschikking gesteld. In 2015 zijn deze achterstanden in bomen grotendeels weggewerkt. Gezien het levend materiaal betreft was het ook in 2016 noodzakelijk om extra middelen in te zetten om deze achterstanden weg te werken. Daarnaast is er een plan voor de vervangingsmaatregelen en een groenbeheerplan. Hierbij wordt ook rekening gehouden met diverse andere plannen zoals het groen-blauw-omgevings-plan en het bomenplan. In 2016 is het speelvoorzieningenbeheer conform plan uitgevoerd en is gewerkt aan een nieuw beheerplan conform het aangepaste beleid. Ook is de beeldkwaliteit goed gehandhaafd. Tevens waren er geen grote schades of overige onvoorzienbare zaken waardoor het beheer binnen budget is uitgevoerd.

B) Financiën

Voor het beheer van de speelvoorzieningen zijn in 2016 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Exploitatie Speelvoorzieningen	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 260.000	€ 260.000
Jaarrekening werken	€ 78.000	€ 76.000
Interne uren	€ 159.000	€ 159.000
TOTAAL	€ 497.000	€ 495.000

Investerings Speelvoorzieningen	Begroting	Jaarrekening
Krediet 2015	€ 15.000	€ 14.000
Krediet 2016	€ 160.000	€ 84.000
TOTAAL	€ 175.000	€ 98.000

Boven op de Jaarrekening van de kredieten 2016 zijn verplichtingen aangemaakt voor de overlopende werken. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste half jaar van 2017 afgedaan.

Groen

A) Beleid

In 2014 is het Groenblauw omgevingsplan vastgesteld. Belangrijke voorwaarde daarin is dat het groenbeheer kostenneutraal wordt gewijzigd naar de ambities uit dit beleid. Net als in 2015 is in 2016 gewerkt aan het omvormen van het beheer conform de nieuwe ambities. Zo is het grasbeheer op veel locaties gewijzigd. Met als resultaat vermindering van de meldingen openbare ruimte en binnen het budget. Wanneer het gaat om beeldkwaliteit (IBOR) was het resultaat voldoende (door oponthoud aanbesteding van de bestekken is er een aantoonbare dip/achterstand rond de zomer geweest). Voor de overige onderdelen groen was het IBOR resultaat eveneens voldoende.

B) Financiën

Exploitatie Groenvoorziening	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 40.000	€ 40.000
Jaarrekening werken	€ 1.693.000	€ 1.607.000
Interne uren	€ 1.340.000	€ 1.428.000
TOTAAL	€ 3.073.000	€ 3.075.000

Investerings Groenvoorziening	Begroting	Jaarrekening
Krediet inhaalslag Bomen 2016	€ 250.000	€ 173.000
TOTAAL	€ 250.000	€ 173.000

Boven op de Jaarrekening van het krediet 2016 zijn verplichtingen aangemaakt voor de overlopende werken. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste half jaar van 2017 afgedaan.

Overig meubilair

A) Beleid

Het overige straatmeubilair is conform de doelstellingen vanuit IBOR op niveau B onderhouden. Speciale aandacht kreeg in 2016 het hergebruik van materialen (onderdelen) bij vervanging. Door het standaardiseren middels een modulair systeem van bijvoorbeeld de toegepaste bankjes, hoeft bij het optreden van verrotte planken of rugleuning niet de gehele bank vervangen te worden. Hiermee wordt de levensduur van de bank verdubbeld.

B) Financiën

Voor het onderhoud van het overige meubilair zijn in 2016 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting. Met dekking uit deze budgetten is het meubilair conform de beleidskaders van IBOR onderhouden en vervangen.

Exploitatie Meubilair	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 176.000	€ 177.000
Interne uren	€ 206.000	€ 206.000
TOTAAL	€ 382.000	€ 383.000

Beschoeiingen en duikers

A) Beleid

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn in 2013 geïventariseerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR worden onderhoud en vervanging ingepland. Daarnaast

vormt het Groenblauw-omgevingsplan het inhoudelijke beleidskader voor beschoeiingen en duikers. Prioriteit binnen dit product lag in 2016 bij het vervangen van de beschoeiing van de historische Singel volgens de visie Singel.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de beschoeiingen en duikers zijn in 2016 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend.

Exploitatie Beschoeiingen en duikers	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 548.000	€ 548.000
Jaarrekening werken	€ 181.000	€ 181.000
Interne uren	€ 53.000	€ 53.000
TOTAAL	€ 782.000	€ 782.000

Investerings Beschoeiingen en duikers	Begroting	Jaarrekening
Krediet Beschoeiing 2015	€ 627.000	€ 569.000
Krediet Beschoeiing 2016	€ 1.200.000	€ 1.178.000
Krediet Duikers en drainage 2015	€ 7.000	€ 7.000
Krediet Duikers en drainage 2016	€ 105.000	€ 99.000
TOTAAL	€ 1.939.000	€ 1.853.000

Boven op de Jaarrekening van de kredieten 2016 zijn verplichtingen aangemaakt voor de overlopende werken. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste half jaar van 2017 afgedaan.

Planvorming:

- Voorbereiding vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 3 (inclusief Bastions);
- Voorbereiding vervanging beschoeiing Haanwijk (Harmelen);

Realisatie:

- Afronding vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 1 en 2;
- Vervolg vervanging beschoeiing langs Jaagpad (Harmelen);
- Afronding vervanging beschoeiing Dorpsstraat (Harmelen);
- Vervanging beschoeiing Uitweg (Harmelen);
- Afronding vervangen duiker Reijerscop (Harmelen);
- Afronding vervangen duikers Rivierenlaan (Woerden);
- Afronding vervangen duiker Raadhuislaan (Harmelen).

Civiele kunstwerken

A) Beleid

In 2015 zijn alle civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en steigers) voor het laatst geïnspecteerd. Op basis van deze resultaten zijn in 2016 nadere inspecties en beproevingen uitgevoerd naar de technische staat en de veiligheid van de beweegbare bruggen. Hieruit is gebleken dat er sprake is van achterstallig onderhoud op de beweegbare bruggen. Om deze achterstand in te lopen zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Voor de vaste bruggen geldt dat aan de hand van de resultaten van de inspecties en de kwaliteitskeuzes uit IBOR de prioriteiten worden bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan de civiele kunstwerken gaan plaatsvinden.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de civiele kunstwerken zijn in 2016 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend.

Exploitatie Civiele Kunstwerken	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 369.000	€ 369.000
Jaarrekening werken	€ 414.000	€ 409.000
Interne uren	€ 81.000	€ 81.000
TOTAAL	€ 864.000	€ 859.000

Investerings Civiele Kunstwerken	Begroting	Jaarrekening
Krediet Bruggen 2015	€ 194.000	€ 189.000
Krediet Bruggen 2016	€ 800.000	€ 629.000

Krediet Inhaalslag 2016	€ 500.000	€ 236.000
TOTAAL	€ 1.494.000	€1.054.000

Boven op de Jaarrekening van de kredieten 2016 zijn verplichtingen aangemaakt voor de overlopende werken. Denk hierbij aan het vervangen van fiets-voetgangersbruggen en onderzoek t.b.v. de inhaalslag beweegbare bruggen. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste half jaar van 2017 afgedaan.

De uitvoering van het onderhoud en vervanging van de civiele kunstwerken is conform planning verlopen. De volgende werkzaamheden zijn gerealiseerd:

- Start voorbereiding en participatie vervangen bruggen Koningspark (Harmelen);
- Uitvoeren groot onderhoud en verfraaiing Cattenbroekertunnel (Woerden);
- Veiligstellen beweegbare bruggen;
- Onderzoek naar een duurzaam beheer van kunstwerkenareaal;
- Afronden groot onderhoud en verfraaiing Hollandbaantunnel (Woerden);
- Afronden vervanging en aanleg steigers/ligplaatsen onderdeel beschoeiing Singel Woerden fase 1 en 2;
- Afronden vervangen van diverse fiets- en voetgangersbruggen.

Riolering

A) Beleid

In het najaar 2012 is het Gemeentelijk WaterbeleidsPlan 2013-2017 (GWP) vastgesteld. Dit is een strategisch beleidsplan waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer zijn de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbetermaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen. In 2017 wordt het GWP geüpdate.

B) Financiën

In financieel opzicht is het uitgangspunt een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Wanneer sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen) wordt een en ander geëgaliseerd door een bijdrage uit of storting in de voorziening Riolering. Hiermee wordt gezorgd voor kostendekkend waterbeheer vanuit de rioolheffing voor de lange termijn.

Exploitatie Riolering	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 1.716.000	€ 1.675.000
Jaarrekening werken	€ 1.901.000	€ 1.818.000
Interne uren	€ 490.000	€ 434.000
TOTAAL	€ 3.993.000	€ 3.927.000

Investerings Riolering	Begroting	Jaarrekening
Krediet 2014	€ 145.000	€ 130.000
Kredieten 2015	€ 317.000	€ 324.000
Kredieten 2016	€ 2.374.000	€ 1.826.000
Krediet tbv. inhaalslag 2016	€ 1.500.000	€ 907.000
TOTAAL	€ 4.336.000	€ 3.187.000

In 2016 zijn diverse projecten uitgevoerd. Een deel van de projecten loopt door in 2017 en verder. Vandaar dat er nog niet alle middelen daadwerkelijk zijn uitgegeven.

- Reconstructies waarbij riolering is vervangen zijn samen met verharding opgepakt (zie overzicht verhardingen);
- Onderzoek tussengemaal Reijerscop (Harmelen);
- Onderzoek wateroverlast Rijnstraat (Woerden);
- Verbeteren overstort De Beerze (Woerden);
- Vervangen diverse overstorten (gemeente breed);
- Renovatie oud-gemaal Pinkenpad (Woerden);
- Renovatie diverse mini-gemalen (gemeente breed).

Baggeren

A) Beleid

In samenwerking met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) is in 2009 een baggerplan opgesteld. In 2016 is dit plan geactualiseerd. De achterstand in het baggeren ten opzichte van het baggerplan uit 2009 is fors ingelopen, waarmee grotendeels voldaan aan de eisen die het hoogheemraadschap aan de watergangen stelt. Het is vanaf 2017 vooral zaak om het baggeren bij te houden.

B) Financiën

Exploitatie Baggeren	Begroting	Werkelijk
Kapitaallasten	€ 1.000	€ 1.000
Jaarrekening werken	€ 502.000	€ 480.000
Interne uren	€ 23.000	€ 67.000
TOTAAL	€ 526.000	€ 548.000

Binnen de post baggeren is in 2016 sprake van een nadeel. Oorzaak hiervan is de benodigde externe inhuur om het bestaande baggerplan te actualiseren.

In 2016 is in samenwerking met het hoogheemraadschap gewerkt aan het terugdringen van de exponentiële groei van Vederkruid (exoot afkomstig uit o.a. aquaria van particulieren) in de watergangen van de wijk Snel & Polanen.

Sportvelden

A) Beleid

In 2016 is het dagelijks beheer conform afspraak uitgevoerd.

B) Financiën

Exploitatie Sportvelden	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 728.000	€ 728.000
Jaarrekening werken	€ -96.000	€ -119.000
Interne uren	€ 242.000	€ 286.000
TOTAAL	€ 874.000	€ 895.000

Investerings Sportvelden	Begroting	Jaarrekening
Kredieten 2016	€ 640.000	€ 606.000
TOTAAL	€ 640.000	€ 606.000

Begraafplaatsen

A) Beleid

Op de meeste onderdelen worden de begraafplaatsen onderhouden op kwaliteitsniveau B. Enkele onderdelen worden op niveau A onderhouden (bijvoorbeeld de entrees van de begraafplaatsen). Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR-methodiek. In 2016 is gestart met het opstellen van een beleidsdocument. Op basis waarvan het college keuzes maakt over de exploitatie van de begraafplaatsen, het optimaliseren van de dienstverlening en het onderzoeken van de mogelijk tot het realiseren van een uitvaartcentrum/kleinschalig crematorium op begraafplaats Rijnhof.

B) Financiën

Het uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen. De baten van de begraafplaatsen lopen echter aanzienlijk terug wegens een lager aantal begravingen minder overlijdens en door een groeiende vraag/behoefte om te cremieren. Daarom is bij de bestuursrapportage de prognose voor baten met € 70.000 naar beneden bijgesteld. Tevens zijn de kosten voor onderzoeken en externe inhuur van experts voor het project Crematorium en het beleidsplan ook ten laste van het product begraven gegaan.

Exploitatie Begraafplaatsen & begraven	Begroting	Jaarrekening
Lasten	€ 878.00	868.000
Baten	- € 648.000	- € 572.000
Saldo	€ 222.000	€ 296.000

Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

Uitgangspunt voor het onderhoud in 2016 aan het gemeentelijk vastgoed is het meerjarenonderhoudsprogramma Ipos-web, gebaseerd op de NEN 2767. Het conditieniveau voor de uitvoering is conditiescore 3,5 – 4 (cijfer 5,5 à 6 op een schaal van 10).

Er is een jaarplan uitvoering gemaakt waarbij rekening is gehouden met gebouwen die in dit jaar gesloopt of verkocht zijn.

In het kader van het verduurzamen van het vastgoedonderhoud loopt er nu een project bij de gymzalen en de sporthallen. De uitvoering zal naar verwachting in 2017 zijn, de resultaten hiervan zullen verwerkt worden in het totale meerjarenonderhoudsplan, dit zal op langere termijn een verlaging van de onderhoudskosten tot gevolg hebben.

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de nota 'Vaste grond voor beleid', die door uw raad is vastgesteld. In 2011 is een addendum op de nota vastgesteld. Dit addendum is een aanvulling op de nota. Onderstaande onderwerpen komen jaarlijks uitgebreid aan bod in het Meerjarenperspectief grondbedrijf (MPG).

Overzicht complexen

In 2016 zijn binnen het grondbedrijf 4 complexen. Vanaf 2016 bestaat er door gewijzigde BBV regelgeving nog maar 1 categorie. De categorie 'Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)' is komen te vervallen, deze gronden zijn overgegaan naar de status Materiële vaste activa (MVA). Deze gronden komen daardoor vanaf nu niet meer voor in de paragraaf grondbeleid.

In exploitatie genomen gronden (IEGG)

De volgende complexen zijn voor 2016 in exploitatie genomen:

- Snel en Polanen
- Kamerik Noordoost II
- Defensie-eiland
- Brediuspark

In 2017 zullen er complexen worden toegevoegd voor de gemeentelijke ontwikkelingslocaties zoals Harmelen (vrijkomende scholen/voormalig zwembad/ gemeentehuis locatie) en versnelde woningbouwlocaties zoals de Jan Steenstraat te Woerden.

Verloop boekwaarde 2016

Voor het verloop van de boekwaarden ten aanzien van de complexen en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de balans (onder de vlottende activa voorraden).

Hieronder is het verloop van de totale boekwaarde van alle complexen weergegeven (inclusief de benodigde voorzieningen). Waar over een negatieve boekwaarde wordt gesproken is feitelijk sprake van meer opbrengsten dan kosten op peildatum. Een positieve boekwaarde betekent dat op peildatum meer kosten gemaakt zijn dan opbrengsten.

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/ Vermeerderingen	Opbrengsten/ Verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
-7.434.187	4.136.989	8.445.751	-11.742.950

Het verloop van de boekwaarden per complex is hieronder weergegeven.

Complex	Boekwaarde 31-12-2015	Gemaakte kosten in 2016	Verkregen opbrengsten in 2016	Boekwaarde 31-12-2016
<i>In exploitatie genomen gronden</i>				
Snel en Polanen	-7.030.166	2.299.407	7.321.863	-12.052.622
Kamerik Noordoost II	-235.457	75.971	260.096	-419.582
Defensie-eiland	16.358.576	1.195.308	598.792	16.955.092
Brediuspark	0	566.302	0	566.302
<i>Totaal in expl. genomen gronden</i>	9.092.953	4.136.988	8.180.751	5.049.190
<i>Voorzieningen</i>				
Defensie eiland	-16.527.140	0	265.000	-16.792.140
<i>Totaal voorzieningen</i>	-16.527.140	0	265.000	-16.792.140
Totaal generaal	-7.434.187	4.136.988	8.445.751	-11.742.950

Resultaatbestemming

De algemene reserve Grondbedrijf wordt op grond van de nota 'Vaste grond voor beleid' gesteld op 10% van de boekwaarde van de grondexploitaties (streefwaarde, exclusief eventueel getroffen voorzieningen), met een minimum van 1 miljoen.

Verloop van de resultaatbestemming

Ter dekking van de negatieve resultaten van de grondexploitatie Defensie-eiland zijn voorzieningen gevormd. De stand van deze voorzieningen bedroeg eind 2016 € 16.792.140.

Algemene Reserve Grondbedrijf	Bedrag mutatie	Stand ARG
Beginstand ARG per 31-12-2015		3.024.086
Aanv. Verliesvoorziening Defensie-eiland	-265.000	
nog betaalde kosten Breeveld	-10.905	
Rente eigen fin. Middelen	128.524	
Rente verliesvoorziening Defensie-eiland	702.403	
Totaal mutaties 2016	<u>555.022</u>	
Stand ARG per 31-12-2016		<u><u>3.579.108</u></u>

Berekening Algemene Reserve Grondbedrijf

Complex	Boekwaarde 31-12-2016
Snel en Polanen	-12.052.622
Kamerik Noord-Oost II	-419.582
Defensie eiland	16.955.092
Brediuspark	566.302
Totale boekwaarde complexen per 31-12-2016	<u>5.049.190</u>
Minimaal gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf (10%) of 1 miljoen	<u>1.000.000</u>
Werkelijke stand per 31-12-2016	3.579.108
Conform vastgestelde begroting*	
Afdracht 2017 aan Algemene Reserve	-€ 500.000
Afdracht 2018 aan Algemene Reserve	-€ 800.000
Afdracht 2019 aan Algemene Reserve	-€ 700.000
Verwachte stand per 2020 bij ongewijgde uitgangspunten	1.579.108

De boekwaarde van alle complexen gezamenlijk bedraagt € 5.049.190. Op basis van de nota Vaste grond voor beleid is de gewenste omvang 10% van de boekwaarde. De huidige stand van de ARG is € 3.579.108. Conform de vastgestelde begroting 2016 kan de ARG de komende jaren worden afgeroomd wanneer de financiële randvoorwaarden dit rechtvaardigen. De vermelde onttrekkingen zijn gebaseerd op de vastgestelde begroting 2017. Indien de omstandigheden in lopende grondexploitaties wijzigen of nieuw vast te stellen grondexploitaties een ander financieel beeld geven, zal beschouwd worden of en zo ja in hoeverre afdrachten mogelijk zijn.

Meerjarenperspectief

A. In exploitatie genomen gronden

Snel en Polanen

Dit betreft een samengestelde gebiedsexploitatie bestaande uit meerdere deelexploitaties.

Waterrijk

In 2016 heeft de ontwikkelaar van De Mozaïek (Heijwaal) de bouw afgerond van dit project met in totaal 80 wooneenheden en een plek voor horeca.

Er zijn in 2016 ook de derde tranche vrije kavels (particulier opdrachtgeverschap) op de markt gebracht middels een interactieve kavelkaart op de website. Alle kavels die op de markt zijn gebracht zijn inmiddels gereserveerd. In de loop van 2017 zal de laatste fase van de vrije kavels (met uitzondering van 1 kavel waar de tijdelijke noodbrug op ligt) op eiland 4 in verkoop komen.

Daarnaast is in 2014 uit een selectie voor drijvende woningen een partij geselecteerd (Balance d'Eau). Deze partij heeft in eerste instantie 4 drijvende woningen ontwikkeld. De ontwikkeling en verkoop van deze woningen loopt voorspoedig. De levering heeft in 2016 plaatsgevonden. Na geslaagde 1^e fase heeft in de 2^e helft van 2016 de volgende verkoop van de drijvende woningen plaatsgevonden. Waarna deze vanaf eind 2016 tot 2018 worden/zijn geleverd.

Cattenbroek

Het bestemmingsplan voor de recreatie-eiland is inmiddels vastgesteld. De selectie van een partij(en) om het recreatiegebied te ontwikkelen en exploiteren is inmiddels opgestart. Deze procedure van marktselectie wordt gedaan in samenspraak met het Recreatieschap dat later ook eigenaar zal worden van de gronden in het gebied. In de eerste helft van 2017 zullen de plannen aan de gemeenteraad worden gepresenteerd waarna deze – naar verwachting – kunnen worden uitgewerkt.

Snellerpoort

In 2009 is besloten om het plandeel Snellerpoort stil te leggen en in een later stadium te ontwikkelen. Nu de (woning)markt zich herstelt en de projecten Defensie-eiland, Campina en Waterrijk goed in ontwikkeling zijn, is het plan Snellerpoort opnieuw opgepakt. Het gebied is aangewezen voor versnelling van de (sociale) woningbouw. Tevens heeft het college bevestigd dat de Steinhagenseweg wordt omgelegd. Er is gestart met het uitwerken van de omlegging van de Steinhagenseweg en de kruising met het langzaam verkeer. De huidige grondexploitatie gaat uit van de realisering van ca. 770 woningen.

De financiële hoofdlijn samengevat

De geraamde kosten na 2016 bedragen ca. 50 miljoen. De grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied. Daarnaast is sprake van diverse kleinere posten.

De geraamde opbrengsten na 2016 bedragen ca. 45 miljoen, deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De voornaamste categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 6.667.085 (positief).

Kamerik Noord-Oost II

Kamerik Noord-Oost is een uitbreidingslocatie voor woningbouw aan de noordoostzijde van de kern Kamerik. Het plan bevat in totaal 64 woningen en een zorgcomplex. In 2015 zijn acht kavels op de markt gebracht.

Vervolgens kunnen nog ca. 13 kavels op de markt worden gebracht.

Naar verwachting zal deze grondexploitatie begin 2020 afgesloten kunnen worden met een winst op basis van de vastgestelde grondexploitatie 2016 van € 1.054.350 op eindwaarde.

De financiële hoofdlijn samengevat

De geraamde kosten bedragen € 1.519.300 (exclusief rente en index). De grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied. Daarnaast is sprake van diverse kleinere posten zoals planontwikkeling.

De geraamde opbrengsten zijn € 2.275.193 (exclusief rente en index); deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 1.054.350 (positief).

Defensie-eiland

Dit betreft een binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 230 woningen.

Binnen dit project is sprake van een grote bodemsanering en worden daarnaast oude structuren teruggebracht.

In 2013 is gestart met de bouw van de eerste fase. In 2015 is een groot deel van de woningen in de eerste fase opgeleverd. Momenteel wordt gewerkt aan de planontwikkeling van de tweede en derde fase (Midden en Zuid).

De financiële hoofdlijn samengevat

De geraamde kosten bedragen € 1.329.620 (exclusief rente en index). De grootste kostenpost heeft betrekking op de planontwikkeling. De geraamde opbrengsten bedragen € 2.270.718, grotendeels door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De voornaamste categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 16.485.481 (negatief). Dit negatieve saldo is afgedekt met een voorziening.

Brediuspark

Het totale plan bestaat uit 7 te verkopen kavels (particulier opdrachtgeverschap), de aanpassing van het entreegebied aan de zijde van de Burgemeester van Kempensingel. Een van deze kavels betreft een bestaande woning. Sloop en nieuwbouw op een andere plaats langs de Van Kempensingel behoort tot de mogelijkheden. De aanleg van een natuurspeelplaats nabij de Veste. De opbouwkosten van de aangekochte woning is **niet** opgenomen in de grondexploitatieopzet. In het gesprek met de makelaar is aangegeven dat de boerderij na aankoop, in gebruik wordt gegeven / over te dragen middels een recht van opstal (zonder grondoverdracht) aan een stichting. Deze stichting zal zelfstandig de opbouw en exploitatie financieren.

De financiële hoofdlijn samengevat

De geraamde kosten bedragen ca. € 1.6 miljoen. De grootste kostenpost bedraagt de verwerving van de Brediusboerderij. De geraamde opbrengsten bedragen ca. 2.4 miljoen door verkoop van de 7 bouw kavels. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt ca € 0.9 miljoen (positief).

Grondexploitaties

Onderstaand zijn de vastgestelde grondexploitaties 2016 gecorrigeerd met de kosten en opbrengsten 2016. De formele herziening van de grondexploitaties met aanbesteding, voor- en nadelen en eventueel nieuw beleid wordt in de loop van 2017 opgesteld en ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd.

Complex	Boekwaarde 31-12-2016	Nog te maken kosten	Nog te ver- wachten opbrengsten	Verwacht expl. resultaat op eindwaarde	Voorziening	Verwacht expl. resultaat op eindwaarde incl. voorz.	Verwacht expl. resultaat op startwaarde incl. voorz.
In expl. genomen complexen							
Snel en Polanen	-12.052.622	50.325.248	44.939.711	-6.667.085	0		
Kamerik Noordoost II	-419.582	1.428.329	2.063.097	-1.054.350	0		
Defensie-eiland	16.955.092	1.237.312	1.706.926	16.485.478	-16.792.140	-306.662	-288.974
Brediuspark	566.302	1.012.081	2.500.790	-922.407			
Totaal in expl. Genomen	5.049.190	54.002.970	51.210.524	7.841.636	-16.792.140	-306.662	-288.974

Vanwege de BBV worden verliesgevende grondexploitaties ook gewaardeerd op startwaarde. Daarom is in bovenstaande tabel voor de laatste twee kolommen alleen het Defensie eiland ingevuld.

Vlottende activa**Voorraden****(BW grex en niet grex)**

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (incl. voorzieningen)**-11.742.950****Totaal**

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/vermeerderingen	Opbrengsten/verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
-7.434.187	4.136.988	8.445.751	-11.742.950

Snel en Polanen

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/vermeerderingen	Opbrengsten/verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
-7.030.166	2.299.407	7.321.863	-12.052.622

De bestedingen hebben betrekking op de kosten van bouw- en woonrijpmaken van de eilanden III en IV en het Villapark voor ca. € 1.079.790 en de planontwikkelingskosten bedroegen ca. € 435.500. Er zijn bijdragen aan diverse fondsen gedaan van ca. € 644.300.

De opbrengsten betreffen verkopen van vrije kavels in het Villapark, eiland III en eiland IV. Daarnaast zijn er bijdragen voor de aansluiting riolering ontvangen en is een rentebaar over de boekwaarde per 31-12-2015 geboekt.

Kamerik Noord-Oost II

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/vermeerderingen	Opbrengsten/verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
-235.457	75.971	260.096	-419.581

De opbrengsten hebben betrekking op grondverkoop. De bestedingen hebben betrekking op de voorbereidingen van bouw- en woonrijp maken en planontwikkelingskosten.

Defensie-eiland

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/vermeerderingen	Opbrengsten/verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
16.358.576	1.195.308	598.792	16.955.092

De bestedingen betreffen de kosten voor de rente, planontwikkelingskosten, civiele techniek, verzekeringen en belastingen. De opbrengsten hebben betrekking op verkregen subsidies en rente op voorfinanciering.

De verliesvoorziening van het Defensie-eiland bedraagt per € 16.792.140.

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/vermeerderingen	Opbrengsten/verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
-16.527.140		265.000	-16.792.140

Brediuspark

Boekwaarde per 1-1-2016	Bestedingen/vermeerderingen	Opbrengsten/verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016
0	566.302	0	566.302

De bestedingen hebben betrekking op aankoop van de Hofstede Batestein en planontwikkelingskosten.

BIJLAGEN

Bijlage 1	Lasten en baten per programma
Bijlage 2	Afgesloten kredieten 2016
Bijlage 3	Lopende kredieten mee naar 2017
Bijlage 4	Budgetreserveringen
Bijlage 5	Programmadoelen 2016

Bijlage 1 Lasten en baten per programma

		Begroot primitief	Begroot incl. begrotingswijziging	Werkelijk	Verschil begroot -/ -werkelijk
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	lasten			
		baten			
		saldo			
2	Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	lasten			
		baten			
		saldo			
3	Sociaal Domein	lasten			
		baten			
		saldo			
4	Cultuur, economie en milieu	lasten			
		baten			
		saldo			
5	Sport en Onderwijs	lasten			
		baten			
		saldo			
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	lasten			
		baten			
		saldo			
7	Algemene inkomsten	lasten			
		baten			
		saldo			
8	Mutaties reserves	lasten			
		baten			
		saldo			
	Totaal programma 1 t/m 8	lasten			
		baten			
		saldo			

Dit overzicht volgt in de juni-versie.

Bijlage 2 Afgesloten kredieten 2016

FCL	Omschrijving FCL	I/U	Begroot	Werkelijk	Restant
72030134	Vervanging werkplekken automatisering 2014	U	0,00	0,00	0,00
72030137	Event beheerskosten doorgroei hardware 2015	U	0,00	0,00	0,00
72030139	Vervanging doorgroei hardware 2015	U	0,00	0,00	0,00
72030141	Vervanging werkplekken 2015	U	0,00	0,00	0,00
72030143	Vervanging PC's 2016	U	0,00	0,00	0,00
72030150	Citrix licenties 100 stuks HNW	U	28.500,00	29.110,25	-610,25
	Bruggen vervanging 2015	U	800.000,00	819.669,43	-19.669,43
72100315	Bruggen vervanging 2015	I	0,00	-25.043,18	25.043,18
	Reconstructie/vervanging verharding (IBOR) 2015	U	2.690.000,00	2.854.301,81	-164.301,81
72100316	Reconstructie/vervanging verharding (IBOR) 2015	I	0,00	-161.334,50	161.334,50
72100602	Herinrichting Rijnstraat (autoluw)	U	0,00	0,00	0,00
72110199	Mutatie boekwaarde Herinrichting Stationsgebied	I	0,00	224.920,00	-224.920,00
74230120	Asbestsanering schoolgebouw	U	204.748,00	204.205,00	543,00
	Nieuwbouw Minkemaschool (College)	U	-999.055,00	230.402,47	-1.229.457,47
74410204	Nieuwbouw Minkemaschool (College)	I	1.277.927,00	0,00	1.277.927,00
75310168	Project Droge Voeten Triaq	U	179.210,00	179.275,55	-65,55
75310169	Maaimachine John Deere 2015	U	71.500,00	71.500,00	0,00
75310170	Tractor Case 3 2015	U	50.000,00	40.000,00	10.000,00
75310172	Kunstgrasveld SCH bovenbouw	U	160.000,00	159.564,04	435,96
75310173	Kunstgrasveld SCH onderbouw	U	320.000,00	320.321,55	-321,55
75310174	SCH grasveld onderbouw	U	25.000,00	0,00	25.000,00
75310176	MHCW kunstgrasveld 3 - bovenbouw	U	85.000,00	83.962,58	1.037,42
75600118	Kopp.groenbeheerssys.fase 2 en Vastgoedbeh	U	10.287,00	0,00	10.287,00
75800101	Speelplaatsen en velden 2015	U	160.000,00	158.392,98	1.607,02
77210128	Aanbest. ondergrondse restcontainer inzameling	U	270.000,00	235.240,80	34.759,20
77210133	Aanschaf gechipte bruine minicontainers 2016	U	600.000,00	589.669,99	10.330,01
77210134	Containermanagementsysteem 2015	U	200.000,00	1.858,99	198.141,01
77210135	Mobiele graafmachine Atlas 2016	U	42.500,00	42.500,00	0,00
77220161	Mechanische riolering 2014	U	217.502,00	202.397,45	15.104,55
77220165	Vrijverval riolering prio. 2015	U	1.800.000,00	1.803.462,63	-3.462,63
77220166	Mechanische riolering 2015	U	360.000,00	363.725,77	-3.725,77
77220167	Duikers en drainage 2015	U	105.000,00	104.999,99	0,01
79930201	Advies- en onderzoekskosten nieuw gemeentehuis	U	648,00	1.440,00	-792,00

Toelichting afgesloten kredieten

De kredieten kunnen worden afgesloten omdat de werkzaamheden rondom deze investeringen of de aankoop zijn/is afgerond. Hieronder een toelichting op afsluitingen waarbij het restant netto saldo een afwijking vertoont van eur. 50.000,-.

Mutatie boekwaarde herinrichting stationsgebied

Dit betreft de afrekening van de subsidie 'Beter Benutten'.

Containermanagementsysteem 2015

Dit betreft beschikbaar gesteld krediet op grond van het Afvalbeheerplan Woerden 2013-2016. Dit krediet zal niet worden besteed. Dit als gevolg van de keuze voor een nieuw afvalinzamelsysteem (optie B). Hiertoe is in de raad van 18 augustus 2015 toe besloten. De vrijvallende kapitaallastenruimte die resulteert uit deze lagere investeringsbedrag(en) zal worden gebruikt ter dekking van nieuwe investeringen die nodig zijn voor de invoering van het nieuwe afvalstelsel.

Bijlage 3 Lopende kredieten mee naar 2017

FCL	Omschrijving FCL	Ink./Uitg.	Begroot	Werkelijk	Restant
70030107	Modernisering GBA	U	48.000	0	48.000
70030108	Modernisering GBA 2014 1e tranche	U	100.000	0	100.000
70030109	Modernisering GBA 2015 2e tranche	U	100.000	0	100.000
71400201	Camerabewaking station Woerden	U	30.552	0	30.552
	Renovatie / verbouwing Stadhuis	U	14.506.308	858.091,6	13.648.216,4
72020101	Renovatie / verbouwing Stadhuis	I	0	-35.500	35.500
72030124	Midoffice	U	52.745	44.729,07	8.015,93
72030128	Vervanging CMS tbv. internet en intranet	U	1.479	0	1.479
	Nat. uitv. progr. project E-overheid	U	333.838	41.062,47	292.775,53
72030132	Nat. uitv. progr. project E-overheid	I	0	-55.190,08	55.190,08
72030135	Gegevensbeheer en distributie 2014	U	30.829	24.663,06	6.165,94
72030136	Beheerskosten doorgroei hardware 2014	U	30.000	27.146,71	2.853,29
72030138	Informatievoorziening I pads 2015	U	18.000	16.214,32	1.785,68
72030140	Vervanging netwerk switches 2015	U	63.000	51.045,5	11.954,5
72030142	Verv. bestaand serverplatform 2015	U	93.000	33.202,28	59.797,72
72030144	Verlenging beveiligingssoftware telewerken	U	15.000	13.051,71	1.948,29
72030145	Verlenging uitwijk ESX	U	65.000	34.397,8	30.602,2
72030146	Mobiele hardware en accu's 250 stuks HNW	U	112.500	86.967	25.533
72030147	Laptops (80) + leenlaptop (20) + accu's HNW	U	60.000	34.863,48	25.136,52
72030148	Mobile devicemanagement 500 stuks HNW	U	35.000	21.132,3	13.867,7
72030149	Thin clients 225 stuks HNW	U	67.500	59.763,55	7.736,45
72030151	Locatie aanwezigheid software HNW	U	50.000	13.645,43	36.354,57
72030152	Server Hardware HNW	U	0	0	0
72040105	Digitaal werken	U	38.271	0	38.271
72050109	Vervanging couverteermachine 2014	U	23.000	0	23.000
72060103	Vervanging PION	U	30.000	24.017,76	5.982,24
72100120	Dynamische zakpaal 's-Gravensloot	U	66.000	46.250,61	19.749,39
	Aanleg westelijke randweg Harmelen Project 6a en b	U	6.111.866	2.996.744,11	3.115.121,89
72100215	Aanleg westelijke randweg Harmelen Project 6a en b	I	-1.854.591	-2.996.744,11	1.142.153,11
	Bravo Project 3 aansl. A12 Waarder	U	2.645.487	809.558,84	1.835.928,16
72100241	Bravo Project 3 aansl. A12 Waarder	I	5.420.246	-809.558,84	6.229.804,84
	Ontsluiting kassengebied Harmelerwaard	U	3.352.863	719.553,62	2.633.309,38
72100260	Ontsluiting kassengebied Harmelerwaard	I	-2.400.037	-7.575	-2.392.462
	Project Bravo 8	U	1.049.253	739.668,44	309.584,56
72100265	Project Bravo 8	I	1.126.582	-739.668,44	1.866.250,44
	Vervanging Toyota Dyna 21-BD-SF	U	54.000	0	54.000
72100288	Vervanging Toyota Dyna 21-BD-SF	I	0	-450	450
72100317	Reconstructie vervanging IBOR 2016	U	2.690.000	2.599.546,15	90.453,85
72100318	Vaste bruggen 2016	U	800.000	629.004,4	170.995,6
	Inhalen achterstand verharding	U	1.750.000	1.541.911,93	208.088,07
72100319	Inhalen achterstand verharding	I	0	-32.483	32.483
72100320	Inhalen achterstand bruggen	U	500.000	235.766,84	264.233,16
72100501	Verbetering wegenstructuur Woerden West	U	4.600.000	201.940,68	4.398.059,32
72100601	Herinrichting openbare ruimte Torenwal	U	26.000	0	26.000
72140101	Parkeergarage Defensie-eiland	U	2.850.000	0	2.850.000
72400118	Vervanging beschoeiing 2015	U	1.200.000	1.510.799	-310.799

FCL	Omschrijving FCL	Ink./ Uitg.	Begroot	Werkelijk	Restant
	Vervanging beschoeiing 2015	I	0	-368.604	368.604
72400119	Vervanging beschoeiing 2016	U	1.200.000	1.177.785,76	22.214,24
	Scholenbouw Harmelen	U	7.630.168	4.622.617,59	3.007.550,41
74230103	Scholenbouw Harmelen	I	-135.980	-103.225,84	-32.754,16
	Scholencluster Kamerik	U	1.230.065	146.035,1	1.084.029,9
74230115	Scholencluster Kamerik	I	-822.600	0	-822.600
74230118	1e inr. OLP/meub.basisonderw. 2008-2026	U	381.464	30.205,75	351.258,25
74230121	Vernieuwing R. de Jagerschool	U	875.000	0	875.000
74430104	Eerste inrichting Kalsbeek	U	74.831	1.288,29	73.542,71
74430105	Eerste inrichting Kalsbeek 2013	U	59.000	0	59.000
74430106	1e inrichting Kalsbeek 2014	U	59.000	0	59.000
74800291	BTW Brede scholen Schilderskwartier	U	-248.812	-1.277.773	1.028.961
74800292	BTW Brede school Waterrijk(Snel&Polanen)	U	-222.211	-1.457.976	1.235.765
75310175	SCH grasveld bovenbouw	U	50.000	42.223,84	7.776,16
75310177	Project "Sportpark Mijzijde"	U	800.000	5.901,3	794.098,7
75600119	Inhalen achterstand bomen	U	250.000	172.755,12	77.244,88
75600145	Houtversnipperaar met opvangkar	U	27.000	0	27.000
75800102	Speelplaatsen 2016	U	160.000	84.081,78	75.918,22
77210104	Software reiniging en klachtenlijn prio. 5472	U	20.009	0	20.009
	Ondergrondse restafvalcont. laagbouw 2015	U	440.000	14.794,34	425.205,66
77210129	Ondergrondse restafvalcont. laagbouw 2015	I	0	-13.700	13.700
77210131	Ondergr. papiercont. Bij gestap bouw 2015	U	160.000	11.350	148.650
77220168	Vrijvalriolering 2016	U	1.794.000	1.582.950,77	211.049,23
77220169	Mechanische riolering 2016	U	360.000	130.812,22	229.187,78
77220170	Duikers en drainage 2016	U	105.000	98.794,52	6.205,48
77220171	Aanpassen putkoppen 2016	U	65.000	13.600	51.400
77220172	Rioolinvest agv inhaalslag verhardingen	U	1.500.000	906.904,97	593.095,03
77220173	Vacuumcombinatie onderhoud drukriolering	U	49.950	0	49.950
77240217	Gebouw/Aula begr.pl. Rijnhof. Geestdorp	U	12.194	0	12.194
77240218	Vervanging Toyota Dyna 42-BD-TL	U	51.408	0	51.408
77240220	Grafdelfmachine Hansa	U	76.000	0	76.000
78221201	Basisregistratie grootschalige basiskaart	U	122.540	112.687	9.853
	Basisregistratie grootschalige basiskaart	I		-2.400	2.400
78221202	Bestelbus/landmeter 56-BH-JR 2015(K)	U	35.000	0	35.000
79300102	Software belastingpakket	U	73.071	0	73.071
79300103	WOZ basisregistratie	U	8.000	0	8.000
79300104	Landelijke voorziening WOZ 2015	U	21.500	11.000	10.500
79930101	Vervanging auto 10-BD-XX (wijk1)	U	54.000	0	54.000
79930102	Vervanging Kiep/bakwagen Mitsubishi 43-BF-DG	U	54.000	0	54.000
79930103	Verv/ Mitsubishi/Canter/kraan (44-BF-DG)	U	54.000	0	54.000
79930104	Opel bakwagen (wijk 2)	U	54.000	0	54.000
79930105	Opel bakwagen (wijk 2)	U	54.000	0	54.000
79930106	Opel bakwagen (wijk 3)	U	54.000	0	54.000
79930108	Mitsubishi Canter	U	48.600	0	48.600
79930109	Kiepbak/kraanwagen Opel	U	48.600	0	48.600

Totaal netto kredieten

62.573.488

14.679.679

47.893.809

Bijlage 4 Budgetreserveringen

PROG	Omschrijving	Bedrag	
1	Investeringen organisatie ontwikkeling	614.522	
1	Opslag semi statisch en dynamisch archief	20.175	
1	Div. automatisering/HNW	64.000	
1	HNW papierloos/zaakgericht werken	18.718	
1	HNW/ICT	55.859	
1	e-formulieren HNW papierloos/zaakgericht werken	25.500	
1	digitale handtekening HNW papierloos/zaakgericht werken	15.000	
1	Regionale samenwerking Groene Hart	100.000	
1	Rekenkamercommissie	20.000	
1	WOW-gelden	44.895	
1	MD-trajecten	23.207	
1	C3 Group fase 3 programmering	14.000	
2	Recreatieve voorzieningen	18.000	
3	Kosten PGA Ferm Werk	15.000	
3	Preventief beleid SHV	106.000	
3	Inclusie	43.866	
3	Buurtaanpak Lekoord	17.000	
3	UX-design	68.240	
3	Website WoerdenWijzer	36.000	
3	Voorschot BUIG ivm verhoogde asielinstream	143.605	
3	Gemaal Kamerik	25.000	
3	Speelbos Molenvliet	14.000	
3	HHT Mantelzorgbudget	176.000	
3	Uitvoering onderzoek Kwiz	10.000	
3	Scholing medewerkers RMC op educatiemeter	10.000	
3	Wmo subsidies	130.000	
3	Preventie Jeugd	12.423	
3	Wijkgericht werken (Milandhof)	26.000	
3	Statushouders	330.000	
4	Amateuristische kunstbeoefening	23.200	
4	Kosten markten en kaasexperience	50.000	
4	Project GGB	77.834	
4	Project Groen doet Goed	14.503	
4	Project tegen olie- en gaswinning	24.400	
4	EED	16.099	
4	Energieambassade (aanjager duurzame buurten)	33.020	
5	Onderwijsbeleid	361.550	
5	Brede scholen t.b.v. aanpak versterking preventie Jeugd	33.571	
6	Procesmanagement Middelland 2017	34.560	
6	Opstellen cultuurhistorische waardenkaart	31.932	
6	Gildepoortje	25.000	
6	GEO- informatievoorziening	20.715	
7	Aanschaf devices en software	12.000	
7	Organisatiebrede opleidingen	89.000	
7	HNW	53.414	
7	Inhuur extern personeel	313.670	
7	Hondenpoepbeleid	18.091	
7	werkzaamheden invoering vennootschapsbelasting	25.000	
	Totaal categorie 1	3.454.569	

	Bijdrage uit de reserves:		
	Algemene reserve HNW (raadsbesluit 23 juni 2016)	115.077	
	Algemene reserve Regionale samenwerking Groene Hart	50.000	
	Reserve onderwijsbeleid	361.550	
	totaal categorie 1 bijdragen vanuit reserves	526.627	
	totaal categorie 1 met budgettaire consequenties		2.927.942
5	Combinatiefuncties	76.182	
3	Uitvoeringskosten sociaal domein	397.923	
	totaal categorie 2 met budgettaire consequenties	474.105	474.105
4	Aanschaf en plaatsing oplaadpunten elektrisch rijden	29.000	
	Totaal categorie 3	29.000	
	totaal categorie 3 met budgettaire consequenties		29.000
	Totaal budgetreserveringen met budgettaire conseq.		3.431.047

Toelichting Budgetreserveringen > € 100.000

Organisatieontwikkeling

Betreft gelden die over meerdere jaren worden uitgegeven, waaronder wachtgeld en (incidentele) dekking van losse projecten.

Preventief beleid SHV

Bij raadsbesluit van 26 mei 2016 is vastgesteld het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020. Als gevolg van personele omstandigheden heeft de uitvoering vertraging opgelopen.

Voorschot BUIG i.v.m. verhoogde asielinstroom

In 2016 is een extra rijksvergoeding BUIG ontvangen in verband met de verhoogde asielinstroom. Dit betreft een voorschot op de rijksbijdrage BUIG dat voor de jaren 2018 t/m 2025 wordt verstrekt. Gedurende deze periode wordt het verstrekte voorschot weer gekort op de rijksbijdrage. Doordat de instroom pas in december heeft plaatsgevonden is in 2016 geen beroep gedaan op het voorschot. Het extra budget wordt in voorkomende gevallen in 2017 en verder aangesproken.

Inhuur extern personeel

Door diverse omstandigheden is het budget inhuur extern personeel niet volledig benut. In 2017 gaat uitvoering plaatsvinden. Het gaat om diverse teams (met name sociaal domein en gegevensbeheer) waaronder diverse projecten vallen.

HH Mantelzorgbudget

Mantelzorgers hebben aangegeven meer behoefte te hebben aan structurele ontlasting in plaats van eenmalige ontlasting. In de mantelzorgnotitie is de wens uitgesproken om budget over te hevelen naar 2017 en te gebruiken voor een pilot "PGB voor mantelzorgers" om zodoende de mantelzorgers structureel te kunnen ondersteunen. (zie ook 16R.00559).

WMO subsidies

In 2016 zijn diverse aanzetten gedaan voor nieuwe initiatieven, zoals zorgpensions. Uitvoering kon niet in alle gevallen in 2016 plaatsvinden omdat nadere uitwerking nodig is.

Onderwijsbeleid

Door wethouderswisseling en personeelwisseling in combinatie met nieuwe prioritering is vertraging opgelopen. Er zijn inmiddels met het onderwijs zowel op het gebied van de onderwijsagenda als beweegonderwijs stappen gemaakt om tot concrete afspraken te komen. Uitwerking zal zowel in 2017 als in 2018 plaatsvinden. Andere onderwerpen die spelen zijn techniek, onderwijshuisvesting en maatschappelijke stages.

Regionale samenwerking Groene Hart

Vanwege personele wisselingen en de val van het college in Gouda zijn in 2016 geen uitgaven gedaan. Voor 2017 zijn door de bestuurlijk opdrachtgever (wethouder Gouda) ambitieuze doelen geformuleerd, waarvoor het budget wordt ingezet.

Statushouders

Activiteiten zullen in 2017 plaatsvinden. De eerste helft van 2016 liep Woerden achter op de taakstelling. In de tweede helft van 2016 met de nadruk op december is deze achterstand met succes, en een plus, ingelopen.

Uitvoeringskosten sociaal domein

In 2016 is extra incidenteel ontvangen. Als enige centrumgemeente in Nederland heeft de gemeente Utrecht de gelden Beschermd Wonen gedecentraliseerd aan de gemeenten. In 2017 wordt een beroep gedaan op deze gelden. Zie ook RIB 17R.00005.

Bijlage 5 Programmadoelen 2016

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
1	1	Samenwerking			
1	1.1	Regionale samenwerking			
1	1.1.1	We nemen deel aan de netwerksamenwerking U10 en leveren een actieve bijdrage aan de diverse bestuursstafels van U10. Waar we kansen zien voor de stedelijke regio agenderen we deze op de U10 bestuursstafels.	Molkenboer	doorlopend	1
1	1.1.2	We nemen deel aan het bestuursconvenant 'Samenwerking regio Alphen aan den Rijn-Gouda-Woerden'. We leveren onze bijdrage aan de samenwerkingsagenda op de terreinen Economie, Water en Recreatie en Infrastructuur.	Molkenboer	doorlopend	1
1	1.2	Verbonden partijen			
1	1.2.1	We ontwikkelen goede informatie over de risico's van de verbonden partijen, om zo nodig tijdig sturingsmaatregelen te kunnen nemen.	Haring	Q4 2016	1
1	1.2.2	De sturing en beheersing van verbonden partijen wordt verder geoptimaliseerd, zowel in de bestuurlijke en ambtelijke rollen als in de aansluiting van de P&C-cycli (tijdig aanleveren van de stukken).	Haring	Overleg-moment voorjaar. In 2016 95% van de stukken tijdig aangeleverd.	1
1	2	Kwaliteit van dienstverlening			
1	2.1	Professionele organisatie			
1	2.1.1	Tevredenheid en waardering voor de kwaliteit van de dienstverlening. We scoren minimaal het rapportcijfer 8 bij het doorlopende balie-tevredenheidsonderzoek. Voor huwelijksvoltrekkingen streven we naar minimaal een 8. Bij het afhandelen aan de telefoon streven we naar een 7.	Molkenboer	Doorlopend	1
1	2.2	Digitale producten			
1	2.2.1	Verder ontwikkelen digitale dienstverlening door het vergroten van het aanbod van digitale producten/diensten aan burgers en bedrijven, maatwerk leveren waar nodig.	Ten Hagen	Q4 2016	1
1	2.2.2	Op basis van heroverweging visie op digitale dienstverlening: op de website de navigatiestructuur aanpassen, kaartapplicatie opnemen en zoekmachine optimaliseren.	Ten Hagen	Q4 2016	1
1	2.3	Klantprocessen			
1	2.3.1	Stroomlijnen primaire klantprocessen door doorontwikkeling zaakgericht/digitaal werken. Integrale aanpak per werkproces.	Molkenboer	2016-2018	1
1	3	Veiligheid			
1	3.1	Veilig gevoel			
1	3.1.1	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2016-2018. De belangrijkste lokale prioriteiten zijn: 1. Goede koppeling tussen OOV en zorg 2. Lokale top X-aanpak (persoonsgerichte aanpak) 3. Aanpak vroegsignalering radicalisering 4. Preventie woninginbraken en fietsendiefstallen	Molkenboer	2016-2018. Lokale top X-aanpak: Q3 2016	1
1	3.1.2	Extra inzet op controle sluitingstijden en (geluids)overlast.	Molkenboer	Doorlopend met inzet conform HUP	1
1	3.2	Handhaving			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
1	3.2.1	Handhaving volgens het Handhavingsuitvoeringsplan (HUP). Voor 2016 zijn de daarin vastgestelde prioriteiten: 1. Handhavingsverzoeken 2. Brandveiligheid 3. Asbest 4. Illegaal gebruik 5. Bouwen in afwijking vergunning 6. Illegaal bouwen 7. Bestuurlijke prioriteit	Molkenboer	Doorlopend met inzet conform HUP	1
1	3.2.1	Handhaving volgens het Handhavingsuitvoeringsplan (HUP). Voor 2016 zijn de daarin vastgestelde prioriteiten: - Handhavingsverzoeken - Vaartuigen in het openbaar vaarwater zonder een ligplaatsvergunning - Objecten op of aan de openbare weg (wrakken/boten op de kant) - Snoeproutes scholieren middelbare scholen (via HALT) - Fietsen in voetgangersgebieden en verkeerd plaatsen van (brom)fietsen - Verkeerd aanbieden van huisvuil/dumpen van afval - Hondenoverlast (poep op stoep/speelweide en loslopende honden) - Reclame in de openbare ruimte - Evenementen - Parkeerexcessen	Molkenboer	Q4 2016	1
1	3.2.2	Daling aantal klachten en meldingen openbare ruimte over overlast en veiligheid.	Molkenboer	10% minder klachten	1
1	4	Participatie / interactie burger-overheid			
1	4.0.1	De uitgangspunten in de notitie 'Woerden zegt ja, tenzij...' (vastgesteld eind 2015) geven meer ruimte aan initiatieven en inbreng van bewoners, ondernemers en partners. De maatregelen uit het bijbehorende projectplan worden in 2016 uitgevoerd. Dit betreft houding en gedrag, organisatie, processen en communicatie. Er wordt verbinding gemaakt met het wijkgericht werken en de wijk- en dorpsplatforms.	Stolk	Q4 2016	1
1	5	Organisatie en organisatieontwikkeling			
1	5.1	Organisatievisie			
1	5.1.1	Er is een gedragen en makkelijk overdraagbare organisatiekoers, ondersteund en uitgedragen door personeel, management, directie en bestuur van Oudewater en Woerden.	Molkenboer	01-jul-16	1
1	5.1.2	Er is een veranderagenda die voortkomt uit de organisatiekoers, uitgewerkt tot een veranderplan met concrete activiteiten.	Molkenboer	01-jul-16	1
1	5.1.3	Werkprocessen worden lean gemaakt en continu verbeterd. Maatwerkprocessen worden ingeregeld.	Molkenboer/ Schreurs	doorlopend	1
1	5.2	Ambtelijke formatie i.r.t. bestuurlijke wensen			
1	5.2.1	Een geïmplementeerde structurele werkwijze om de (inzet / verdeling van de) ambtelijke capaciteit, kwalitatief en kwantitatief, te laten meebewegen op bestuurlijke en maatschappelijke wensen.	Molkenboer	2016-2017	1
1	5.3	Gemeentehuis			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
1	5.3.1	De keuze voor huisvesting die de raad in november 2015 maakt, wordt direct na dat besluit operationeel gemaakt. Dit betekent dat er, afhankelijk van genoemde keuze, verder wordt gewerkt aan het ontwerp, de eventuele (ook bij huurvariant) bouwkundige renovatie, de inrichting en de voorbereiding van het feitelijk betrekken van de nieuwe huisvesting (bricks, bites and behavior).	Ten Hagen	Na de keuze van de raad wordt de ambitie van 2016 voor het vervolg nader smart gemaakt.	1
1	6	Informatievoorziening en ICT			
1	6.0.1	Uitvoering van het informatiebeleidsplan en het beleidsplan informatieveiligheid en privacy.	Ten Hagen	2016 e.v.	2
1	7	Samenwerking met Oudewater			
1	7.0.1	De kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners van twee gemeenten verbeterd, aan de hand van een kwaliteitsplan, gebaseerd op onderzoeksgegevens en een dienstverleningsconcept.	Molkenboer		1
1	7.0.2	Personele benchmark van de organisatie (Berenschot) wijst uit dat numerieke kwetsbaarheid is afgenomen.	Molkenboer		1
1	8	Dierenwelzijn			
1	8.0.1	Een beleidsnotitie die is ontwikkeld en geschreven in samenwerking met actieve burgers, waarin helder is geschetst op welke wijze de gemeente Woerden invulling geeft aan haar wettelijke taken op het vlak van het dierenwelzijn en hoe zij haar regierol alsmede haar voorwaardenscheppende rol met betrekking tot het dierenwelzijn opvat.	Stolk	Q4 2016	1
2	1	Openbare ruimte			
2	1.1	Beheer openbare ruimte			
2	1.1.1	Beheer en (groot) onderhoud van de openbare ruimte vindt plaats op basis van het Meerjaren OnderhoudsPlan (MOP) waarbij gebruik gemaakt wordt van het zogenoemde Utrechtse model.	Ten Hagen	Uitvoering van de geprioriteerde projecten cf. MOP	1
2	1.2	Langetermijnvisie			
2	1.2.1	Inzet van werkplannen en beheerplannen en daarmee beter grip krijgen op kwaliteit en kosten. Het gaat hierbij met name om:			
2	1.2.1.1	Implementatie beheerplan groen	Ten Hagen	Beheerplan gereed Q1, start implementatie Q2	1
2	1.2.1.2	Opstellen beheerplan openbare verlichting	Ten Hagen	Beheerplan gereed Q3, start implementatie Q4	1
2	1.2.1.3	Opstellen beheerplan wegen	Ten Hagen	Beheerplan gereed Q2, start implementatie Q3	1
2	1.2.1.4	Opstellen nieuw beheerplan Blauw (Water; oevers en beschoeiingen, watergangen, duikers / civiele kustwerken en baggeren) voor 2017 e.v. (huidige plan loopt t/m 2016).	Ten Hagen	Beheerplan gereed Q4, start implem. Q1-2017	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
2	1.2.2	Integraal inzicht in de benodigde middelen om de vastgestelde onderhoudsniveaus (B en C) voor langere termijn te kunnen halen en duurzaam te behouden. We doen dit op basis van de evaluatie IBOR (2015), beheerplannen, metingen en inspecties.	Ten Hagen	Q4 2016 / Q1 2017	1
2	1.2.3	Bij renovaties/reconstructies overgaan tot C-niveau bestendige inrichting (binnen budgettaire grenzen).	Ten Hagen	2016 e.v.	1
2	1.3	Bomenbeheer			
2	1.3.1	In de periode 2015-2018 streven we naar een veiligheidsgarantie van ten minste 99%. Inspecties m.b.v. Visual Tree Assessment (VTA).	Ten Hagen	Minimaal 99%	1
2	1.4	Onkruidbestrijding op verharding			
2	1.4.1	Vanaf maart 2016 is gebruik van chemische middelen op verharding niet meer toegestaan. In 2015 wordt een keuze gemaakt welke methode we gaan toepassen.	Ten Hagen	Ervaring opdoen met en evalueren van nieuwe methode.	1
2	1.5	Burgerparticipatie en communicatie			
2	1.5.1	Bewustwordingsproces inzake bekend zijn met en acceptatie van de door de raad vastgestelde onderhoudsniveaus door de inwoners.	Ten Hagen		1
2	1.5.2	We stoten snippergroen af via verkoop en adoptie en nemen maatregelen om illegaal grondgebruik tegen te gaan.	Ten Hagen	Q1 2016	1
2	1.5.3	We overleggen op straat-, wijk-, en dorpsniveau over leefbaarheid. Ook onderzoeken we hoe en in hoeverre wijken en dorpskernen eigen budgetten kunnen beheren.	Ten Hagen		1
2	2	Openbare verlichting			
2	2.1	Goed functionerende openbare verlichting			
2	2.1.1	Dienstverlening: Alle meldingen over openbare verlichting worden binnen de vastgestelde dienstverleningsnormen behandeld en opgelost (startmoment).	Ten Hagen		1
2	2.1.2	Contract: De periode 2015-2016 is een overgangperiode met een overbruggingscontract. In 2017 zal een nieuw contract worden opgesteld volgens de gewenste vorm van de organisatie.	Ten Hagen		1
2	2.1.3	Innovatie en duurzaamheid: Aandachtspunt hierbij is het werken naar een standaard (masten en armaturen), maar met zo veel mogelijk verlengen van de levensduur bij de bestaande masten. Waar mogelijk met behoud van de mast, maar met aanbrengen van een led-armatuur.	Ten Hagen	50% van areaal gemoderniseerd in 2018	1
2	2.2	Veiligheidsgevoel			
2	2.2.1	Het veiligheidsgevoel met betrekking tot de verlichting van de openbare ruimte door gebruikers (automobilist, fietser, voetganger) meten we middels de 2-jaarlijkse veiligheidsmonitor.	Ten Hagen	Q4 2016	1
2	3	Bodemdaling, grondwater en het veengebied			
2	3.1	Bodemdaling			
2	3.1.1	We zoeken structurele oplossingen om de bodemdaling af te remmen, langs vier sporen: zorg voor de openbare ruimte, biobased economy, landschappelijke kwaliteit en omgevingsbewustzijn. Vanuit concrete projecten worden toekomstbestendiger oplossingen bekeken en ingebracht in bredere maatschappelijke discussies. Gedurende het programma is er jaarlijks een	Ten Hagen	Cf. programma Ontwikkeling Veenweidegebied	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
		bijeenkomst met de raad.			
2	3.2	Baggeren			
2	3.2.1	Het op peil houden conform het baggerprogramma.	Ten Hagen	2016; cf. baggerprogramma (jaarlijks ca. 20% van het areaal)	1
2	3.3	Beschoeiingen			
2	3.3.1	Het vervangen en onderhouden van de beschoeiingen.	Ten Hagen	2016; detailplanning cf. MOP	1
2	4	Verkeer en vervoer			
2	4.0.1	Vastgestelde verkeersvisie 2016-2040. Inwoners, ondernemers en belangenorganisaties praten mee en leveren input.	Stolk	Raadsbehandeling juni 2016	1
2	4.0.2	Uitwerking - voor de eerste ca. 10 jaar - van de verkeersvisie, vastgesteld door de raad.	Stolk	eind 2016	1
2	4.1	Doorstroming			
2	4.1.1	Woerden Noord-West: uitvoeren maatregelen scenario 1 (aanpassen drie kruispunten, minder aantrekkelijk maken van de Boerendijk en geluidwerende maatregelen treffen op de Hollandbaan en Hoge Rijndijk).	Stolk	2016-2017	1
2	4.1.2	Aansluiting BRAVO 3 op kruising Wulverhorstbaan-Middellandbaan	Stolk	Q1 2017	3
2	4.1.3	Ongelijkvloerse verkeerskruising Steinhagenseweg-Beneluxlaan voor langzaam verkeer. Dit project is opgevoerd in het mobiliteitsprogramma 'Fiets' van de provincie Utrecht voor uitvoering in 2017.	Stolk	Onderzoek en voorbereiding in Q4 2016. Uitvoering 2017/ 2018	1
2	4.2	Fietsvriendelijk			
2	4.2.1	Woerden wordt een aantrekkelijke fietsstad met efficiënte en veilige (hoofd)fietsroutes, aandacht voor fietsparkeren en geen hinderlijke obstakels.	Stolk	Maatregelen opgenomen in uitwerking verkeersvisie (4.0.2)	1
2	4.3	Netwerk van fietspaden			
2	4.3.1	Het aanpassen van de bovenlagen in rood asfalt of rode deklaag: bij reconstructies of groot onderhoud van wegen worden de niet vrij liggende fietspaden in rood uitgevoerd. Vrij liggende fietspaden worden op de gedeelten nabij kruisingen met wegen in rood uitgevoerd.	Stolk	doorlopend	1
2	4.4	Parkeren			
2	4.4.1	Het parkeerbeleid speelt in op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Kader blijft het vergroten van het parkeergemak en het voorkomen van uitwijkgedrag. Ook in 2016 ligt de focus op het adequaat en kostenbewust handhaven van zowel het betalen van parkeergeld als het voorkomen van parkeeroverlast.	Stolk	doorlopend	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
2	4.4.2	In overleg met ondernemers en inwoners wordt in Q1 2016 aan de raad een voorstel voorgelegd om een proef te starten om de tijdsduur voor betaald parkeren te beperken. Het overschot op het saldo Parkeren dient hiertoe als dekking.	Stolk	Q1 2016	1
2	5	Afval en Reiniging			
2	5.1	Duurzaam inzamelen			
2	5.1.1	Op basis van een peiling onder inwoners heeft de raad gekozen voor de optie waarbij huishoudens die minder afval aanbieden geld terugkrijgen (optie B). In 2016 worden de voorbereidingen getroffen om dit op 1-1-2017 operationeel te hebben. Ook worden de inwoners geïnformeerd over voortgang en werking van optie B.	Stolk	Q1 keuze proefgebied, daarna testperiode	1
2	5.2	Vermindering zwerfafval			
2	5.2.1	De gemeente Woerden maakt gebruik van de beschikbare middelen uit het afvalfonds voor extra aanpak zwerfafval. Deze middelen worden beschikbaar gesteld naar aanleiding van de nieuwe raamovereenkomst verpakkingen. De extra gelden worden breed ingezet. Onderdelen als gedragsbeïnvloeding, participatie, betere voorzieningen, handhaving, slimmer beheer en opleidingen en deelname aan gemeente schoon worden verbeterd of gestart. Met deze middelen willen wij samen met de burgers zorgen voor een schonere gemeente.	Stolk	Deze aanpak wordt in 2016 geïntensiverd	1
2	6	Begraven			
2	6.1/6.2	Beleidsplan			
2	6.1.1	Het beleidsplan 'Begraven en cremieren in de gemeente Woerden' door de raad vastgesteld.	Haring	Q2 2016	1
2	6.3	Crematorium			
2	6.3.1	Een crematorium realiseren eventueel in samenwerking met marktpartijen en op basis van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek (dec. 2015).	Haring	In 2016 wordt de organisatie-vorm opgezet.	1
2	7	Riolering			
2	7.0.1	Aanpak van onderdelen van riolering cf. MOP / onderhoudsplan riolering.	Ten Hagen	2016; detail-planning cf. MOP	1
2	7.0.2	Bij de noodzakelijke vervanging van gemengde rioleringsstelsels deze (indien mogelijk) vervangen door een gescheiden rioleringsstelsel (hemelwater en huisafvalwater).	Ten Hagen	2016 e.v.	1
3	1	Inwoner centraal			
3	1.1	Het leven van de inwoner is uitgangspunt			
3	1.1.1	In onderzoeken en uitvragen naar klanttevredenheid is opgenomen de mate waarin inwoners maatwerk hebben ervaren bij 1) de totstandkoming en uitvoering van het ondersteuningsplan, 2) de inkoop van ondersteuning, 3) de levering van ondersteuning.	Koster	opgenomen in onderzoeken en uitvragen	1
3	1.2	Eigen kracht en zelfredzame samenleving			
3	1.2.1	Er is een nulmeting uitgevoerd naar het aandeel gezinnen met ondersteuning bij wie mantelzorgers zijn betrokken.	Koster	Q4 2016	1
3	1.2.2	WoerdenWijzer.nl stelt bij herindicaties de mogelijke overbelasting van mantelzorgers aan de orde; waar nodig worden gericht interventies ingezet die overbelasting signaleren, voorkomen of (tijdelijk) kunnen wegnemen.	Koster	doorlopend	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
3	1.2.3	Er is een nulmeting uitgevoerd naar het aandeel gezinnen met ondersteuning bij wie vrijwilligers zijn betrokken.	Koster	Q4 2016	1
3	1.2.4	Het aantal vrijwilligers dat wordt geworven door Hart voor Woerden neemt toe in 2016 t.o.v. 2015.	Koster	toename aantal vrijwilligers	1
3	1.2.5	Het aantal inwoners dat deelneemt aan de ontmoetingsnetwerken van Stichting Ontmoeting neemt toe in 2016 t.o.v. 2015.	Koster	toename aantal deelnemers	1
3	1.2.6	Het aantal preventieve activiteiten op basis van inwonersinitiatieven neemt toe in 2016 t.o.v. 2015.	Koster	toename aantal activiteiten	1
3	2	Integrale benadering met aandacht voor specifieke doelgroepen			
3	2.1	Inwoners met een ondersteuningsbehoefte in meerdere leefgebieden			
3	2.1.1	Het is bekend hoeveel gezinnen een ondersteuningsbehoefte hebben op minimaal twee leefgebieden.	Koster	Q4 2016	1
3	2.1.2	WoerdenWijzer.nl organiseert dat deze inwoners beschikken over een ondersteuningsplan dat doelstellingen bevat ten aanzien van de zelfredzaamheid. De doelen zijn samen met de inwoners opgesteld.	Koster	doorlopend	1
3	2.2	Inwoners met een ondersteunings-behoefte in werk en inkomen			
3	2.2.1	Doelstelling is de uitstroom uit de bijstand t.o.v. 2015 met 5% te laten toenemen over de populatie die langer dan een half jaar in bestand is, waarbij dit doelpercentage ook wordt gehanteerd voor de groepen jongeren en 50+.	Koster	Q4 2016	2
3	2.2.2	Met partners in de regio worden in 2016 minimaal 3 nieuwe instrumenten ontwikkeld om het voor werkgevers aantrekkelijk te maken inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Met minimaal 1 nieuw instrument start in 2016 een daadwerkelijke pilot.	Koster	Q4 2016	2
3	2.2.3	Ferm Werk gaat in 2016 naast de reeds gehanteerde instrumenten/werkwijzen minimaal 2 nieuwe instrumenten uitwerken en inzetten om (arbeids)participatie te bevorderen. Deze richten zich met name op het wegnemen van bezwaren van zowel betrokken inwoners als werkgevers.	Koster	Q4 2016	2
	2.2.4.1	WoerdenWerkt! wordt voortgezet, waarbij de samenwerking met Ferm Werk belangrijk, maar niet exclusief is, en in samenhang met het economisch actieprogramma. Samen met de maatschappelijke partners worden minimaal 2 nieuwe initiatieven gestart of bestaande initiatieven uitgebouwd om de economische ontwikkeling en de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te bevorderen om op die manier passend werk te creëren.	Koster	Q4 2016	1
	2.2.4.2	Het college heeft als doelstelling om ieder collegelid maandelijks minimaal 1 bedrijfsbezoek af te laten leggen bij werkgevers binnen de gemeente, waarbij werk onderwerp van gesprek is en gestuurd wordt op concrete vervolgspraken op dit terrein.	Koster	Q4 2016	2
3	2.2.4.3	Er is maximale focus op social return bij opdrachtverlening door de gemeente.	Koster	Q4 2016	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
3	2.3	Inwoners met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van jeugd en gezin			
3	2.3.1	Met de tweedelijnsinstellingen worden afspraken gemaakt om de trajecten meer te laten aansluiten bij de situatie van inwoners met een ondersteuningsbehoefte. Dit leidt tot afspraken over kortere trajecten en de inzet van nulde- en eerstelijnsondersteuning wanneer dit passend is bij de situatie van het gezin.	Haring	Q4 2016	1
3	2.3.2	We organiseren dat Jeugdgezondheidszorg structureel haar adviesfunctie inzet bij het opstellen van ondersteuningsplannen waarbij jeugd is betrokken. Daarbij is aandacht voor de inzet van preventieve en voorliggende oplossingen, als ook de doorgaande leerlijn.	Haring	Q4 2016	1
3	2.3.3	Op drie scholen voor voortgezet onderwijs in Woerden wordt een jeugdhulpwerker ingezet.	Haring	Q1 2016	1
3	3	Inwoner heeft regie			
3	3.1	Inwoner stelt eigen ondersteuningsplan op			
3	3.1.1	Het aandeel inwoners dat zelf of met hulp van het eigen netwerk een ondersteuningsplan opstelt is ten minste 60%	Koster	31-12-2016	2
3	3.2	Inwoner koopt zelf ondersteuning in			
3	3.2.1	6% van het budget dat wordt aangesproken voor hulpmiddelen is uitgekeerd in de vorm van een pgb.	Koster	31-12-2016	1
3	3.2.2	10% van het budget dat wordt aangesproken voor hulp bij het huishouden is uitgekeerd in de vorm van een pgb.	Koster	31-12-2016	1
3	3.2.3	13% van het budget dat wordt aangesproken voor jeugdhulp, uitgekeerd in de vorm van een pgb.	Koster	31-12-2016	1
3	3.2.4	14% van het budget dat wordt aangesproken voor begeleiding, uitgekeerd in de vorm van een pgb.	Koster	31-12-2016	1
3	3.2.5	65 inwoners doen mee aan de pilot iPGB	Koster	31-12-2016	2
3	3.3	Inwoner is eigenaar van dossier			
3	3.3.1	Er is een samenwerking van ten minste 7 gemeenten die de Inwonercloud ontwikkelen.	Koster	31-12-2016	2
3	3.3.2	Er is een functionerende Inwonercloud die door inwoners gebruikt wordt en waarin de digitale ondersteuning wordt gewaardeerd.	Koster	31-12-2016	2
3	3.3.3	Er is een projectomgeving waarin inwoners, organisaties en gemeenten samen de Inwonercloud ontwikkelen.	Koster	31-12-2016	2
3	3.4	Toegang tot ondersteuning			
3	3.4.1	Als gevolg van maatwerkoplossingen stabiliseert het aantal verstrekkingen in tweedelijnsondersteuning op ten hoogste (Wmo nieuw & jeugd) 6.100 voorzieningen.	Koster	31-12-2016	1
3	3.4.2	We starten met de interventie 'Welzijn op recept' in ten minste 1 huisartsenpraktijk.	Koster	Q1 2016	1
3	3.4.3	Met 6 gemeenten in de regio en het Hofpoort Ziekenhuis onderzoeken we de mogelijkheid voor een tussen-voorziening (1 ^e en 2 ^e lijn), bedoeld voor inwoners die tijdelijk opname nodig hebben die niet onder ziekenhuiszorg valt. De voorziening (voor volwassenen) versterkt de thuissituatie en functioneert als een vorm van respijtzorg.	Koster	Q3 2016	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
3	3.4.4	De gemiddelde ondersteuningskosten bij gezinnen met ondersteuningsbehoeften in meerdere leefgebieden zijn bekend.	Koster	Q3 2016	1
3	3.4.5	In gesprekken met de zorgaanbieders / maatschappelijke organisaties zal de organisatie worden uitgedaagd en actief geprikkeld om verder vorm te geven aan de transformatieopdracht. Afspraken zullen worden vastgelegd in de inkoopcontracten over hoe bureaucratie/administratieve lasten kunnen worden verminderd, hoe de samenwerking met ketenpartners wordt bevorderd en hoe het bieden van maatwerk wordt gewaarborgd.	Koster	Q4 2016	1
4	1	Cultuur en historie			
4	1.1	Cultuur(participatie)			
4	1.1.1	Uitvoering van het cultuurbeleid en uitvoeringsovereenkomsten 2016-2019.	Haring	hele jaar	1
4	1.1.2	De 5 grote cultuurinstellingen hebben een gezamenlijk plan ontwikkeld voor meer rendement door samenwerking en flexibiliteit van mensen, expertise en locatie.	Haring	Q4 2016	1
4	1.1.3	Ten behoeve van het behoud van de regiobibliotheek, in het licht van regionale ontwikkelingen, is een bedrijfsmodel ontwikkeld voor de bibliotheek als maatschappelijke onderneming.	Haring	Q4 2016	1
4	1.1.4	De gemeentelijke kunstcollectie is zo veel mogelijk verkleind en overgedragen aan het Stedsmuseum.	Haring	Q4 2016	1
4	1	Cultuur en historie			
4	1.2	Historie van Woerden			
4	1.2.1	Wij gaan actief werven voor de werelderfgoedstatus voor de Limes	Stolk	2016	1
4	1.2.2	Wij profileren Woerden in 2016 ook als Vestingstad (als onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie)	Stolk	2016	1
4	1.2.3	Wij ontwikkelen gericht speerpuntenbeleid voor onze monumenten.	Stolk	2016	3
4	2	Economie			
4	2.1	WoerdenWerkt!			
4	2.1.1	Versterken economie door adviseren, begeleiden en faciliteren van initiatieven voor de economie van Woerden	Haring	Ondersteunen van maatschappelijke initiatieven	1
4	2.1.2	Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt wordt gezamenlijk door de 4 O's opgepakt (Ondernemers, Onderwijs, Onderzoeksinstituten en Overheid).	Haring	Een tweede technische opleiding in Woerden	1
4	2.2	Ontwikkeling landelijke omgeving			
4	2.2.1	Agrariërs en ondernemers in Woerden koppelen in één concreet project, dat als pilot dient en een voorbeeld is voor het Groene Hart (in samenwerking met o.a. een onderzoeksinstituten en Programmabureau Utrecht-West).	Haring	Een (1) pilot- en voorbeeldproject voor ontwikkelen landelijke omgeving	1
4	2.3	Ontwikkeling stedelijke omgeving			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
4	2.3.1	Ondernemers en inwoners sneller van dienst zijn door actief uitwisselen van expertise tussen gemeenten in de regio.	Haring	Opgenomen in Economisch Actieplan; wordt in U10-verband uitgewerkt in 2016	1
4	2.3.2	Medewerking verlenen aan initiatieven die de economie versterken samen met ondernemers en/of onderwijs.	Haring	Opgenomen in Economisch Actieplan; wordt in U10-verband uitgewerkt in 2016	1
4	2.3.3	Stimuleren en ondersteunen van innovatief ondernemerschap, in het bijzonder aansluitend bij zorggerelateerde werkgelegenheid.	Haring	Opgenomen in Econ. Actieplan; wordt in U10-verband uitgewerkt in 2016	1
4	2.3.4	Meer branche- en belangenorganisaties in Woerden aantrekken samen met vastgoedeigenaren en ondernemers	Haring	2 branche- en belangen-organisaties	3
4	2.3.5	Het ontwikkelen van een platform waar actief expertise tussen gemeenten uitgewisseld kan worden.	Haring	Plan van aanpak Q4 2016	1
4	2.3.6	Adviseren, begeleiden en faciliteren van initiatieven met de 4 O's (Ondernemers, Onderwijs, Onderzoekinstellingen en Overheid)	Haring	2 initiatieven zijn gestart	1
4	2.4	Schuifruimte			
4	2.4.1	Een akkoord met de provincie over de locatie voor 6 ha. schuifruimte in Woerden.	Haring	Q4 2016	3
4	2.5	Regionale visie detailhandel			
4	2.5.1	We sluiten een convenant met Utrechtse gemeenten en provincie over het beschermen van kernwinkelgebieden	Haring	Q2 2016	1
4	2.6	Citymarketing			
4	2.6.1	Naams- en merkbekendheid van de gemeente Woerden neemt toe. Reclame-uitingen op strategische plekken. Reclame in de lokale media over toeristische arrangementen. Dit wordt afgestemd met de nieuwe portefeuillehouder EZ.	Molkenboer	toename bekendheid Woerden in de regio; 70.000 unieke bezoekers aan BeleeWoerden.com (1-1-2014: 50.000) (1-1-2015: 60.000)	1

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
4	2.6.2	De verblijfsduur van bezoekers in de gemeente Woerden neemt toe.	Molkenboer	Nulmeting NBTC in 2016 naast onderzoek door Woerden Marketing. Stijging op alle categorieën bezoekers. Totaal 7%.	2
4	2.6.3	Het gebruik van één huisstijl, één boodschap over de gemeente Woerden als merk.	Molkenboer	5 verschillende communicatiemiddelen in huisstijl 'Beleef Woerden'	1
4	3	Recreatie en toerisme			
4	3.0.1	Actualiseren van het recreatiebeleid.	Stolk	mrt-16	1
4	3.0.2	Herijken van het evenementenbeleid.	Stolk	jul-16	1
4	3.1	Recreatief routenetwerk			
4	3.1.1	Het stimuleren van een aantrekkelijk en goed aansluitend recreatief routenetwerk in en rondom gemeente Woerden.	Stolk	2016 e.v.	1
4	3.2	Groene Hart als toeristische regio			
4	3.2.1	Wij werken samen met gemeenten en andere partijen in het Groene Hart om de positie van Woerden als een aantrekkelijke gemeente met een duurzame en toekomstbestendige recreatief-toeristische structuur te versterken. We sluiten aan bij de bestuurstafel recreatie en toerisme (Groene Hart), bij HOREO (Hollandse Oude Rijn en omgeving) en bij de U10.	Stolk	2016 e.v.	1
4	4	Milieu en duurzaamheid			
4	4.1	Uitvoering Milieubeleidsprogramma 2016-2017			
4	4.1.1	In het milieubeleidsprogramma (mbp) wordt uitgewerkt welke ontwikkelingen voor Woerden belangrijk zijn om te volgen (Schiphol, STRONG/Schaliegas, Basisnet, Omgevingswet, provinciaal stikstofbeleid). Deze volgen en waar nodig actie ondernemen.	Haring	2016. Het mbp wordt een bijlage bij het uitv.progr. ODRU-Woerden 2016 (zie hieronder).	1
4	4.1.2	Keuzes maken voor welke thema's beleid opgesteld / geactualiseerd moet worden (bodem, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, verkeersmilieukaart, geluidszonering industrieterreinen). Opstellen/actualiseren en uitvoeren van dit beleid.	Haring	Q4 2016	1
4	4.1.3.	Olie- en gaswinning onder Woerden wordt actief bestreden. Woerden gaat verder op de ingeslagen weg: het betrekken en informeren van inwoners en tevens het bundelen van politiek-bestuurlijke krachten om boringen in de Woerdense grond tegen te gaan.	Haring	doorlopend	1
4	4.2	Uitvoeringsprogramma ODRU / Woerden 2016			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
4	4.2.1	Uitvoering van de milieutaken voor Woerden door de Omgevingsdienst Regio Utrecht	Haring	Cf. het uitv.progr. (UVP) en binnen het daarvoor beschikbare budget	1
4	4.3	Uitvoering Actieprogramma Duurzaamheid 2016-2017			
4	4.3.1	Op het gebied van duurzaamheid gaat Woerden verder op de ingeslagen weg. Een belangrijk onderdeel van het actieprogramma is het project 'Samen op weg naar een klimaatneutraal Woerden in 2030' waarin stappen gezet worden om de CO ₂ -uitstoot van de gemeente Woerden te verkleinen. Het bundelen van de krachten van Woerdense inwoners en bedrijven en de gemeentelijke organisatie is hierbij onmisbaar. De gemeente Woerden als organisatie geeft hierbij het goede voorbeeld (o.a. bij de renovatie van het gemeentehuis).	Haring	Actieprogramma 2016-2017 in maart 2016 gereed.	1
4	4.4	Natuur- en milieueducatie (NME)			
4	4.4.1	Een scholenprogramma met activiteiten en producten waar de basisscholen gebruik van kunnen maken.	Stolk	jaarlijks in mei	1
4	4.4.2	Alle basisschoolleerlingen komen in aanraking met een product of activiteit van NME Woerden	Stolk	jaarlijks 3 contactmomenten	1
4	4.4.3	Het aanbod aan NME-producten wordt regelmatig vernieuwd en kent een diversiteit aan thema's (natuur, milieu, duurzaamheid maar ook cultuurhistorie, bewegen, zwerfafval etc.).	Stolk	jaarlijks 2 (ver)nieuw(d)e producten	1
5	1	Onderwijs			
5	1.1	Startkwalificatie			
5	1.1.1	We bieden alle jongeren een vangnet. Alle voortijdig schoolverlaters (jongeren tussen de 18 en 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben en niet op een school staan ingeschreven) zijn in beeld bij het RBL. Alle voortijdig schoolverlaters zonder werk worden elk jaar benaderd met de vraag of ze ondersteuning wensen. Ca. 50% van deze jongeren wordt in 2016 begeleid naar onderwijs door trajectbegeleiders van de gemeente of verwezen naar instanties die ondersteunen bij het vinden van werk.	Haring	50% van de voortijdig schoolverlaters wordt door traject-begeleiders van de gemeente begeleid (hele jaar)	1
5	1.1.2	Het RBL is in 2015 geëvalueerd, in overleg met andere deelnemende gemeenten is besloten over de voortzetting. Onderzocht wordt op welke wijze het RBL kan worden doorontwikkeld. In 2016 worden de uit dit onderzoek voortkomende maatregelen uitgevoerd. Hierbij moet worden gedacht aan een adequate leerlingenadministratie, het verbeteren van werkprocessen met als doel de dienstverlening te verbeteren, en het verbreden van de taak van het RBL naar jongeren in een kwetsbare positie.	Haring	Q2 2016	1
5	1.2	Signaleren achterstanden			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
5	1.2.1	95% van de door het consultatiebureau geïndiceerde kinderen met een dreigende (onderwijs-)achterstand maakt gebruik van het aanbod binnen de Voor- en Vroeg-schoolse educatie (VVE) om de achterstand zo vroeg mogelijk te verkleinen of op te heffen. Activiteiten bestaan voor een substantieel deel uit het bevorderen van ouderparticipatie bij voorschoolse voorzieningen en op het primair onderwijs.	Haring	Q4 2016	1
5	1.2.2	Aan niet-Nederlandstalige kinderen die direct uit het buitenland komen, wordt extra ondersteuning gegeven.	Haring	Q3 2016	1
5	1.3	Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt			
5	1.3.1	In aansluiting op de behoefte van het lokale bedrijfsleven streven we naar vestiging van mbo-opleidingen in Woerden. Vanuit de wens van het bedrijfsleven ligt de nadruk daarbij op technische mbo-opleidingen, met als doel een betere aansluiting tussen mbo-onderwijs en arbeidsmarkt.	Haring	2 ^e mbo in 2016	2
5	1.3.2	In 2016 wordt een pilot uitgevoerd om te bekijken wat het beste werkt om jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie te (bege)leiden naar zorg, onderwijs of werk.	Haring	pilot uitvoeren (nov 15 – nov 16)	1
5	1.4	Passend onderwijs en ketensamenwerking			
5	1.4.1	Er is een integrale onderwijsomgeving met passend onderwijs voor alle kinderen, ook als extra ondersteuning nodig is (bv. remedial teaching, logopedie, hoogbegaafdenonderwijs, enz.).	Haring	Voorstel van de samenwerkingsverbanden voor uitrol in het p.o.	1
5	1.4.2	Op basis van onderzoeksresultaten van het Nederlands Jeugd Instituut over aansluiting onderwijs-jeugdhulp komen we in december 2015 in het OOGO tot een hernieuwde samenwerkingsagenda. De onderwerpen die hierin worden geagendeerd, worden geïmplementeerd in 2016.	Haring	Q4 2016	1
5	1.4.3	De samenwerking tussen Woerden Wijzer, Regionaal Bureau Leerplicht, de scholen en de samenwerkingsverbanden wordt geïntensiveerd door middel van informerende bijeenkomsten tussen Woerden Wijzer en zorgcoördinatoren van scholen.	Haring	Q4 2016 samenwerkingsverbanden geïntensiveerd	1
5	1.4.4	Er is ketensamenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Gemeente, RBL, praktijkonderwijs, beroepsonderwijs, Ferm Werk en werkgevers werken samen om een betere doorstroming van onderwijs naar arbeidsmarkt te bewerkstelligen, waarmee uitval van m.n. kwetsbare jongeren wordt voorkomen. Deze samenwerking wordt in 2016 geïntensiveerd. Ten minste eenmaal per kwartaal overleggen de partijen over activiteiten en resultaten.	Haring	Q4 2016	2
5	1.4.5	Er wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen voortkomend uit een onderzoek naar het combineren van doelgroepen-vervoer, met aandacht voor persoonsgebonden vervoers-budget.	Haring	Onderzoek afgerond Q1 2016, aanbevelingen uitgevoerd Q4 2016	1
5	1.5	Onderwijs en samenleving			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
5	1.5.1	Samen met de partners in het onderwijs ontwikkelen we ideeën over hoe het cultuuronderwijs aangrijpingspunt kan zijn voor 'het leren onderdeel te zijn van de samenleving'	Haring	2016 (uitvoering v.a. 2017)	1
5	1.6	Gymnastiek en zwemdiploma			
5	1.6.1	Behoeft, noodzaak en mogelijkheden (bv. stimulerings-regeling) aan boven- en buiten-schoolse vakleerkrachten gymnastiek en zwemonderwijs in het primair onderwijs is onder-zocht en in 2016 wordt in de uitvoering aangesloten op de aanbevelingen die volgen uit onderzoek dat eind 2015 wordt opgeleverd.	Haring	2016	1
5	2	Onderwijshuisvesting			
5	2.0.1	We stellen het ambitieniveau en de financiële haalbaarheid vast, en duidelijk is of er bij gemeente en schoolbesturen voldoende draagvlak is voor verder onderzoek naar de optimalisering van de investeringen.	Haring	eind Q2 2016	1
5	2.0.2	Indien er voldoende draagvlak is, valt eind 2016 het besluit om een van de volgende scenario's uit te werken: <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaan met de huidige gescheiden financiering, met dien verstande dat de aanpak vanaf nu planmatig ter hand wordt genomen; • doordecentralisatie van de rijksmiddelen voor nieuwbouw en uitbreiding naar de individuele schoolbesturen. • het vormen van een gezamenlijk fonds, waarin de middelen voor nieuwbouw/uitbreiding en onderhoud/exploitatie worden samengebracht. 	Haring	eind Q4 2016	2
5	2.0.3	Onafhankelijk van het draagvlakonderzoek komen wij ter voorbereiding op de meerjarenraming 2017 e.v. met voorstellen omtrent de planmatige aanpak van de vervanging/opwaardering van de bestaande onderwijshuisvesting.	Haring	juni-overleg 2016	1
5	2.0.4	Planvorming (ontwerpfase) voor de nieuwbouw van een of twee scholen in Kamerik, die in 2018 moet(en) worden opgeleverd. Uitgangspunt zijn de (financiële) contouren waarover de raad zich met deze begroting uitspreekt.	Haring	Q4 2016: voorl.ontwerp gereed; bestemmings-plan ter vast-stelling bij raad; herinrichting sportpark in uitvoering.	1
5	2.0.5	Haalbaarheidsonderzoek, in nauw overleg met het bestuur van het openbaar basisonderwijs, naar het behoud van openbaar onderwijs in de kleine kernen.	Haring	Q2 2016	1
5	3	Sport			
5	3.1	De vastgestelde Visie en doelen voor spelen, sporten en bewegen wordt uitgewerkt in deelplannen			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
5	3.1.1	<u>Deelplan Sportstimulering</u> In dit deelplan worden onderstaande doelen nader uitgewerkt: • In 2020 is het aantal Woerdenaren dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) minimaal stabiel ten opzichte van 2012 en ligt boven het gemiddelde in de regio. Het gaat daarbij om het bevorderen van spelen, sporten en bewegen, m.n. bij de volgende doelgroepen: 1. Jeugd 4-18 jaar 2. Ouderen 65+ jaar 3. Mensen met een beperking 4. Mensen met een lage SES (Sociaal Economische Status) • Bevorderen van de toekomstbestendigheid van sportverenigingen. • Bevorderen van een sociaal veilig sportklimaat	Stolk	plan gereed Q1 2016	2
5	3.1.2	<u>Deelplan Speelplaatsen</u> In dit deelplan wordt onderstaand doel nader uitgewerkt: • De speelplaatsen zo inrichten dat kinderen worden uitgedaagd om meer (sportief) in beweging te komen	Stolk	Plan gereed Q1 2016	1
5	3.1.2	<u>Deelplan Speelplaatsen</u> In dit deelplan wordt onderstaand doel nader uitgewerkt: • De speelplaatsen zo inrichten dat kinderen worden uitgedaagd om meer (sportief) in beweging te komen.	Stolk	plan gereed Q1 2016	1
5	3.1.3	Beheerplan Buitensportaccommodaties In dit deelplan wordt onderstaand doel nader uitgewerkt: • Minimaal handhaven van het huidige aanbod aan accommodaties en voorzieningen.	Stolk	Plan gereed Q2 2016	2
5	3.2	Vervangen diverse speelplaatsen in overleg met bewoners	Stolk	2016; detail-planning cf. MOP	1
5	3.3	Vervangen van diverse toplagen en reconstructie van (complete) velden, nl.: - SC Harmelen (SCH): omvormen trainingsveld en veld 4 - Mixed Hockey Club Woerden: renovatie topklaag	Stolk	2016; detail-planning cf. MOP	1
6	1	Ruimtelijke ontwikkeling			
6	1.1	Organisch ontwikkelen Snellerpoort			
6	1.1.1	Eerste ontwikkeling van initiatiefnemer(s).	Ten Hagen	2016	2
6	1.2	Ontwikkeling Defensie-eiland			
6	1.2.1	Afronding en oplevering van de in het noordelijk gedeelte in 2014 in aanbouw genomen complexen, in overeenstemming met de overeenkomst van december 2013.	Ten Hagen	Q1 2016	1
6	1.2.2	Afronden van de planvorming voor het middengebied en het daarvoor zo nodig sluiten van een (deel)overeenkomst.	Ten Hagen	2016	1
6	1.3	Den Oudsten-terrein			
6	1.3.1	Bestemmingsplan in procedure om transformatie te regelen.	Ten Hagen	Q1 2016	3
6	1.4	Ontsluiting Harmelerwaard			
6	1.4.1	Eind 2016 plan aanbesteed met als doorkijk een bouwstart in 2017 en een oplevering in 2019, e.e.a. afhankelijk van de gerechtelijke uitspraak m.b.t. het ingestelde hoger beroep.	Ten Hagen	Q4 2016	3
6	1.5	Herontwikkeling locaties 'Heddes' en 'De Notenbalk'			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
6	1.5.1	Herontwikkelen van vrijkomende locaties ten behoeve van woningbouw. Bouwen naar behoefte (woonvisie). In 2016 wordt de uitgifte van locaties voorbereid.	Ten Hagen	Q4 2016	1
6	1.6	Bedrijventerrein Breeveld			
6	1.6.1	Bestemmingsplan actualiseren op basis van volledige gronduitgifte aan het Woerdens bedrijf Blue Print.	Ten Hagen	Q4 2015	1
6	1.7	Recreatiegebied Cattenbroekerplas			
6	1.7.1	In 2016 nog gemeentelijke beheerkosten, daarna worden kosten gebied gedekt uit opbrengsten ondernemer, onder de vlag van het Recreatieschap.	Stolk	Overdracht Q2 2016	3
6	2	Deregulering			
6	2.0.1	Een actieplan waarin het proces wordt geschetst voor de komende 10 - 20 jaar, met daarin duidelijkheid over een mogelijke reductie van het aantal bestemmingsplannen, het tempo waarin plannen herzien en/of samengevoegd worden en de meest prijsbewuste planning die daarin gehanteerd kan worden. Met inachtneming van de nieuwe Omgevingswet en de opbrengst van de pilot 'Ontslakken 2014'. Dit mede aan de hand van een intern symposium, eventueel gecombineerd met de taskforce 'simpel en snel'.	Ten Hagen	Q1 2016	1
6	3	Wonen			
6	3.1	Strategische woningbouwplanning			
6	3.1.1	Er is een strategische woningbouwplanning op basis van de in 2015 vastgestelde woonvisie.	Stolk	in 2016 uitwerken in deelplannen	1
6	3.2	Sociale woningbouw / huisvestingswet			
6	3.2.1	De nieuwe Huisvestingswet is geïmplementeerd in afstemming met de regiogemeenten.	Stolk	Evaluatie en bijstelling (nw regels) in 2016	1
6	3.3	Prestatieafspraken			
6	3.3.1	In 2015 maakten we nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties op grond van de woonvisie, in 2016 zien we toe op de uitvoering van die afspraken.	Stolk	Jaarlijks woondebat in Q4 2016 + jaarlijkse evaluatie prest.afspraken	1
6	4	Vastgoed verkopen			
6	4.0.1	Verkoop van vastgoed wordt pand voor pand of in clusters projectmatig opgepakt. Voordat een pand te koop wordt aangeboden wordt daarvoor een integrale businesscase - inclusief de component 'maatschappelijk vastgoed' en inclusief kavelpaspoort - voorgelegd aan het college.	Ten Hagen	doorlopend	1
6	5	Centrummanagement vanuit RO-perspectief			
6	5.0.1	Winkelleegstand lager dan in vergelijkbare steden.	Haring	meting Q2 en Q4	1
6	5.0.2	Mogelijkheden voor herverkaveling en herbestemming winkelgebied benutten	Haring	2016	1
6	5.0.3	Exercitieveld: voorbereiden herinrichting	Ten Hagen	2016-2017	1
6	5.0.4	Locatie voor Streekmarkt	Haring	Q2 2016	1
6	5.0.5	Geactualiseerde marktverordening	Haring	Q1 2016	1
7	1	Financiële bedrijfsvoering			

Prog.	Nr.	Resultaat 2016	PFH	Resultaat en/of planning	Score
7	1.1	Strakke naleving richtlijnen Financial Governance (goed budgetbeheer)	Haring	doorlopend	1
7	1.2.1	Sluitend meerjarenperspectief 2017-2020	Haring	01-01-2016	1
7	1.2.2	Sluitend meerjarenperspectief 2017-2020	Haring		1
7	1.2.3	Sluitend meerjarenperspectief 2017-2020	Haring		1
7	1.3	Repressief toezicht van de provincie 2017-2020	Haring	01-01-2016	1
7	1.4	Goedkeurende accountantsverklaring jaarrekening (JR) 2015	Haring	31-05-2016	1
7	1.5	Goedkeurende SISA-verklaringen 2015	Haring	31-05-2016	1
7	1.6	Goedkeurende CBS-verklaringen in 2016	Haring	doorlopend	1
7	1.7	Uitbrengen van een (financiële) bestuursrapportage (BS)	Haring	30-9-2016	1
7	1.8	Saldering en opvang tegenvallers in principe binnen het betreffende programma in plaats van de post onvoorzien;	Haring	doorlopend	1
7	1.9	Meevallers gaan rechtstreeks naar de algemene reserve	Haring	doorlopend	1
7	1.10	Implementatie en sturing op de financiële en fiscale effecten van de wet Markt en Overheid / invoering vennootschapsbelasting	Haring	doorlopend	1
7	1.11	Sturing op nut en noodzaak reserves en voorzieningen	Haring	doorlopend	1
7	1.12	Vaststelling van de jaarrekening 2015 door de raad in mei	Haring	mei-16	1
7	1.13	Verdere heroriëntatie op doorbelastingssystematiek en rentetoerekeningen	Haring	doorlopend	1
7	1.14	Opstellen van een BIO (begroting in één oogopslag)	Haring	31-03-2016	1
7	1.15	Implementatie Business Intelligence	Haring	31-03-2016	1

II JAARREKENING

- II.1 Balans
- II.2 Waarderingsgrondslagen
- II.3 Toelichting balans
- II.4 Programmarekening
- II.5 Toelichting programmarekening
- II.6 Overzicht lasten en baten per programma
- II.7 Algemene dekkingsmiddelen
- II.8 Dotaties/vrijval reserves per programma
- II.9 Wet normering topinkomens
- II.10 Overzicht incidentele baten en lasten
- II.11 SISA
 - toelichting SiSa-verantwoording 2016
 - SiSa-verantwoording (*separaat document*)
- II.12 Subsidies

II.1 BALANS

Activa (bedragen * € 1)	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
– kosten verbonden aan sluiten geldleningen en saldo van agio en disagio		
– kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.	15.417	18.848
Totaal immateriële vaste activa	15.417	18.848
<u>Materiële vaste activa</u>		
– investeringen met een economisch nut	137.416.182	139.323.226
– invest. met econ.nut waarvoor ter bestr. vd kosten een heffing kan worden geheven	17.640.366	14.474.221
– investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	40.254.542	40.627.941
<i>Waarvan activa in erfpacht</i>		
Totaal materiële vaste activa	195.311.090	194.425.388
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
– Deelnemingen	352.433	352.433
– Gemeenschappelijke regelingen	0	0
– Overige verbonden partijen	0	0
Leningen aan:		
– Woningcorporaties		0
– Deelnemingen		0
– Overige verbonden partijen		0
Overige langlopende geldleningen	1.936.744	1.956.608
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		
Totaal financiële vaste activa	2.289.177	2.309.041
Totaal vaste activa	197.615.684	196.753.277
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:		
– Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	313.949
– Grond- en hulpstoffen		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-11.742.950	-7.434.187
Gereed product en handelsgoederen		
Vooruitbetalingen		
Totaal voorraden	-11.742.950	-7.120.238
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	11.871.413	9.248.936
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
overige vorderingen	9.020.952	8.934.260
Overige uitzettingen		
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	20.892.365	18.183.196
Liquide middelen (Kas-, bank- en giroaldi)	926.401	222.164
<u>Overlopende activa</u>		
Nog te ontv. Europese overheidslichamen	0	0
Nog te ontv. Van het Rijk	0	0
Nog te ontv. Overige Nederlandse overheidslichamen	21.525	0
Overige overlopende activa	785.556	7.130.908
Totaal overlopende activa	807.081	7.130.908
Totaal vlottende middelen	10.882.897	18.416.030
Totaal Activa	208.498.581	215.169.307

Passiva (bedragen * € 1)	31-12-2016	31-12-2015
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Reserves:		
– Algemene reserve	39.465.564	45.036.572
– Overige bestemmingsreserves	29.153.591	32.088.875
	68.619.155	77.125.447
Resultaat voor bestemming	12.398.719	5.221.680
Totaal eigen vermogen	81.017.874	82.347.127
Voorzieningen	7.363.298	7.647.289
<u>Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer</u>		
Obligatieleningen	0	0
Onderhandse leningen van:		
– Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
– Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	89.656.052	88.417.993
– Binnenlandse bedrijven		
– Overige binnenlandse sectoren		
-- Buitenlandse inst., fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	359.300	190.000
Totaal vaste schulden, met een rentetyp. looptijd >= 1 jaar	90.015.352	88.607.993
Totaal vaste passiva	178.396.524	178.602.409
Vlottende passiva		
<u>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</u>		
Kasgeldleningen	15.000.000	14.500.000
Bank- en girosaldi	0	2.163
Overige schulden	10.476.141	12.424.158
Totaal netto vlott. schulden, met een rentetyp. looptijd < 1 jr	25.476.141	26.926.321
<u>Overlopende passiva</u>		
Nog te betalen Europese overheidslichamen	0	0
Nog te betalen aan het Rijk	0	0
Nog te betalen Overige Nederlandse overheidslichamen	120.904	230.731
Overige nog te betalen bedragen	4.463.858	9.623.423
Vooruitontv. Europese overheidslichamen	0	0
Vooruitontvangen van het Rijk	0	0
Vooruitontvangen overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overig vooruitontvangen bedragen	41.155	17.155
Overige overlopende passiva		
Overlopende passiva	4.625.917	9.871.309
Totaal vlottende passiva	30.102.058	36.797.630
Totaal Passiva	208.498.581	215.400.039
Borgstellingen of garantstellingen	102.294.404	109.070.704

II.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Balans

Immateriële vaste activa

Dit zijn kapitaaluitgaven waar geen bezittingen tegenover staan. De waarderingsgrondslag is tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en ontvangsten. Conform de BBV-voorschriften is afschrijvingsduur 5 jaar, ingaande het jaar na ingebruikname.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa kunnen worden ingedeeld in de categorieën investeringen met een economisch nut of investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut worden, indien het bedrag hoger is dan € 20.000, in principe lineair afgeschreven in een door de raad aan te geven tijdsduur. Bij een aantal investeringen, voornamelijk gebouwen, kan op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Deze vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering, reserves worden niet in mindering gebracht op het actief. Bijdragen van derden die een directe relatie met het actief en de waardering ervan hebben, mogen wel in mindering gebracht worden. Activa met een economisch nut worden resultaatonafhankelijk afgeschreven. Extra afschrijven voor activa met een economisch nut is uitsluitend toegestaan als sprake is van duurzame waardevermindering, of als het actief eerder buiten werking wordt gesteld.

Onder investeringen met een maatschappelijk nut wordt verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van (inrichting) wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken. Deze activa wordt geactiveerd, eventueel onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves, en wordt op een zo kort mogelijke termijn af geschreven. Er mag resultaatafhankelijk afgeschreven worden en extra afschrijven is toegestaan. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven in een door de raad aan te geven tijdsduur zoals genoemd in de notitie afschrijvingsbeleid gemeente Woerden.

De eerste afschrijving van een vaste activa vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de uitgaven plaats hebben gevonden.

De afschrijvingstermijnen zijn in het algemeen voor:

- Gronden en terreinen	geen afschrijving
- Woonruimten	40 jaar
- Bedrijfsgebouwen	40 jaar
- Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10 tot 60 jaar
- Vervoermiddelen	5 tot 10 jaar
- Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
- Overige materiele vaste activa	5 jaar

Voor de specifieke afschrijvingstermijn per object wordt verwezen naar de notitie uitwerking van de beleidsregels omtrent waarderen en afschrijven raadsbesluit 14 december 2006.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde minus de aflossingen. De deelnemingen worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze posten duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs. De onderhanden werken inzake grondexploitaties van het grondbedrijf worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd met ontvangsten. Na volledige afronding van een complex worden de winsten genomen en gestort in de algemene reserve van het grondbedrijf (zie ook grondslagen grondexploitatie ontleend aan de jaarrekening van het grondbedrijf). Bij uitzondering wordt tussentijds al een gedeelte van de winst genomen, dit betreffen dan stortingen in reserves algemene dienst en grondbedrijf die al bij raadsbesluit zijn bepaald.

Vorderingen

Vorderingen worden tegen de nominale waarde geregistreerd. Er is rekening gehouden met een eventuele oninbaarheid door middel van de onder vorderingen opgenomen post voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

De tegoeden staan ter vrije beschikking, de liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige vorderingen en overlopende activa

Deze posten worden verantwoord tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene vrije reserves, de bestemmingsreserves met besluitvorming en de bestemmingsreserves zonder besluitvorming. Het eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzienen

De voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Tevens vindt vorming plaats op basis van kosten die in een volgend verslagjaar zullen worden gemaakt, terwijl het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het verslagjaar of in een van de voorafgaande verslagjaren en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal verslagjaren. Rentetoevoegingen zijn verboden. Over de aanwending van de rentebaten mag afzonderlijk worden beslist en is conform de begroting toegevoegd aan de algemene reserve. Voorzienen worden opgenomen tegen de contante waarde.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden worden verstaan de schulden met een oorspronkelijke looptijd van twee jaar of langer. Opgenomen is het oorspronkelijk geleende bedrag minus de aflossingen. De langlopende schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Rekening van baten en lasten

In de rekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarbij worden de baten en de lasten van het begrotingsjaar in de rekening opgenomen, onverschillig of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat jaar leiden, of hebben geleid.

Ten aanzien van de grondexploitatie geldt nog in het bijzonder:

De uitgaven voor beheer, aankopen, bouw- woonrijpmaken en bijdragen fonds Infra Structurele Werken (bovenwijkse voorzieningen), alsmede de inkomsten uit grondverkoop worden in de winst- en-verliesrekening opgenomen.

Het saldo van deze uitgaven en inkomsten komt tot uitdrukking in de post "mutaties voorraden". Met deze methodiek wordt voldaan aan de voorschriften ten aanzien van de bouwgrondexploitatie.

Enkele in de jaarrekening gehanteerde begrippen worden onderstaand nader omschreven.

1a. Voorraden/onderhanden werk

In de balanspost onderhanden werk is onder meer het saldo van de werkelijk betaalde kosten van bouwrijpmaken, grondaankopen etc. en de opbrengsten vanuit grondverkoop opgenomen; positieve of negatieve calculatieverschillen worden respectievelijk ten laste of ten gunste van het onderhanden werk gebracht. Het saldo van deze post (ook wel boekwaarde genoemd) kan zowel positief (meer uitgegeven dan ontvangen), als negatief (meer ontvangen dan uitgegeven) zijn.

1b. Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

2. Nog te realiseren

Bij grondaankopen en grondverkoop wordt, nadat het raadsbesluit is genomen, de schuld c.q. vordering opgenomen in de administratie op de rekening nog te transporteren grondaankopen of grondverkoop. Als tegenrekening dient de rekening "nog te realiseren". Na transport van de gronden worden de kosten c.q. opbrengsten ten laste respectievelijk ten gunste van de exploitatierekening verantwoord en via de mutatie onderhanden werk in de boekwaarde opgenomen.

3. Verwerking rente in de jaarrekening

De betaalde of ontvangen rente op de kapitaalverstrekking door de algemene dienst, alsmede de ontvangen rente bij grondverkopen worden in de exploitatierekening toegerekend aan de diverse complexen. Het saldo van deze rentebaten en lasten wordt via de post mutaties onderhanden werk/voorraden bijgeschreven of in mindering gebracht op de boekwaarde onderhanden werk.

4. Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat bestaat uit de resultaten bij definitieve afwikkeling van complexen.

II.3 TOELICHTING BALANS

Toelichting op de activa

Alle bedragen * € 1

2016

Vaste activa **197.615.684**

Immateriële vaste activa **15.417**

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief **15.417**

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
18.848	1.440	0	4.871	0	0	15.417

De investeringen betreffen de onderzoekskosten naar een nieuw stadhuis.

Materiële vaste activa **195.311.090**

Investerings met een economisch nut **137.416.182**

Boekwaarde 01-01-2016	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
139.323.226	2.137.989	735.749	3.526.208	97.025	0	137.416.182

Dit kan als volgt onderverdeeld worden:

Boekwaarde per	31-12-2015	31-12-2016
1 Gronden en terreinen	6.141.257	6.454.894
2 Woonruimten	900.766	879.952
3 Bedrijfsgebouwen	117.225.143	115.432.489
4 Grond- weg en waterwerken	5.095.627	4.944.541
5 Vervoersmiddelen	358.421	209.914
6 Machines, apparaten en installaties	2.015.946	2.130.180
7 Overigen	7.586.065	7.364.211
	139.323.225	137.416.181

1. Gronden en terreinen

Boekwaarde 01-01-2016	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
6.455.206	0	0	312	0	0	6.454.894

De boekwaarde per 31-12-2015 was € 6.141.257. Per 1-1-2016 is de boekwaarde van overige percelen van € 313.949 overgebracht van niet in exploitatie genomen bouwgronden naar gronden en terreinen.

Dit naar aanleiding van een wijziging in de BBVvoorschriften.

Hierdoor wordt de boekwaarde per 01-01-2016 € 6.455.206

2. Woonruimten

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
900.766	0	0	20.814	0	0	879.952

3. Bedrijfsgebouwen

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
117.225.143	1.320.244	735.749	2.337.713	39.435	0	115.432.489

De investeringen in bedrijfsgebouwen zijn:

* Renovatie/verbouw stadhuis	€	858.092
* Nieuwbouw scholen Mauritshof Harmelen	€	344.697
* Samenvoegen Hemrik/Gorettischool	€	117.455

De belangrijkste desinvestering betreft de vermindering van de btw in de boekwaarde brede scholen. In mei 2016 is er door het Europese Hof uitspraak gedaan m.b.t. de btw. De gemeente is door het Hof in het gelijk gesteld. Hierdoor is de btw overgebracht naar vorderingen openbare lichamen. In 2015 was extracomptabel al een bedrag van € 2 miljoen overgebracht naar vorderingen openbare lichamen.

4. Grond- weg en waterwerken

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
5.095.627	119.853	0	270.939			4.944.541

De investeringen hebben betrekking op duikers en drainage.

5. Vervoersmiddelen

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
358.421	0	0	148.507	0	0	209.914

6. Machines, Apparaten en installaties

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
2.015.946	448.113	0	333.878	0	0	2.130.180

De investeringen hebben voornamelijk betrekking op diverse software zoals thin clients, I-pad en accu's.

7. Overigen

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
7.586.065	249.780	0	414.045	57.590	0	7.364.211

De belangrijkste investeringen hebben betrekking op diverse hardware en automatisering. De bijdragen derden betreft o.a. een bijdrage van de gemeente Oudewater voor het uitvoeringsprogramma project e-overheid.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

17.640.366

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
14.474.221	3.893.180	0	713.335	13.700	0	17.640.366

Grond- weg en waterwerken

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
12.794.867	3.067.821	0	573.334	0	0	15.289.354

De investeringen hebben voornamelijk betrekking op riolering.

Overigen

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
1.679.354	825.359	0	140.001	13.700	0	2.351.012

De investeringen hebben voornamelijk betrekking op de aanschaf van gechipte bruine minicontainers (€ 589.970) en ondergrondse restcontainerinzameling (€ 229.244).

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

40.254.542

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
40.627.941	12.280.452	3.592.503	8.867.529	193.818	0	40.254.542

Dit kan als volgt onderverdeeld worden:

Boekwaarde per	31-12-2015	31-12-2016
1 Bedrijfsgebouwen	€ 206.372	77.836
2 Grond- weg en waterwerken	€ 40.083.129	39.879.151
3 Machines, apparaten en installaties	€ 17.012	14.177
4 Overige	€ 321.428	283.379
	€ 40.627.941	40.254.543

1. Bedrijfsgebouwen

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
206.372	0	0	128.536	0	0	77.836

De boekwaarde van de fietsenstalling Westdam (€ 104.029) is in 1x afgeschreven in 2016 i.v.m. sloop.

2. Grond- weg en waterwerken

Boekwaarde 31-12-2015	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
40.083.129	12.280.452	3.592.503	8.698.109	193.818	0	39.879.151

O.a. de volgende investeringen hebben plaatsgevonden:

*	Reconstructie/vervanging verharding diverse wegen	€ 4.584.351
*	Aanleg westelijke randweg Harmelen	€ 2.933.176
*	Vervanging beschoeiing	€ 1.746.761
*	Bruggen	€ 1.053.655
*	Diverse Bravo-projecten	€ 884.248
*	Investeringen kunstgrasvelden	€ 479.886

De desinvestering betreft diverse bijdragen uit de Reserve Infrastructurele werken

De belangrijkste bijdrage van derden heeft betrekking op een bijdrage Groen West voor de Berberisstraat

3. Machines, Apparaten en installaties

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
17.012	0	0	2.835	0	0	14.177

4. Overige

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2016
321.428	0	0	38.049	0	0	283.379

Financiële vaste activa

2.289.177

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

352.433

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen/ uitbreidingen	Vermindering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2016
352.433	0	0	0	352.433

De volgende aandelen en effecten zijn in het bezit van de gemeente:

* Aandelen BNG	€ 235.995
* Aandelen Vitens	€ 72.902
* Effecten BNG	€ 43.536
	€ <u>352.433</u>

Overige langlopende geldleningen

1.936.744

Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen/ uitbreidingen	vermindering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2016
1.956.608	50.000	0	69.863	1.936.744

De boekwaarde per 31-12-2015 betreft de volgende leningen:

* Leningen St. gebouwen beheer Woerden	€	1.583.865
* Verstrekte geldleningen aan ambtenaren	€	45.491
* Verstrekte duurzaamheidsleningen	€	271.489
* Verstrekte geldlening kunstencentrum Het Klooster		32.400
Postduivenvereniging de Gevleugelde		
* vrienden	€	<u>3.500</u>
	€	<u>1.936.745</u>

De verstrekte geldlening aan postduivenvereniging De Gevleugelde Vrienden is in januari 2017 geheel afgelost.

De investering heeft betrekking op een opname voor verstrekte duurzaamheidsleningen.

De aflossing/afschrijving heeft betrekking op de verstrekte geldleningen ambtenaren € 61.263, geldleningen St. gebouwenbeheer Woerden (€ 5.000) en kunstencentrum het Klooster (€ 3.600).

vlottende activa	10.882.897
-------------------------	-------------------

Vorraden	-11.742.950
-----------------	--------------------

Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0
--	----------

De boekwaarde per 31-12-2015 van € 313.949 is per 01-01-2016 overgebracht naar de vaste activa Gronden en terreinen economisch nut. Dit naar aanleiding van wijziging in de BBV-voorschriften.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-11.742.950
---	--------------------

Boekwaarde 31-12-2015	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2016
-7.434.187	4.136.989	8.180.751	-11.742.950

Boekwaarde per 31-12-2015	€	9.092.953
Voorziening verlies Defensie-eiland		<u>-16.527.140</u>
Boekwaarde 31-12-2015 subadministratie Grondbedrijf	€	<u><u>-7.434.187</u></u>

De genoemde boekwaarde per 31-12-2014 is inclusief een voorziening gevormd voor het complex Defensie-eiland. Na verwerking van de voorzieningen krijgen we het volgende beeld:

Boekwaarde per 31-12-2016	€	5.049.191
Voorziening verlies Defensie-eiland	€	<u>-16.792.140</u>
Boekwaarde 31-12-2016 subadministratie Grondbedrijf	€	<u><u>-11.742.949</u></u>

Per complex (exclusief voorziening):

Snel en Polanen

Boekwaarde 31-12-2015	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2016
-7.030.166	2.299.407	7.321.863	-12.052.622

De bestedingen hebben betrekking op de kosten van bouw- en woonrijpmaken van de eilanden III en IV en het Villapark voor ca. € 1.079.790 en de planontwikkelingskosten bedroegen ca. € 435.500. Er zijn bijdragen aan diverse fondsen gedaan van ca. € 644.300.

De opbrengsten betreffen verkopen van vrije kavels in het Villapark, eiland III en eiland IV. Daarnaast zijn er bijdragen voor de aansluiting riolering ontvangen en is een rentebate over de boekwaarde per 31-12-2015 geboekt.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen en planontwikkelingskosten	€ 50.325.250
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op Dit betreft voornamelijk de bouw van woningen	€ 44.939.711
	€ 5.385.539
	<u>€ -12.052.622</u>
Boekwaarde 31-12-2016 Verwacht eindresultaat	€ -6.667.083

Defensie-eiland

Boekwaarde 31-12-2015	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2016
16.358.576	1.195.308	598.792	16.955.092

Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.792,140.

De rentelast voor dit complex bedroeg over 2015 € 354.981,09. De overige bestedingen hebben voornamelijk betrekking op civiele kosten, externe advisering, planontwikkelingskosten en interne kosten.

De verkregen opbrengsten betreft een bijdrage van de Provincie Utrecht voor het project Beter Benutten en een rentevergoeding over voorfinanciering.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen	€ 1.237.315
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden	€ 1.706.926
	<u>-469.611</u>
Boekwaarde 31-12-2016	<u>16.955.092</u>
Verwacht eindresultaat	16.485.481
Verwachte verliesvoorziening	<u>-16.792.140</u>
Verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde	<u><u>-306.659</u></u>

Grondexploitatie Brediuspark

Boekwaarde 31-12-2015	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2016
0	566.302	0	566.302

De besteding betreft hoofdzakelijk de inbreng van de boekwaarde van de Brediusboerderij. Deze is overgedragen vanuit de algemene dienst aan het grondbedrijf.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht 1.012.081
Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen

De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op 2.500.790
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden

Boekwaarde 31-12-2016	566.302
Verwacht eindresultaat	-922.407

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

20.892.365

Vorderingen op openbare lichamen

11.871.413

De belangrijkste vordering betreft teruggaaf BTW uit het BTW-compensatie fonds(BCF) van € 8.664.000 In mei 2016 is er door het Europese Hof uitspraak gedaan m.b.t. de btw brede scholen. De gemeente is door het Hof in het gelijk gesteld. Hierdoor is de btw overgebracht van bedrijfsgebouwen economisch nut naar vorderingen op openbare lichamen.

Overige vorderingen

9.020.952

		31-12-2015	31-12-2016
Debiteuren	€	2.969.583	3.839.948
Voorziening dubieuze debiteuren	€	-190.594	-15.854
Overigen	€	6.155.271	5.196.857
	€	8.934.260	9.020.952

De grootste vordering bij overigen heeft betrekking op voorgeschoten kosten (€ 4.658.901) t.b.v. saneringskosten Defensie-eiland.

De toename van Debiteuren ten opzichte van vorig jaar komt doordat er aan het eind van het jaar nog een aantal nota's zijn verstuurd.

Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)**926.401****31-12-2015 31-12-2016**

De specificatie luidt als volgt:

Bank en girosaldi	€	912.397	44.477
Bank- en girosaldi ParkeerGroep Nederland	€	14.004	28.185
	€	926.401	72.662

De afwijking t.o.v. vorig jaar komt doordat er minder uitgaven/investeringen zijn gedaan.
De kredietfaciliteit bedraagt bij de B.N.G. € 9.000.000.

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienden gemeenten overtollige middelen te beleggen in 's Rijks Schatkist. Dit met uitzondering van een drempelbedrag dat jaarlijks aan de hand van de begrotings-omvang wordt vastgesteld. Voor de gemeente Woerden bedroeg deze drempel € 847.500.

De ruimte onder het drempelbedrag is als volgt:

Periode	ruimte
Kwartaal 1	-1.732
Kwartaal 2	382
Kwartaal 3	328
Kwartaal 4	459

Per ultimo 2016 is het saldo Schatkistbankieren nihil.

Overlopende activa**807.081****31-12-2015 31-12-2016**

Nog te ontv. Overige Nederlandse overheidslichamen		0	21.525
Nog te ontvangen bedragen		7.130.908	785.556
Totaal	€	7.130.908	807.081

Specificatie nog te ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen:

Omschrijving	Saldo	toevoegingen	vrijgevallen bedragen	Boekwaarde
	01-01-2016			31-12-2016
Herontwikkeling Middeland (Provincie)	0	13.750	0	13.750
Bijdr. Gemeente Oudewater kosten VPB, fiscalist en subsidioloog	0	7.775	0	7.775

Specificatie nog te ontvangen bedragen

Omschrijving	Saldo	toevoegingen	vrijgevallen bedragen	Boekwaarde
	01-01-2016			31-12-2016
Diverse posten	7.130.908	689.110	7.034.462	785.556

Het verschil t.o.v. vorig jaar komt doordat er in 2015 een bedrag van € 6,5 miljoen was opgenomen voor nog te transporteren gronden.

Vaste passiva	178.396.524
----------------------	--------------------

Reserves	68.619.156
-----------------	-------------------

Totaal verloopoverzicht

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
77.125.447	10.332.078	18.838.370			0	68.619.155

De reserves worden onderscheiden naar:

- **Algemene reserves**, hieronder wordt verstaan algemeen vrij beschikbaar.
- **Overige bestemmingsreserves**, hieronder wordt verstaan reserves met een specifiek doel, waarvan alleen de raad bevoegd is de bestemming te wijzigen.

Reserves	31-12-2015	31-12-2016
algemene vrije reserves	45.036.572	39.465.565
overige bestemmingsreserves	32.088.875	29.153.591
totaal reserve	<u>77.125.447</u>	<u>68.619.156</u>

Algemene reserve

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
42.012.486	3.617.658	9.743.688	0		0	35.886.456

Deze reserve fungeert als buffer voor calamiteiten en exploitatietekorten. Incidentele uitgaven worden ten laste en incidentele inkomsten ten gunste van deze reserve gebracht.

Tevens dient de reserve voor het neutraliseren van negatieve reserves.

De raad heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 besloten een deel van het positieve resultaat (€ 3.066.926) aan de reserve toe te voegen. De boekwaarde van de Brediusboerderij is van de Algemene dienst overgebracht naar complex Brediuspark binnen het grondbedrijf. Dit betekent dat een bedrag van € 550.732 is toegevoegd aan de algemene reserve.

De volgende onttrekkingen hebben plaatsgevonden uit de Algemene reserve:

- ontr.dekking kaplasten maatsch.nut 3.581.201
- ontr.tbv parkeergarage Defensie-eiland 2.850.000
- nadelig saldo bestuursrapportage 849.373
- overschot investeringsfonds 808.633
- ontr.org.verbetering openb.ruimte 500.000
- budgetreserveringen 2015 367.967
- ontrekking tbv HNW 361.448
- ontrekking tbv huisv.statushouders 250.316
- ontr.tbv zakpaal Rijnstraat 65.000
- bijdr.parkeerpl.bij sportpark Cromwijck 58.000
- bijdr. City Marketing 50.000
- Bijdrage jumelage/internationale samenwerking 1.750

€ 9.743.688

Algemene reserve grondbedrijf

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
3.024.086	830.927	275.905	0		0	3.579.108

Deze reserve dient om onvoorziene risico's in de grondexploitaties op te vangen.

De toevoeging bestaat uit rente 2016.

De onttrekking betreft een aanvulling op de verliesvoorziening Defensie-eiland (€ 265.000) en nagekomen kosten van het complex Breeveld.

Overige Bestemmingsreserves

29.153.591

Reserve groenfonds

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
578.422	58.309	1.841	0	0	0	634.890

Het groenfonds wordt gebruikt ter uitvoering van groenplannen, subsidie onderhoud aan particulieren bijzondere status bomen, uitvoeringsbudget landschapsbeleid, landschapsbeleidsplan, groenstructuurplan en het aanleggen van ecologische verbindingzones.

De toevoeging betreft de verkoop van kavels en verkoop van snippergroen (in de koopsom is een bedrag per m2 opgenomen t.b.v. het Groenfonds).

Reserve infrastructuurle werken

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
16.571.306	754.689	3.683.792		0	0	13.642.203

Het doel van deze reserve is het realiseren van bovenwijkse voorzieningen van veelal grote omvang en met name wegeaanleg in het kader van BRAVO.

De toevoeging heeft betrekking op de verkoop van kavels. In de koopsom is een bedrag per m2 opgenomen t.b.v. Infrastructuurle werken.

De onttrekking heeft betrekking op BRAVO-projecten 3, 6 en 8.

Dekking kapitaallasten maatschappelijk nut

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
3.148.039	406.389	3.554.429	0	0	0	0

Deze reserve dient voor een gelijkmatige opvang van structurele lasten voortvloeiende uit investeringen in het kader van het VCP.

Tevens dient de reserve ter dekking van rente en afschrijving van eenmalige investeringen die normaliter ten laste komen van overige bestemmingsreserves.

Een toevoeging van € 288.388 betreft de jaarlijkse storting in deze reserve. Tevens is er € 118.051 aan rente aan de reserve toegevoegd.

De onttrekking betreft de dekking van de kapitaallasten maatschappelijk nut. Deze zijn in 2016 in het geheel afgeschreven.

Dekking Kapitaallasten economisch nut

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
3.745.055	2.990.440	308.224	0	0	0	6.427.270

De reserve dient ter dekking van rente en afschrijving van eenmalige investeringen die normaliter

ten laste komen van overige bestemmingsreserves.

De toevoeging betreft de rente over het saldo (€ 140.440) en dekking van toekomstige kapitaallasten van de parkeergarage bij Defensie-eiland.

De onttrekking heeft betrekking op de dekking van de kapitaallasten economisch nut.

IBOR

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
415.986	0	150.000	0	0	0	265.986

De reserve dient ter egalisatie van onder- en overschrijdingen op de reguliere onderhoudsbudgetten IBOR.

De onttrekking heeft betrekking op de onkruidbestrijding conform de Bestuursrapportage 2016.

Herstructurering Schilderskwartier

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
249.633	230.731	79.633	0	0	0	400.731

De reserve dient ter dekking van de nog te maken kosten Schilderskwartier en kosten van diverse werkzaamheden in de openbare ruimte van het Schilderskwartier.

De toevoeging betreft de bijdrage van de Provincie Utrecht voor de herontwikkeling van de Pius X.

De onttrekking betreft het afkomen van het saldo conform de bestuursrapportage.

Reserve Sociaal Domein

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
2.243.453	808.633	178.047		0	0	2.874.039

In het kader van ontschotting sociaal domein is gelijktijdig met de vaststelling van de jaarrekening 2015 besloten besloten tot verbreding van de reserve WMO tot een reserve Sociaal Domein.

De reserve fungeert als achtervang van programma 3. Het sald van programma 3 wordt toegevoegd of onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.

De toevoeging betreft het overschot van het investeringsfonds conform het door de raad aangenomen amendement.

Revitalisering wijken/bedrijfsterreinen

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
130.056	0	130.056		0	0	0

De reserve dient ter dekking van de kosten voor het opstellen van wijkvisies en revitaliseringplannen voor bedrijfsterreinen.

De onttrekking betreft de kosten van het Economisch Actieplan. Het saldo is nihil en de reserve is opgeheven.

Onderhoud gemeentelijk vastgoed

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
3.841.471	584.113	393.248	0	0	0	4.032.336

De reserve dient ter bekostiging van onderhoud aan woningen en gebouwen. Het doel is de kosten op een gelijkmatige wijze te spreiden over een reeks van jaren. Het betreft hier alle gemeentelijke gebouwen met uitzondering van de schoolgebouwen.

De toevoeging betreft het saldo van het onderhoud gemeentelijk vastgoed.

Reserve Woerden 650 jaar stad

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
7.500	2.500	0	0	0	0	10.000

In 2022 is Woerden 650 jaar stad. Het streven is om dan een budget van € 25.000 beschikbaar te hebben. Per jaar zal een bedrag van € 2.500 worden toegevoegd.

Inventaris zwembaden

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
213.324	30.531	0	0	0	0	243.855

Deze reserve dient ter bekostiging van de inventaris zwembaden. De toevoeging betreft het saldo van begroot en werkelijke uitgaven.

Onderwijsreserves

Reserve Regionaal Bureau Leerplicht

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
457.505	17.156	150.169	0	0	0	324.493

De reserve voorziet in middelen ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten subregio NW-Utrecht, waarbij de gemeente Woerden fungeert als centrumgemeente.

De toevoeging betreft de jaarlijkse rente.

De onttrekking betreft het saldo van de kostenplaats Regionaal Bureau Leerplicht over 2016.

Onderwijs kansen beleid

Saldo 31-12-2015	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2015		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2016
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
487.125	0	189.337	0	0	0	297.788

De reserve voorziet in middelen ter vergroting van de onderwijskansen en dient besteed te worden aan, door het ministerie, vastgestelde onderdelen.

Tevens is in de programmabegroting 2015-2018 jaarlijks extra geld beschikbaar gesteld.

De onttrekking betreft de werkelijke uitgaven 2016.

Totaal verloopoverzicht

Saldo 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2016
7.647.289	297.915	581.905	0	7.363.298

Voorziening verlofrechten

Saldo 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2016
54.749	0	54.749	0	0

Van gemeentewege is een financiële voorziening getroffen ter dekking van kosten van vervroegde uittreding. In 2016 is deze voorziening volledig benut en is de voorziening opgeheven.

Pensioen (oud)wethouders

Saldo 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2016
2.719.834	71.191	165.888	0	2.625.138

Deze voorziening voorziet in een adequate pensioenopbouw voor (oud)wethouders en hun nabestaanden.

De toevoegingen betreffen de storting 2016.

De aanwending betreft een pensioenuitkering 2016.

Voorziening afvalstoffenheffing

Saldo 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2015
3.176.723	0	361.269	0	2.815.454

Deze voorziening wordt gebruikt voor de egalisatie van de exploitatieoverschotten/tekorten op de reiniging/afvalstoffenheffing.

De vrijval betreft het resultaat 2016 op het product Inzamelen, afvoeren & verwerken afval.

Voorziening riolering

Saldo 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2015
1.695.983	226.724	0	0	1.922.706

De toevoeging betreft het positieve exploitatieresultaat op het product riolering.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	90.015.352
--	-------------------

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov. Fin. instellingen	89.656.052
--	-------------------

Het saldo van de langlopende geldleningen was per 1 januari 2016 € 88.417.993.

Er is € 8.761.940 afgelost en er is een langlopende geldlening afgesloten voor € 10.000.000 (looptijd 10 jaar, rente 0,75%) waardoor het saldo per 31-12-2016 € 89.656.052 bedraagt.

De rentelast bedroeg over 2015 € 3.107.119 waarbij het rentepercentage gemiddeld 3,51% was.

Waarborgsommen	359.300
-----------------------	----------------

Het saldo van de waarborgsommen was per 1 januari 2015 € 190.000.

In totaal is er € 424.300 gestort aan waarborgsommen i.v.m. optie aankoop gronden en € 255.000

teruggestort i.v.m. aankoop grond.

Vlottende passiva	30.102.058
--------------------------	-------------------

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	25.476.141
---	-------------------

Kasgeldleningen	15.000.000
------------------------	-------------------

Betreft een opgenomen kasgeldlening van € 7.000.000 met een looptijd tot 31-01-2017 en een kasgeldlening van € 7.000.000 met een looptijd tot 3-7-2017.

Bank- en girosaldi	0
---------------------------	----------

Overige schulden	10.476.141
-------------------------	-------------------

De overige schulden bestaan uit:

	31-12-2015	31-12-2016
Crediteuren	8.857.919	7.405.623
Gemeentelijke spaarregeling	1.949.100	2.080.619
overige	1.617.138	989.898
	<u>12.424.158</u>	<u>10.476.141</u>

De afwijking crediteuren ten opzichte van vorig jaar komt doordat er meer gestuurd is op het tijdig betalen van de facturen.

De afwijking van de overige schulden ten opzichte van vorig jaar komt doordat de te betalen loonheffing van december is betaald in 2016. Ook is het saldo van de tussenrekeningen WMO opgeschoond.

Overlopende passiva**4.625.917**

	31-12-2015	31-12-2016
De overlopende passiva bestaat uit:		
Vooruitontv. Europese overheidslichamen	0	0
Vooruitontvangen van het Rijk	0	0
Vooruitontvangen overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overig vooruitontvangen bedragen	17.155	41.155
Nog te betalen Europese overheidslichamen	0	0
Nog te betalen aan het Rijk	0	0
Nog te betalen Overige Nederlandse overheidslichamen	230.371	120.904
Overige nog te betalen bedragen	7.865.171	3.263.331
Nog niet vervallen rente	1.264.604	1.200.527
ISV-gelden	262.917	0
Overige	0	0
Totaal	9.640.218	4.625.917

Specificatie nog te betalen Overige Nederlandse overheidslichamen

Omschrijving	Saldo 01-01-2015	toevoegingen	vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2016
Prov. Utrecht, Herontwikkeling Pius X	230.731	0	230.731	0
Prov Utrecht, beter benutten	0	69.651	0	69.651
Prov. Utrecht Opst. cultuurhist. waardenkaart	0	7.639	0	7.639
Div.gemeenten, bijdrage streekarchief	0	43.614	0	43.614
Totaal	230.731	120.904	230.731	120.904

Overige nog te betalen bedragen:

Saldo 01-01-2015	toevoegingen	vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2016
7.865.171	3.300.611	7.902.452	3.263.331

De belangrijkste nog te betalen posten zijn:

* Reservering vakantiegeld	740.000
* diverse m.b.t. de WMO	542.991

Borg- en garantstellingen**Gewaarborgde geldleningen**

De gemeente Woerden heeft per 31-12-2016 aan borg- en garantiestelling uitstaan:

Verenigingen en stichtingen binnen de gemeente Woerden € 13.923.787 aflossing 2016 € 737.937.

De lichte toename komt door een nieuwe lening voor de nieuwbouw van het zorgcentrum Stichting 't Oude Landt. Voor 2016 betekent dit per 1 februari 2016 (2,2 miljoen).

Indirect garant aan leningen aangegaan door de woningbouwcorporaties voor € 82.866.000.

Dit betreft 50% van de restant hoofdsom waarvoor het waarborgfonds in eerste instantie garant staat.

Garantstellingen

De garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren.

Woningen (hypotheek) € 5.089.440, aflossing 2016 € 210.615

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huur- en leasecontracten

De volgende huur en leasecontracten zijn afgesloten (> € 25.000 per jaar)

- 1995 Graffitit-Ex. , reinigen van aangebrachte graffiti, € 49.800 5 jaar stilzw.5 jaar verl
- 2007 Centric IT Solutions, migratie key2financien, € 29.000 onbepaalde tijd
- 2009 Hezelburcht, subsidies verwerven en verantwoorden € 36.000, steeds 1 jaar verlengd
- 2010 Grontmij, onderhouds- en ondersteuningsovereenkomst € 25.000 stilzw.verlenging per jaar
- 2011 Kalsbeekcollege, semi-permanent schoolgebouw € 1.467.180 voor 11 jaar
- 2012 CSU Cleaning, schoonmaakonderh. en glasbewassing € 132.004 1 jaar 2x1 jaar verlenging
- 2013 Xtandit, apparatuur inc.bijbehorende dienstverlening € 67.239 3 jaar 2x1 jaar verlenging
- 2013 Parkeerservice, service en onderhoudsovereenkomst € 75.754 stilzw.verlenging per jaar
- 2014 Overwijk Koffiesysteem BV, warmedranken- en combinatieautomaten € 58.015 3 jaar 2x1 jaar verlenging
- 2014 Ferm Werk, dienstverleningsovereenkomst hosting € 306.281 5 jaar stilzw 1 jaar verlengd
- 2015 Esri Nederland, gemeentebrede GIS licentie incl. Oudewater € 42.280 3 jaar
- 2015 Excellence Public B.V. , div.componenten front- en midoffice € 60.218 3 jaar stilzw.1 jaar verl.
- 2015 Insight enterprises Ned. BV, 164 office std MVL licenties € 79.848
- 2016 ADP, salarisverwerking, personeels-en excassoadm. HR vraagstukken € 40.705 voor 3 jaar
- 2016 Bagger- en Groenservice, baggeren van ca. 13.500 m3 in-situ slib € 300.000 voor 4 jaar

II.4 PROGRAMMAREKENING

		Begroot primitief	Begroot incl. begrotings wijziging	Werkelijk	Verschil begroot -/werkelijk
	Totaal programma 1 t/m 7	lasten			
		baten			
		saldo			
	Resultaat voor bestemming	lasten			
		baten			
		saldo			
	Dotatie/vrijval reserves	dotatie			
		vrijval			
		saldo			
	Resultaat na bestemming	lasten			
		baten			
		saldo			

Definitieve cijfers komen in juni.

II.5 TOELICHTING PROGRAMMAREKENING

Hier worden – als er geen wijzigingen meer komen – de financiële toelichtingen van alle programma's geplaatst zoals ze ook in het deel I. Jaarverslag staan. Later ingevoegd!

II.6 Overzicht lasten en baten per programma

			Begroot primitief	Begroot incl. begrotingswijziging	Werkelijk	Verschil begroot -/-werkelijk
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	lasten				
		baten				
		saldo				
2	Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	lasten				
		baten				
		saldo				
3	Sociaal Domein	lasten				
		baten				
		saldo				
4	Cultuur, economie en milieu	lasten				
		baten				
		saldo				
5	Sport en Onderwijs	lasten				
		baten				
		saldo				
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	lasten				
		baten				
		saldo				
7	Algemene inkomsten	lasten				
		baten				
		saldo				
	Totaal programma 1 t/m 7	lasten				
		baten				
		saldo				

Definitieve cijfers komen in juni versie

II.7 Algemene dekkingsmiddelen

		Begroot primitief	Begroot incl. begrotingswijziging	Werkelijk	Verschil begroot -/-werkelijk
Lokale heffingen	lasten	248.611	248.611	233.666	14.945
	baten	10.993.161	10.993.161	11.071.424	-78.263
	saldo	-10.744.550	-10.744.550	-10.837.758	93.208
Algemene uitkering gemeentefonds	lasten	9.454	9.454	9.454	0
	baten	62.560.952	64.532.385	65.036.477	-504.092
	saldo	-62.551.498	-64.522.931	-65.027.023	504.092
Dividenden	lasten	13.216	13.216	13.216	0
	baten	100.000	125.000	125.665	-665
	saldo	-86.784	-111.784	-112.449	665
Overige algemene middelen	lasten	1.915.968	5.366.010	5.530.495	-164.485
	baten	5.379.317	4.743.057	7.634.076	-2.891.019
	saldo	-3.463.349	622.953	-2.103.582	2.726.535
Totaal algemene dekkingsmiddelen	lasten	2.187.249	5.637.291	5.786.831	-149.540
	baten	79.033.430	80.393.603	83.867.643	-3.474.040
	saldo	-76.846.181	-74.756.312	-78.080.812	3.324.500

II.8 Dotatie/vrijval reserves per programma

		Begroot primitief	Begroot incl. begrotingswijziging	Werkelijk	Verschil begroot -/ -werkelijk	
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Dotatie	0	0	0	0
		Vrijval	0	3.094.634	1.926.537	1.168.097
		saldo	0	-3.094.634	-1.926.537	-1.168.097
2	Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	Dotatie	396.205	3.246.205	4.011.421	-765.216
		Vrijval	1.867.791	11.374.162	14.539.863	-3.165.701
		saldo	-1.471.586	-8.127.957	-10.528.442	2.400.485
3	Sociaal Domein	Dotatie				
		Vrijval				
		saldo				
4	Cultuur, economie en milieu	Dotatie	0	0	233.231	-233.231
		Vrijval	0	310.733	310.733	0
		saldo	0	-310.733	-77.502	-233.231
5	Sport en Onderwijs	Dotatie	21.193	21.193	47.687	-26.494
		Vrijval	250.000	626.807	461.806	165.001
		saldo	-228.807	-605.614	-414.119	-191.495
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Dotatie	0	0	642.080	-642.080
		Vrijval	393.248	433.248	-95.674	528.922
		saldo	-393.248	-433.248	737.754	-1.171.002
7	Algemene inkomsten	Dotatie	281.734	281.734	971.367	-689.633
		Vrijval	859.092	1.766.465	1.519.693	246.772
		saldo	-577.358	-1.484.731	-548.326	-936.405
	Totaal programma 1 t/m 7	Dotatie				
		Vrijval				
		saldo				

Definitieve cijfers komen in juni versie

II.9 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000 104920. De Aanpassingswet WNT is als onderdeel van dit normenkader nog niet formeel aangenomen door de Eerste Kamer. Voor het opmaken van de jaarrekening is in lijn met de mededeling van de minister van BZK d.d. 12 februari 2014, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18 februari 2014, de Aanpassingswet WNT wel als onderdeel van het normenkader gehanteerd.

Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen heeft de gemeente Woerden gebruik gemaakt van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de Beleidsregels toepassing WNT biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze interim niet topfunctionarissen. Op basis van de Beleidsregels toepassing WNT (inclusief de wijziging van paragraaf 6 volgens besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 maart 2014, nr 2014 - 0000142706 kan en hoeft Gemeente Woerden niet volledig te voldoen aan de verplichting voor openbaarmaking van deze interim niet topfunctionarissen zoals voorgeschreven in artikel 4.2 lid 2c van de WNT (inclusief verwerking Aanpassingswet).

Topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen en toezichthouders

Naam orgaan of instelling waar functie wordt bekleed	Functie(s)	Aard van de functie	Naam	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	Werkgeversdeel van voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar <i>(indien van toepassing)</i>	Datum einde dienstverband in het boekjaar <i>(indien van toepassing)</i>	Omvang dienstverband <i>(in FTE)</i>	Interim	Motivering overschrijding norm <i>(indien van toepassing)</i>
Gemeente Woerden	Griffier	Topfunctionaris	Geldorp, EM	€ 79.383,33	€ 7,42	€ 10.740,81	n.v.t.	n.v.t.	1,00		
Gemeente Woerden	Gemeente secretaris	Topfunctionaris	Kruisbergen, MHJ van	€ 116.632,57	€ 349,81	€ 15.027,00	n.v.t.	n.v.t.	1,00		

II.10 Overzicht incidentele baten en lasten

Programma	Begroot 2016	Werkelijk 2016	toelichting
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid			
Citymarketing	€ 50	€ 50	
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	€ 0	€ 0	
3. Sociaal domein			
Zachte landing decentralisaties	€ 500	€ 500	toegevoegd aan de reserve SD, conform amendement
Huishoudelijke Hulp Toeslag	€ 176	€ 0	als budgetreservering opgenomen
4. Cultuur, economie en milieu	€ 0	€ 0	
5. Sport en onderwijs			
Onderwijskeuzes	€ 250	€ 123	restant opgenomen als budgetreservering
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	€ 0	€ 0	
7. Algemene inkomsten	€ 0	€ 0	
Totaal incidentele lasten	€ 976	€ 673	
<i>Mutaties reserves</i>			
Algemene reserve	€ 550	€ 550	
Onderwijsachterstandenbeleid	€ 250	€ 123	
<i>Rijksvergoeding</i>			
Huishoudelijke Hulp Toeslag	€ 176	€ 176	
Totaal incidentele baten	€ 976	€ 849	
Saldo van incidentele lasten en baten	€ 0	€ 176	

II.11 SISA

Toelichting op de SiSa-verantwoordingsbijlage 2016

D9: Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2011-2017: De Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) is op 1 augustus 2010 in werking getreden. Op grond van deze wet is ook het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 inmiddels gepubliceerd in het Staatsblad. Met dit Besluit ontvangen gemeenten middelen om in het kader van het bestrijden van onderwijsachterstanden voldoende voorschoolse educatie van goede kwaliteit te realiseren voor hun doelgroepkinderen. Het geld is eveneens bestemd voor andere activiteiten voor kinderen met een grote achterstand in de Nederlandse taal, zoals schakelklassen. Het kabinet heeft op 13 november 2013 besloten het besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 te verlengen. De gemeenten krijgen een jaar langer de tijd om de middelen te besteden. De gemeenten krijgen daarbij ook extra middelen om het taalniveau van de pedagogische medewerkers werkzaam in de VVE te verhogen. De besteding van de uitkering mag in de eerste jaren van de vijfjarige periode waar dit besluit betrekking op heeft worden doorgeschoven naar een volgend jaar. Aan het eind van het vijfde jaar behoort het totaalbedrag echter te zijn besteed, een eventueel overschot wordt teruggevorderd. Het omgekeerde geldt niet: het kan niet zo zijn dat hogere gemeentelijke uitgaven in een van de eerste jaren worden bekostigd vanuit een uitkering in een later jaar. Het kabinet heeft op 13 november 2015 besloten het besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid te verlengen. Deze wijziging is gepubliceerd in het Staatsblad nr. 391 en betekent dat 86 gemeenten extra middelen krijgen om het taalniveau van de pedagogisch medewerkers werkzaam in de VVE te verhogen. Alle gemeenten krijgen tot en met 2017 de tijd om de middelen te besteden die zij voor het OAB hebben ontvangen.

E27B: Brede doeluitkering verkeer en vervoer:

Glastuinbouw Harmelerwaard

De BDU verkeer en vervoer is een financiële bijdrage die provincies en stadsregio's jaarlijks ontvangen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu voor de uitvoering van het verkeer- en vervoersbeleid op lokaal en regionaal niveau. In 2003 is er een subsidiebedrag beschikbaar gesteld voor de ontsluiting van het glastuinbouwgebied Harmelerwaard. Tot op heden hebben er nog geen bestedingen t.l.v. de subsidie plaatsgevonden. De provincie heeft in eerdere brieven aangegeven dat de subsidie tot uiterlijk 31 december 2010 beschikbaar werd gesteld. De provincie Utrecht is bereid de gestelde termijn op te schorten en de provinciale bijdrage te blijven reserveren als de gemeente uiterlijk 1 augustus 2011 een volledige dekking van het project kan overleggen aan de provincie. Op 30 juni 2011 heeft de raad ingestemd met de financiering voor de ontsluiting van het glastuinbouw-gebied Harmelerwaard. Op 20 juli 2011 is de provincie Utrecht hiervan in kennis gesteld. Daarmee voldoet de gemeente Woerden aan de voorwaarde om voor 1 augustus 2011 een volledige dekking van het project te overleggen. De gereserveerde subsidie is daarmee veilig gesteld. In april 2013 is er een RIB verzonden over de stand van zaken, er moet een definitief tracé gekozen worden voor de ontsluiting. Daarna kunnen de gronden verworven gaan worden en moet er een bestemmingsplan worden opgesteld. Indien dit voortvarend kan worden doorlopen, kan de realisatie van het project in het voorjaar van 2015 van start gaan. Er is hierover ook weer contact geweest met de provincie Utrecht, provincie heeft aangegeven dat de financiële reserve nog steeds gereserveerd staat, maar zich wel zorgen maakt over de planning. Het is immers 10 jaar na het subsidieverzoek en het duurt ook nog wel even voordat het project feitelijk gerealiseerd kan worden.

Status 2014: op 23 september 2014 is er van de provincie Utrecht een brief ontvangen waarin opgenomen is dat de financiële bijdrage voor het project gereserveerd blijft tot uiterlijk 1 juli 2019. De provincie is van mening dat deze termijn voldoende ruimte biedt voor de realisering van het project inclusief de daarbij behorende procedures.

Status 2015:

In 2015 heeft er een rechtszaak plaatsgevonden tussen de tuinders en de gemeente over het doortrekken van de Hugo de Vriesweg. De gemeente is op alle punten in het gelijk gesteld, maar ondanks dat hebben de tuinders hoger beroep ingesteld. Hoger beroep moet nog plaatsvinden.

Er is door de gemeente één woning, Harmelerwaard 10a, aangekocht. De aankoop van de woning en de kosten voor de rechtszaak kunnen niet ten laste van de subsidie worden gebracht. Derhalve worden deze kosten verantwoord onder overige bestedingen.

Status 2016:

De voorbereidingen met betrekking tot dit project zijn in gang gezet, er zijn echter nog geen kosten die t.l.v. de subsidie gebracht kunnen worden. Financiële bijdrage voor het project is gereserveerd tot uiterlijk 1 juli 2019.

G2/G2A: Gebundelde uitkering: Met ingang van 1 januari 2010 is de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten in werking getreden. Met deze wet worden de gemeentelijke middelen voor de IOAW, IOAZ, Bbz (voor zover betrekking op algemene bijstand aan startende ondernemers) en WWIK gebundeld met het WWB-inkomensdeel. Dit betekent dus één budget voor de bekostiging van genoemde uitkeringen. Met ingang van 1 januari 2014 is de uitvoering van deze wet ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk. Ferm Werk moet via de Sisa-bijlage verantwoording afleggen aan de gemeente. De gemeente ontvangt deze gegevens van het Ministerie van BZK (via het CBS) en verantwoordt de gegevens het jaar daarop via de Sisa-bijlage aan het Ministerie.

G3/G3A: Besluit Bbz 2004, excl. levensonderhoud: Voor de kosten van levensonderhoud van gevestigde zelfstandigen en voor bedrijfskapitaal van startende en gevestigde zelfstandigen blijft er een aparte financiering i.h.k.v. het Bbz 2004 bestaan. Dit omdat het aantal personen dat als gevestigde ondernemer gebruik maakt van het Bbz 2004 zicht moeilijk laat voorspellen, omdat het sterk fluctueert per jaar. De financiering op grond van het huidige Bbz 2004 en daarmee het Bbz 2004 als specifieke uitkering blijft op dit punt gehandhaafd. Met ingang van 1 januari 2014 is de uitvoering van deze wet ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk. Ferm Werk moet via de Sisa-bijlage verantwoording afleggen aan de gemeente. De gemeente ontvangt deze gegevens van het Ministerie van BZK (via het CBS) en verantwoordt de gegevens het jaar daarop via de Sisa-bijlage aan het Ministerie.

II.12 SUBSIDIES

Projecten met een lopende subsidieverplichting

Subsidie wonen & binnenstedelijke ontwikkeling: Defensie-eiland

Gemeente Woerden heeft in 2015 een subsidieaanvraag ingediend voor het project 'Defensie-eiland deelgebied direct buiten werkgebied J', in het kader van de Uitvoeringsverordening subsidie Bodemsanering provincie Utrecht. De provincie Utrecht heeft een subsidie toegekend van € 185.092. De activiteiten dienen voor 30 juni 2017 te zijn gerealiseerd. Uiterlijk 30 december 2017 dient een verzoek tot vaststelling (inclusief accountantsverklaring) te worden ingediend.

Subsidieaanvraag Agenda Vitaal Platteland: Zettingsvrij en meebewegend bouwen

In 2015 is de subsidieaanvraag opgesteld voor de provincie Utrecht in het kader van de Agenda Vitaal Platteland voor het project 'Anders Bouwen'. Deze aanvraag is in 2016 ingediend. De subsidie van € 50.000 is door de stuurgroep akkoord bevonden. De definitieve subsidieaanvraag kan daarom worden ingediend bij de provincie Utrecht. De beschikking is in juni 2016 ontvangen.

Snellerpoort

Er is een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie Utrecht in het kader van de subsidieregeling wonen en binnenstedelijke ontwikkeling voor het project Snellerpoort. De provincie heeft € 300.000 gereserveerd voor dit project, maar geeft de beschikking af zodra duidelijk is welke variant wordt gekozen.

SDE+

Voor 12 gemeentelijke gebouwen is in 2016 subsidie verkregen voor het plaatsen van zonnepanelen. Het gaat om de SDE+ subsidie waarbij voor 15 jaar een bijdrage van het rijk krijgen per opgewekt kwh elektriciteit. Op deze manier worden wekken wij als gemeente de elektriciteit die wel zelf als gemeente hebben duurzaam op. Hiermee wordt de bedrijfsvoering verder verduurzaamd, laten we als gemeente het goede voorbeeld zien en levert de gemeente een bijdrage aan een klimaatneutrale gemeente.

Ontsluiting glastuinbouw Harmelerwaard

De gemeente heeft een subsidie ontvangen van de provincie en gemeente Utrecht van in totaal € 1.600.000 (waarvan een deel BDU geld). De provincie heeft in april 2007 een bijdrage toegekend van maximaal € 500.000 van de subsidiabele kosten, na aftrek van de bijdrage van de gemeente Utrecht. De verwachting van de provincie was dat het project kort daarna zou worden gerealiseerd, waardoor de einddatum op 31 december 2010 is gezet. Aangezien het project fors vertraagde omdat een substantiële bijdrage van de gemeente Utrecht ontbrak, bleek de termijn niet haalbaar. De gemeente moest voor 1 augustus 2011 een sluitende projectbegroting overleggen om de subsidie veilig te stellen. Aan deze voorwaarde is voldaan. Aangezien er in 2014 niet duidelijk was tot wanneer de subsidie precies beschikbaar zou blijven voor de gemeente heeft in 2014 overleg plaatsgevonden met de provincie. De provincie heeft door middel van een brief toegezegd de subsidie te blijven reserveren tot uiterlijk 1 juli 2019. Voor die datum moet het project inclusief bijbehorende procedures zijn gerealiseerd. Begin 2017 heeft het Gerechtshof uitspraak gedaan in de hoger beroep zaak van tuinders aan de Hugo de Vriesweg tegen de gemeente. De gemeente is daarin, net als in de voorafgaande rechtszaak, in het gelijk gesteld.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Volgt in de juni versie.

VASTSTELLINGSBESLUIT

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Woerden in zijn openbare vergadering van 22 juni 2017.

De griffier

De voorzitter

E.M. Geldorp

V.J.H. Molkenboer